

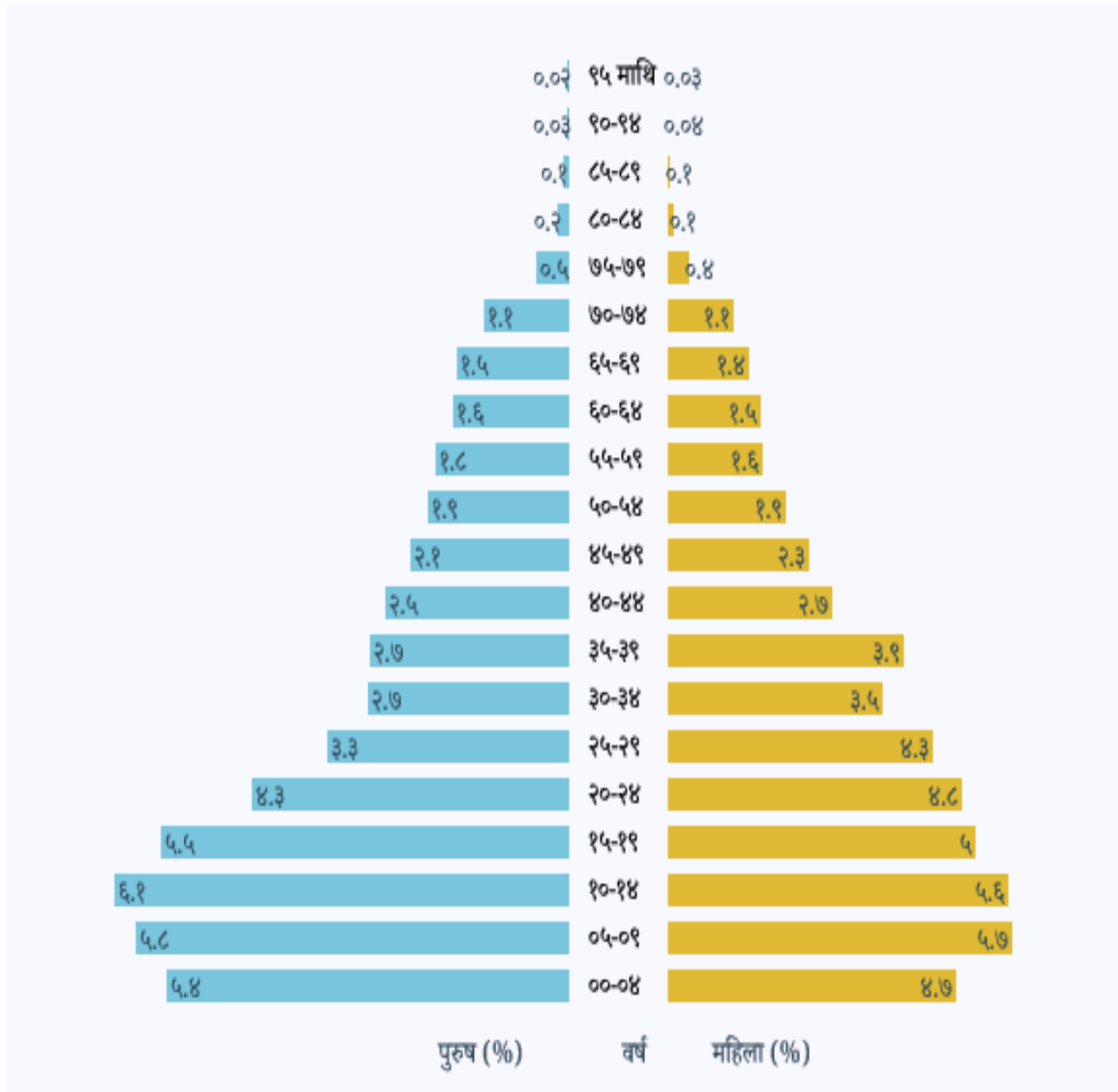
जलेश्वर नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण

२०८२

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा
(सप्तरी, सिराहा, धनुषा र महोत्तरी)

जलेश्वर नगरपालिकाको जनसाङ्ख्यिक पिरामिड- २०७८

प्रकाशन वर्ष: २०८२

सर्वाधिकार: तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय धनुषा (सप्तरी, सिराहा, धनुषा र महोत्तरी)

कम्प्युटर टाइपिङ तथा सम्पादन:

तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी श्री शिव नारायण महतो
तथ्याङ्क अधिकृत श्री महेश्वर बरई
सुपरिवेक्षक श्री ज्ञानी शाह
सुपरिवेक्षक श्री प्रमोद कुमार मण्डल
सुपरिवेक्षक श्री जितेन्द्र बैठा

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय, धनुषा

फोन नं. : ०४१-५९०९०४

Email: scodhanusha@gmail.com

Website:- <https://scodhanusha.nsonepal.gov.np/>

मन्तव्य

नेपालमा जनगणनाको इतिहास एक शताब्दीभन्दा लामो रहेको छ । जनगणनाको मुख्य उद्देश्य जनसङ्ख्याको आकार, संरचना, वितरण, वृद्धिदर र घरपरिवारसँग जोडिएका सामाजिक तथा आर्थिक सूचकका लागि आधार तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु हो । तथ्यमा आधारित नीति, योजना तथा कार्यक्रम निर्माणको लागि संघ, प्रदेश र स्थानीय तहसम्मका लागि जनगणनाबाट खण्डीकृत तथ्याङ्क प्राप्त हुन्छ । प्रत्येक बालबालिका, युवायुवती, प्रौढ र वृद्धवृद्धासँग सम्बन्धित उमेर, लिंग, जातजाति, भाषा, धर्म, शिक्षा, विवाह र बसाइँसराइ जस्ता जनसाङ्ख्यिक सूचकको प्रमुख स्रोत जनगणना नै हो । यसबाहेक निर्दिष्ट उमेर समूहका व्यक्तिले गर्ने आर्थिक काम, कामको प्रकार, अवधि, अपाङ्गता, मृत्यु, महिलाको प्रजनन आदि विषयसँग सम्बन्धित तथ्याङ्कको आधिकारिक र प्राथमिक स्रोत पनि जनगणना नै हो ।

त्यस्तै नेपालमा सात दशकदेखि कृषि गणना हुदै आएको छ । यसबाट कृषि सम्बन्धि संरचनात्मक विवरणका साथै कृषि जग्गाको भु उपयोग र भु उपभोग , सिँचाइ , कृषि ऋण, कृषि विमा लगायतका विवरणहरु प्राप्त हुँदै आएको छ । राष्ट्रिय आर्थिक गणनाबाट संचालनमा रहेका प्रतिष्ठान संख्या, संलग्न व्यक्ति संख्या, दर्ता भएका र नभएका प्रतिष्ठानको संख्या, ऋणमा पहुँच लगायतका विवरणहरु प्राप्त हुन्छ ।

यसरी उत्पादन हुँदै आएको विविध विषयक तथ्याङ्कको प्रयोगकर्ताको आवश्यकता, माग, पृष्ठपोषण र सुभाबको कदर गर्दै राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले खण्डीकृत र विषयकेन्द्रित तथ्याङ्क उत्पादन तथा आपूर्ति गर्दै आएको छ । नीति तथा योजना तर्जुमा र निर्णय निर्माण प्रक्रियामा तथ्याङ्कको माग र प्रयोग निरन्तर बढिरहेको सन्दर्भमा तथ्याङ्क उत्पादक निकायका सामु नीतिनिर्माताले खोजेकै गुणस्तरीय तथ्याङ्क उत्पादन गरी उपलब्ध गराउने चुनौती रहेको छ । साथै सो चुनौतीले प्रयोगकर्तामैत्री तथ्याङ्क उत्पादन आपूर्ति अवसरको ढोका पनि खोलिदिएको छ ।

तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय धनुषाले राष्ट्रिय जनगणना, राष्ट्रिय आर्थिक गणना, राष्ट्रिय कृषि गणना, नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण लगायतका विभिन्न गणना तथा सर्वेक्षण र नगरपालिका क्षेत्रबाट विवरणहरु संकलन गरेर जलेश्वर नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार पारेको छ । यस कार्यालयले यसको डिजिटल प्रति तयार गरेको छ । साथै जलेश्वर नगरपालिकालाई यसको छपाइका लागि अनुरोध समेत गर्नेछ । यस प्रकाशनले नगरपालिकालाई विभिन्न नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्न सहज हुने नै छ ।

यस वस्तुगत विवरण तयार गर्ने कार्यमा विवरण संकलन, टाइपिङ तथा समन्वय गर्नुहुने तथ्याङ्क समन्वय कार्यालयका तथ्यांक अधिकृत महेश्वर बरइ, सुपरिवेक्षकहरु ज्ञानी साह, प्रमोद कुमार मण्डल र जितेन्द्र बैठालाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस वस्तुगत विवरण तयारीको विभिन्न चरणहरूमा समन्वय, सहयोग तथा सुभाब प्रदान गर्नुहुने जलेश्वर नगरपालिका नगर प्रमुख श्री सुरेश साह सोनार, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री प्रमोद कुमार ठाकुर, सुचना प्रविधि अधिकृत श्री नितिश चौधरी र नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न शाखाका प्रमुख लगायतका कर्मचारी प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

भविष्यमा यस वस्तुगत विवरणको सुधार र परिमार्जनका लागि विज्ञ पाठकहरूबाट प्राप्त हुने रचनात्मक सुभाबको तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय धनुषा सदैव सम्मान र स्वागत गर्दछ ।

मिति : २०८३ वैशाख

शिव नारायण महतो
तथ्याङ्क समन्वय अधिकारी
तथ्याङ्क समन्वय कार्यालय धनुषा

बिषय सुची

खण्ड -एक परिचय

१.१ भौगोलिक अवस्थिति.....	१
१.२ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन.....	२
१.३ धार्मिक क्षेत्रहरू	२
१.४ प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू	३
१.५ प्रमुख चाडपर्व	३
१.६ मुख्य बजार केन्द्रहरू.....	३
१.७ मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू	३
१.८ स्थानीयतहको कार्यालयदेखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी र सडकको अवस्था	३
१.९ जलेश्वर नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक(राजमार्ग, लोकमार्ग, हुलाकी राजमार्ग)वि.सं.२०८२ चैत्रमसान्त सम्म.४	

खण्ड — दुई

पारिवारिक तथा जनसांख्यिक विवरण:

२.१ आधारभूत जनसांख्यिक विवरण	५
२.२ परिवारको संख्या, लिङ्गानुसार जनसंख्या, औसत परिवारको आकार र लिङ्ग अनुपातको विवरण.....	६
२.३ वडाअनुसारको जनसंख्या र जनघनत्वको विवरण	७
२.४ बालबालिकाको लैङ्गिक अनुपात.....	७
२.५ परिवारमुलीको विवरण.....	८
२.६ परिवारमुलीसँगको नाता अनुसार जनसंख्या.....	९
२.७ घरमुलीको उमेर र लिङ्ग अनुसार घरमुलीको संख्या.....	१०
२.८ पाँच वर्ष उमेर समूह र लिङ्ग अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१०
२.९ वडा नम्बर १ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	११
२.१० वडा नम्बर २ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१२
२.११ वडा नम्बर ३ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१३
२.१२ वडा नम्बर ४ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१३
२.१३ वडा नम्बर ५ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१४
२.१४ वडा नम्बर ६ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१५
२.१५ वडा नम्बर ७ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१५
२.१६ वडा नम्बर ८ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१६
२.१७ वडा नम्बर ९ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१७
२.१८ वडा नम्बर १० को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१७
२.१९ वडा नम्बर ११ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१८
२.२० वडा नम्बर १२ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१९
२.२१ उमेरगत जनसंख्या.....	१९

२.२२ वडा अनुसार विशेष उमेर समुहको जनसंख्या विवरण.....	२२
२.२३ आश्रित अनुपात.....	२३
२.२४ जलेश्वर नगरपालिकाको वडागतजनसंख्या	२४
२.२५ वडाअनुसार देश भित्र अनुस्थित जनसंख्याको विवरण.....	२५
२.२६ विदेश कम्तिमा १ जना परिवारमा अनुपस्थित (विदेश अक्सर बसोबास गर्ने) जनसंख्या.....	२५
२.२७ देश अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या र अनुपस्थितिको कारण.....	२६
२.२८ देश छोड्दा शिक्षाको स्तर अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसंख्याको विवरण.....	२६
२.२९ देश छोड्दाको अवधि र उमेर अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या.....	२७
२.३० उमेर समूह र देश अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसंख्या.....	२७
२.३१ परिवारमा महिलाको नाममा भएको घरजग्गा अनुसार परिवार संख्या.....	२८
२.३२ वडाअनुसार महिलाको स्वामित्वमा घर र जग्गाको विवरण.....	२८
२.३३ सहरीकरणको स्थिति (सहरी तथा ग्रामीण क्षेत्र वर्गीकरण).....	२९
२.३४ जलेश्वर नगरपालिकाको जनसंख्या प्रक्षेपण.....	३०

खण्ड- तीन

जातजाती तथा भाषाभाषीको विवरण

३.१ जलेश्वर नगरपालिका जातजातिको विवरण:.....	३२
३.२ मातृभाषा सम्बन्धी विवरण.....	३३
३.३ धर्म सम्बन्धी विवरण.....	३४
३.४ जलेश्वर नगरपालिकाको दलित जातजातीहरूको जनसांख्यिक विवरण.....	३४
३.५ जातजाती तथा लिङ्ग अनुसार साक्षरताको विवरण.....	३५
३.६ जातीय समूह अनुसार साक्षरता विवरण.....	३७

खण्ड —चार

वैवाहिक अवस्था सम्बन्धी विवरण

४.१ वैवाहिक अवस्था	३८
४.२ अठार वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गर्ने जनसंख्याको स्थिति.....	३९
४.३ पहिलो विवाहको औषत उमेर.....	४०
४.४ दश वर्ष वा सो भन्दा माथिका जनसंख्याको पहिलो विवाह गर्दा उमेर.....	४०
४.५ उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति.....	४१
४.६ उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको पुरुषको जनसंख्या.....	४२
४.७ उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको महिलाको जनसंख्या.....	४३
४.८ विधवा र एकल महिलाको विवरण.....	४३

खण्ड-पाँच

ज्येष्ठ र बुढ्यौली जनसङ्ख्या

५.१ जेष्ठ नागरिक.....	४५
५.२ वडा अनुसार बुढ्यौली जनसंख्याको विवरण.....	४६

खण्ड-छ

बालबालिकाको स्थिति

६.१ बालआश्रित अनुपातको विवरण.....	४७
६.२ बालबालिकाको साक्षरता स्थिति.....	४८
६.३ जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण.....	४८

खण्ड -सात

घरको संरचना तथा प्रयोग

७.१ घरको स्वामित्व अनुसार परिवार संख्या.....	५१
७.२ घरको जगको बोटअनुसार परिवार संख्या.....	५२
७.३ घरको छानोको बोटअनुसार परिवार संख्या.....	५३
७.४ घरको भुइँको बोटअनुसार परिवार संख्या.....	५३
७.५ घरको बाहिरी गारोको बोटअनुसार परिवार संख्या.....	५४
७.६ मुख्य प्रयोग र भवनको उमेर अनुसार भवन संरचनाहरूको प्रतिशत.....	५५
७.७ मुख्य प्रयोग अनुसार घरको संरचनाको विवरण.....	५६
७.८ घरको तला अनुसार प्रतिशत.....	५६
७.९ आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार प्रतिशत.....	५७
७.१० प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा वा तालिम लिएको परिवार तथा जनसंख्या प्रतिशत.....	५७
७.११ बैंक तथा वित्तिय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण.....	५८
७.१२ बैंक तथा वित्तिय संस्था (सहकारी समेत) बाट ऋण लिएको विवरण.....	५८
७.१३ सम्पन्नताको बर्गीकरणअनुसारको विवरण.....	५९
७.१४ खानेपानीको स्रोतअनुसार परिवार संख्या.....	६०
७.१५ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनअनुसार परिवार संख्या.....	६१
७.१६ बत्ती बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धनअनुसार परिवार संख्या.....	६१
७.१७ शौचालयको प्रकारअनुसार परिवार संख्या.....	६२
७.१८ वडा अनुसार परिवारमा उपलब्ध साधन तथा सुविधाअनुसार परिवारको विवरण.....	६३

खण्ड -आठ

आर्थिक क्रियाकलाप

८.१ क्षेत्रअनुसार रोजगारीको स्थिति.....	६४
---	----

८.२ क्षेत्रअनुसार पुरुषको रोजगारी स्थिति.....	६५
८.३ क्षेत्रअनुसार महिलाको रोजगारी स्थिति.....	६६
८.४ प्रमुख पेशा र रोजगारीको स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या.....	६७
८.५ पुरुषको प्रमुख पेशा र रोजगारीको स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या.....	६८
८.६ महिलाको प्रमुख पेशा र रोजगारीको स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसंख्या.....	६८
८.७ कृषि बाहेक साना घरेलु व्यवसाय संचालन गर्ने परिवारको विवरण.....	६९
८.८ दश वर्ष वा सोभन्दा माथिका आर्थिक रूपले सक्रिय र निष्क्रिय जनसंख्या.....	६९
८.९ वडा अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्याले विगत १२ महिनामा आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	७०
८.१० वडा अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्याले विगत १२ महिनामा आर्थिक काम गरेको अवधि आधारमा जनसंख्याको विवरण प्रतिशतमा.....	७१
८.११ प्रतिष्ठान सङ्ख्या र संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या.....	७२
८.१२ संलग्न जनशक्तिको आकार अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या.....	७३
८.१३ जलेश्वर नगरपालिकामा वडा अनुसार संलग्न जनशक्तिको आकार अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या.....	७४
८.१४ औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या तथा संलग्न जनशक्ति.....	७६
८.१५ जलेश्वर नगरपालिकामा वडागत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या तथा संलग्न जनशक्ति.....	७९
८.१६ गरिबीको अवस्था.....	८३

खण्ड - नौ

शिक्षा सम्बन्धी विवरण

९.१ साक्षरतादर (५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरको).....	८४
९.२ पन्द्र वर्षभन्दा माथिको जनसंख्याको साक्षरता स्थिति.....	८६
९.३ पाँच देखि सत्र वर्षको बालबालिकाको साक्षरता स्थिति.....	८७
९.४ वडा अनुसार ५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसंख्याको शिक्षा स्तर.....	८७
९.५ वडा अनुसार ५ देखि २५ वर्ष सम्मको बालबालिकाको हाल स्कूल/कलेज गए नगएको अवस्था.....	८८
९.६ पाँच देखि सत्र वर्ष सम्मका बालबालिकाको हाल स्कूल/कलेज गए नगएको अवस्था.....	८९
९.७ पन्द्र देखि चौविस वर्ष उमेरको जनसंख्याको साक्षरता स्थिति.....	९०
९.८ पाँच वर्षदेखि पचिस वर्षसम्मका हाल स्कूल गइरहेका वा विगतमा स्कूल गएको जनसंख्याको विवरण.....	९०
९.९ अध्ययनको प्रमुख क्षेत्र अनुसार १५ वर्ष वा सोभन्दा माथिको उमेर समूहको जनसंख्या १०+२ वा सो बराबर र उच्च शिक्षा स्तर भएको विवरण.....	९२
९.१० वडा अनुसार सार्वजनिक विद्यालयको विवरण, शिक्षक र विद्यार्थी संख्या-शैक्षिक सत्र २०८२.....	९२
९.११ वडा अनुसार मदनसा, गुम्बा/बिहार, आश्रम/गुरुकुलको नामावली, शिक्षकसङ्ख्या र विद्यार्थी सङ्ख्या.....	९४
९.१२ सार्वजनिक र सामुदायिक शिक्षण संस्थाका कक्षा अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्या-शैक्षिकसत्र २०८२.....	९४

९.१३ तहगत विद्यार्थी संख्या-शैक्षिक सत्र २०८२.....	९५
९.१४ तहगत शिक्षक विवरण- शैक्षिक सत्र २०८२.....	९५
९.१५ तहगत शिक्षक विवरण- २०८२ दरबन्दी अनुसार (स्थायी मात्र).....	९६

खण्ड -दश
अपाङ्गताको विवरण

१०.१ अपाङ्गताको भएको व्यक्तिको जनसंख्या विवरण.....	९७
१०.२ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको साक्षरता दर.....	९८
१०.३ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको कृषि तथा गैर कृषि क्षेत्रमा संलग्नताको विवरण.....	९९
१०.४ पाँच वर्ष उमेर समूह र अपाङ्गताको प्रकार अनुसार जनसंख्या विवरण.....	९९
१०.५ अपाङ्गताको प्रकार अनुसार जनसंख्या विवरण.....	१००
१०.६ अपाङ्गता भएका व्यक्ति (१० वर्ष वा सोभन्दा माथिका) को रोजगारीको अवस्था.....	१०१

खण्ड -एघार
प्रजनन तथा जन्म सम्बन्धी विवरण

११.१ आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएको कारणले जन्मेका बच्चाहरूको संख्या र आमाको उमेर समूह.....	१०३
११.२ जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या र आमाको उमेर समूह अनुसार १५-४९ वर्ष उमेर समूहका विवाहित महिलाहरूको जनसंख्या.....	१०३
११.३ हालसम्म जीवित बच्चा जन्माएका १५-४९वर्षका विवाहित महिला र बच्चा संख्या.....	१०४
११.४ आमाको प्रमुख पेशा अनुसार पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बालबालिकाको संख्या.....	१०४
११.५ आमाको प्रमुख उद्योगबाट जन्मेका बच्चाहरूको संख्या.....	१०५
११.६ आमाको प्रमुख उद्योग अनुसार पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको संख्या.....	१०६
११.७ बच्चाको लिङ्ग र आमाको उमेर समूहको आधारमा जन्मेका, जीवित र मृत्यु भएका बच्चाहरूको संख्या.....	१०७

खण्ड बाह्र
मृत्यु सम्बन्धी विवरण

१२.१ जनगणना अधिका १२ महिनामा कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको घरपरिवारको संख्या र लिङ्ग अनुसार मृत्युको संख्या.....	१०८
१२.२ मृतक व्यक्तिको उमेर समूह र लिङ्ग अनुसार मृत्युको संख्या.....	१०८
१२.३ मृतक व्यक्तिको उमेर समूह र मृत्युको कारण अनुसार मृत्युको संख्या (जनगणना अधिको १२ महिनामा)....	१०९

१२.४ महोत्तरी जिल्लाको मृतकको व्यापक उमेर समूह र मृत्युको स्थिति अनुसार महिला मृत्युको संख्या.....	११०
१२.५ जलेश्वर न.पा.को मृतकको व्यापक उमेर समूह र मृत्युको स्थिति अनुसार महिला मृत्युको संख्या.....	११०

खण्ड -तेह

बसाइँसराइ सम्बन्धी विवरण

१३.१ जनगणना अधिको बसोबास स्थानका आधारमा गणना गरिएको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसंख्या.....	१११
१३.२ जनगणना अधिको बसोबास स्थान र उमेर समूहका आधारमा गणना गरिएको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसंख्या.....	१११
१३.३ जनगणना अधिको बसोबास स्थानप्रदेश र उमेर समूह अनुसार गणना गरिएको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसंख्या.....	११२
१३.४ हाल बसाइँ सरेको हालको स्थानमा बसोबासको अवधि र उमेर समूहका आधारमा जनसंख्या.....	११३
१३.५ जनगणना अधिको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसंख्या देश/क्षेत्र अनुसार.....	११३
१३.६ जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसंख्या हालको स्थानमा बसाइँसराइको मुख्य कारणको विवरण.....	११४
१३.७ जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसंख्या हालको स्थानमा बसाइँसराइको मुख्य कारणको विवरण.....	११४
१३.८ बसाइँसराइको मुख्य कारणले गर्दा जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान देश भित्रको हालको गणना गरिएको स्थान बाहेक अन्य स्थान भएको जनसंख्याको विवरण.....	११५

खण्ड -चौध

स्वास्थ्य

१४.१ जिल्लाका स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण.....	११६
१४.२ स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरु.....	११६
१४.३ वडा अनुसार सरकारी र सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था तथा चिकित्सकको विवरण.....	११६
१४.४ वडा अनुसार संस्थागत (निजी) स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्था सम्बन्धि विवरण.....	११७
१४.५ वडा अनुसार महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको विवरण.....	११७
१४.६ वडा अनुसार स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण.....	११८
१४.७ वडा अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या.....	११९

खण्ड -पन्ध्र

कृषिगणना सम्बन्धी विवरण

१५.१ कृषक परिवार संख्या, क्षेत्रफल, कित्ता संख्या, औषतकित्ता संख्या तथा सिंचित क्षेत्रफल.....	१२०
१५.२ जग्गाको स्वामित्व अनुसार जग्गा कमाउने परिवार संख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफल.....	१२१
१५.३ कृषिचलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोग.....	१२२
१५.४ विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार संख्या.....	१२३

१५.५ : बगैचाको रूपमा लगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट संख्या, छरिएर रहेका बोट संख्या र कृषक परिवार संख्या.....	१२३
१५.६: प्रमुख बालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१२५
१५.७: पाल्तु चौपाया तथा पन्छीको संख्या र कृषक परिवार.....	१२७
१५.८: कृषि कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१३४
१५.९: कृषि कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरूको संख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१३५
१५.१०: कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बिमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवार संख्या.....	१३६
१५.११: जलवायु परिवर्तनबारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव अनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१३७
१५.१२ कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्न अनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार संख्या.....	१३८
१५.१३ लिङ्ग अनुसार मुख्य कृषकको संख्या तथा कृषक परिवारको जनसंख्या.....	१३९
१५.१४ लिङ्ग अनुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसंख्या.....	१४०
१५.१५: कृषि चलनमा परिवारमूली र कृषि चलनको स्थिति.....	१४१
१५.१६ कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलाप अनुसार कृषक परिवार संख्या	१४२
१५.१७: कृषि चलनबाट भएको प्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोग अनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१४२
१५.१८: कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषि चलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधि अनुसार कृषक परिवार संख्या.....	१४३

खण्ड सोह

विविध

१६.१ स्थानीय न्यायिक समितिमा उजुरी परेका मुद्दा संख्या तथा किनारा लागेका मुद्दा संख्या:.....	१४५
१६.२ स्थानीय मेलमिलाप समितिमा परेका उजुरी संख्या र मेलमिलाप भएको संख्या:.....	१४५
१६.३ कार्यापालिका सदस्यहरूको नामावली.....	१४६

खण्ड - एक

परिचय

जलेश्वर नगरपालिका नेपालको मधेश प्रदेशको महोत्तरी जिल्लामा अवस्थित नगरपालिका हो। यो महोत्तरी जिल्लाको सदरमुकाम पनि हो। सात ग्रामीण बस्तीलाई गाभेर वि.सं. २०३९ वैशाख १५ गते नगर पञ्चायत घोषणा गरिएको थियो। सिङ्गो जनकपुर भेगकै प्रसिद्ध तीर्थस्थल रहेको जलेश्वरनाथ महादेवको नाउँले उक्त ठाउँको नामकरण भएको हो। जिल्लाका एकडारा गाउँपालिका भन्दा पूर्व, मटिहानी नगरपालिका भन्दा पश्चिम, मित्रराष्ट्र भारतको सीतामढी जिल्ला अर्थात भारतसँगको साँध दशगजादेखि उत्तर एवं महोत्तरी गाउँपालिका देखि दक्षिण चार किल्लामा अवस्थित नगरको क्षेत्रफल ४४.२६ वर्ग कि.मि.छ। नगरमा १८ साबिक वडा हाल १२ वडा छ। जलेश्वर नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्या ६३८०२ रहेको छ। जलेश्वर नगरपालिकामा समावेश भएका साबिक गा.वि.स. पिगौना, नैन्ही र पर्सा पतौली छन। खासै ठूलो व्यापारिक कारोबार नरहेको जलेश्वर बजारको व्यापारिक सम्बन्ध जनकपुर र सीमावर्ती भारतीय बजार सीतामढीसँग रहेको छ। समुद्र सतहदेखि ६१ मिटरमा उचाईमा अवस्थित रहेको छ।

प्रदेश : मधेश प्रदेश
जिल्ला : महोत्तरी
स्थानीय तह : जलेश्वर नगरपालिका
जम्मा वडा सङ्ख्या : १२
क्षेत्रफल : ४४.६६ वर्ग कि.मि.

१.१ भौगोलिक अवस्थिति

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	कैफियत
१	अक्षांश	२६.६५२४० N	
	देशान्तर	८५.७९७४० E	
२	उचाइ		
३	सीमाना	पश्चिम	एकडारा गाउँपालिका
		दक्षिण	भारतसंगको साँध दशगजा
		पुर्व	मटिहानी नगरपालिका
		उत्तर	महोत्तरी गाउँपालिका
४	क्षेत्रफल	४४.२६ वर्ग कि. मि.	
५	केन्द्र	जलेश्वर	

तापक्रम

अधिकतम:- ४२.५° सेल्सियस

न्युनतम:- १२° सेल्सियस

१.२ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

नेपालको संविधान जारी भएपछि नेपालको पुनर्संरचना हुँदा नगरपालिकाको प्रशासनिक संरचना र विगतको संरचनालाई (हालको वडा र साविकको गाविसको वडा) तल प्रस्तुत गरिएको छः

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.स./न.पा.हरु	साविक को वडा नं.
१	जलेश्वर	१,२,३
२	जलेश्वर	४,५
३	जलेश्वर	११,१२
	नैन्ही	४,५
४	जलेश्वर	१५,१६
५	पर्सा पतौली	१-९
६	जलेश्वर	६,१३
	नैन्ही	१,९
७	जलेश्वर	१४
९	जलेश्वर	७,८,९
१०	जलेश्वर	१०
११	पिगौना	१-९
१२	नैन्ही	२,३,६,७,८

१.३ धार्मिक क्षेत्रहरु

जलेश्वरनाथ महादेवः महोत्तरी जिल्लाको सदरमुकाम जलेश्वरमा अवस्थित जलेश्वर महादेवको मन्दिरमा शिवलिङ्ग,पार्वती र महाविरका मूर्तिहरु स्थापित छन्। जलेश्वर महादेवको मन्दिर राजा जनकबाट भएको भन्ने किम्बदन्ती पाइन्छ । यसको उत्तरतर्फ सतिदेवीको मन्दिरको नामबाट नै यस क्षेत्रको नाम जलेश्वर रहन गएको हो ।

जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका प्रमुख धार्मिक स्थलहरु

- जलेश्वरनाथ महादेव मन्दिर
- संसारी माता मन्दिर
- पंचकोशी परिक्रमा
- राजदेवी माता मन्दिर
- ब्रह्मचारी कुटी
- हनुमान मन्दिर
- ॐ शान्ति आश्रम, वडा नं.-९

- सुगामे सुगदेव कुट्टी, वडा नं.-४
- राम जानकी मन्दिर, वडा नं. -१२

१.४ प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरू

जलेश्वरनाथ महादेव मन्दिर

१.५ प्रमुख चाडपर्व

चाडपर्व तथा मेलाको धार्मिक, सांस्कृतिक तथा सामाजिक परम्पराको संरक्षणको साथै खुसियाली साटासाट मनोरञ्जनका लागि खासगरी ग्रामीण क्षेत्रमा धेरै महत्व हुन्छ । यस नगरपालिकाको हिन्दु समुदायमा मनाइने चाडपर्वहरू रक्षाबन्धन , तीज, ऋषिपञ्चमी, कृष्णाष्टमी, विश्वकर्मापुजा , जितिया, दशैं, दिपावली, छठ, विवाह पञ्चमी, माघे संक्रान्ती, होली, राम नवमी , सीता नवमी, मिथिला मध्यमिकी परिक्रमा ,संसारी माता पुजा,अखारी पुजा , श्री श्री गनिनाथ पुजा, बेल्भाद्र पुजा महोत्सव, जुड शीतल तथा सतुआइन आदि हुन । यस बाहेक मुस्लिम समुदायमा मनाइने ईद, बकरिद मनाउनुको साथै आ-आफ्नो जातीको धार्मिक तथा सांस्कृतिक परम्परा अनुसार अन्य चाडपर्वहरू पनि उत्साहका साथ मनाउने गरिन्छ। यी चाडपर्वहरूको सामाजिक सदभाव कायम राख्न सहयोग गरेको पाइन्छ ।

१.६ मुख्य बजार केन्द्रहरू

वडा अनुसार हाट बजारको विवरण

वडा नं.	हाटबजार लाग्ने ठाउँ	हाटबजार लाग्ने दिनहरू	कैफियत
१	बरुन्सर पोखरीको छेउमा जलेश्वर बजार	सोमवार र बिहिबार	
२	राष्ट्रिय बाणिज्य बैंकको छेउमा	सोमवार,बिहीबार बाहेक सबै दिन	
७	बखरी चौकको छेउमा	आइतवार र बुधवार	
९	परिकौली चौकको छेउमा	बुधवार र शनिवार	

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१.७ मुख्य वनस्पति तथा वन्यजन्तुहरू

- वनस्पतिहरू : जामुन, सम्मी, कर्मा, शिशो, अशोक, महोगनी इत्यादि
- वन्यजन्तुहरू: बदेल् घोरगददर (निल गाई)
- चराचुरुंगीहरू:सुगा, मैना, काग, परेवा, बकुला, इत्यादि
- जडीबुटीहरू.:अम्ला, अमल्लास, अर्जुन, तुलसी, नीम, अलोवेरा ,इत्यादी

१.८ स्थानीयतहको कार्यालयदेखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी र सडकको अवस्था

वडा नं	स्थानीय तहको केन्द्रदेखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	सडकको अवस्था (पक्की/ ग्राभेल/ कच्ची
१	३५० मीटर	पक्की

वडा नं	स्थानीय तहको केन्द्रदेखि वडा कार्यालय सम्मको दुरी	सडकको अवस्था (पक्की/ ग्राभेल/ कच्ची
२	१.२ किलोमीटर	पक्की
३	३ किलोमीटर	पक्की
४	२.८ किलोमीटर	पक्की
५	५.३ किलोमीटर	पक्की
६	५०० मीटर	पक्की
७	३.१ किलोमीटर	पक्की
८	१.५ किलोमीटर	पक्की
९	३.५ किलोमीटर	पक्की
१०	२.२ किलोमीटर	पक्की
११	५.८ किलोमीटर	पक्की
१२	५.६ किलोमीटर	पक्की

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१.९ जलेश्वर नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सडक (राजमार्ग, लोकमार्ग, हुलाकी राजमार्ग) वि.सं.२०८२ चैत्रमसान्तसम्म

क्र.स.	सडकको प्रकार	लम्बाइ (कि. मि.)
१	कालोपत्रे	
२	ग्राभेल	५ कि. मि.
३	कच्ची	७ कि.मि.

खण्ड - दुई

पारिवारिक तथा जनसाङ्ख्यिक विवरण

२.१ आधारभुत जनसाङ्ख्यिक विवरण

जलेश्वर न.पा. को जनसाङ्ख्यिक विवरण	
घर परिवार सङ्ख्या	१२३८०
जम्मा जनसङ्ख्या	६३८०२
महिला	३२४११
पुरुष	३१३९१
लैङ्गिक अनुपात	९६.८५
परिवारको औषत आकार	५.१५
जनघनत्व	१४४२
वार्षिक जनसङ्ख्या वृद्धि दर	०.९९
कुल साक्षरता	६७.५९%
महिला	५८.७%
पुरुष	७६.९८%
वाल आश्रित अनुपात	५५.५४
वृद्ध आश्रित अनुपात	१०.८
सक्रिय उमेर जनसङ्ख्या	३८३५६
कुल आश्रित अनुपात	६६.३४
१६ देखि ४० वर्ष युवा जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	४१.०४
६० वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	९.६
६८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	४.४७
० देखि १७ वर्षको जनसङ्ख्या (प्रतिशत)	३९.७१
१५ देखि ४९ वर्षका महिला (कुल महिला मध्ये) प्रतिशत	५२.५३
अनुपस्थित (अक्सर विदेश) जनसङ्ख्या	
जम्मा	५३४२
पुरुष	५०७१
महिला	२७१
अपाङ्गता भएको जनसङ्ख्या	
जम्मा अपाङ्गता	११२१

पुरुष अपाङ्गता	६५५
महिला अपाङ्गता	४६६
चर्पी सुविधा नभएका घरपरिवार प्रतिशतमा	१६.२४
जन्म दर्ता नभएका बालबालिका प्रतिशतमा	२१.९६
परिवारमुली महिला	३०.४२
परिवारमुली पुरुष	६९.५८
परिवारमा महिलाको नाममा घर मात्र भएका	४८५
परिवारमा महिलाको नाममा जग्गा मात्र भएका	११९१
परिवारमा महिलाको नाममा घर र जग्गा दुवै भएका	८३९७
देश भित्र अनुपस्थित जनसङ्ख्या	२१२३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ परिवारको सङ्ख्या, लिङ्गानुसार जनसङ्ख्या, औसत परिवारको आकार र लिङ्ग अनुपातको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका जनसङ्ख्या, औसत घरपरिवार सङ्ख्या तथा लैङ्गिक अनुपातको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ मा यस नगरपालिकाको जनसङ्ख्या पुरुष र महिला गरी जम्मा ५८,५४९ जना रहेकोमा २०७८ को जनगणनामा पुरुष ३१,३९१ र महिला ३२,४१९ गरी जम्मा ६३८०२ जना पाइएको छ। त्यसैगरी २०७८ सालको जनगणनामा औसत परिवार सङ्ख्या ५.१५ देखिएको छ। २०७८ सालको जनगणनामा लैङ्गिक अनुपात ९६.८५ देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या, औसत परिवार सङ्ख्या र लैङ्गिक अनुपातसम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	घरपरिवारको सङ्ख्या	जनसङ्ख्या			औसत परिवारको आकार	लिङ्ग अनुपात
		जम्मा	पुरुष	महिला		
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	६३८०२	३१३९१	३२४१९	५.१५	९६.८५
१	८८६	४६२६	२३३४	२२९२	५.२२	१०१.८३
२	१४११	७००५	३५७०	३४३५	४.९६	१०३.९३
३	१२६१	६६५२	३३३७	३३१५	५.२८	१००.६६
४	११७६	५७६०	२७०२	३०५८	४.९०	८८.३६
५	७८४	३९४०	१९२६	२०१४	५.०३	९५.६३
६	१४२२	७५५३	३७९३	३८४०	५.३१	९६.६९
७	११५९	६३७२	३११७	३२५५	५.५०	९५.७६
८	६९२	३५२६	१७५९	१७६७	५.१०	९९.५५

९	१२३३	६३९६	३०५७	३३३९	५.१९	९१.५५
१०	४५२	२४२२	११९३	१२२९	५.३६	९७.०७
११	८०६	३९८९	१९३८	२०५१	४.९५	९४.४९
१२	१०९८	५५६१	२७४५	२८१६	५.०६	९७.४८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३ वडाअनुसारको जनसङ्ख्या र जनघनत्वको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको जनघनत्व सबैभन्दा बढी वडा नम्बर २ को ३६१०.९८ छ भने सबैभन्दा कम वडा नम्बर ५ को ७६९.२० रहेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकाको जनघनत्व सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जनसङ्ख्या २०११	जनसङ्ख्या २०२१			जनघनत्व
		जम्मा	पुरुष	महिला	
१	४२२०	४६२६	२३३४	२२९२	३,४३९.५५
२	५७१९	७००५	३५७०	३४३५	३,६१०.९८
३	४९७८	६६५२	३३३७	३३१५	१,३५०.७७
४	६७९८	५७६०	२७०२	३०५८	१,३५३.४४
५	३६१२	३९४०	१९२६	२०१४	७६९.२०
६	६३४४	७५५३	३७१३	३८४०	२,३७३.०४
७	५६७१	६३७२	३११७	३२५५	१,७९४.१९
८	३१६१	३५२६	१७५९	१७६७	१,०७६.५३
९	५९३९	६३९६	३०५७	३३३९	१,००५.५४
१०	२०७८	२४२२	११९३	१२२९	१,००६.७९
११	३५९३	३९८९	१९३८	२०५१	१,५९८.३१
१२	५४३६	५५६१	२७४५	२८१६	१,०३०.२८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.४ बालबालिकाको लैङ्गिक अनुपात

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका बालबालिका (०-१७ वर्ष) को लैङ्गिक अनुपात सबैभन्दा बढी वडा नम्बर ११ को ११८.८३ रहेको छ भने सबैभन्दा कम वडा नम्बर ५ को १०४.११

रहेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकाको लैङ्गिक अनुपात सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	बालबालिका			बालबालिकाको लैङ्गिक अनुपात
	जम्मा	पुरुष	महिला	
नेपाल	९८६९५८३	५११४५०५	४७५५०७८	१०७.५६
मधेश प्रदेश	२४०१८६१	१२५४६१९	११४७२४२	१०९.३६
महोत्तरी जिल्ला	२८४४०३	१४७०८७	१३७३१६	१०७.१२
जलेश्वर न.पा.	२५३३८	१३२१९	१२११९	१०९.०८
१	१७३८	९२३	८१५	११३.२५
२	२५३७	१३५०	११८७	११३.७३
३	२८२०	१४८८	१३३२	१११.७१
४	२३०८	११९५	१११३	१०७.३७
५	१४३९	७३४	७०५	१०४.११
६	३१२०	१५९२	१५२८	१०४.१९
७	२७७४	१४२९	१३४५	१०६.२५
८	१२७०	६५९	६११	१०७.८६
९	२५६४	१३३०	१२३४	१०७.७८
१०	९१२	४८९	४२३	११५.६
११	१४९९	८१४	६८५	११८.८३
१२	२३५७	१२१६	११४१	१०६.५७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.५ परिवारमुलीको विवरण

यस जनगणनामा कम्तीमा १० वर्ष उमेर पुगेको र परिवारमा अक्सर उपस्थित बसोबास गर्ने पुरुष वा महिला सदस्य जसले परिवारको व्यवहार चलाउने अर्थात् निर्णय प्रक्रियामा मुख्य भूमिका हुने गर्दछ, त्यस्ता व्यक्तिलाई परिवारमुली मानिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकामा महिला परिवारमुली ३०.४२ रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा बढी महिला परिवारमुली वडा नम्बर ४ को ४१.६७ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम महिला परिवारमुली वडा नम्बर २ को २२.११ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकाको महिला परिवारमुली सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	परिवारमुली			परिवारमुली %	
	जम्मा	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	४५५८७६१	२१०२०८०	६८.४४	३१.५६
मधेश प्रदेश	११५६३८३	९०५१४५	२५१२३८	७८.२७	२१.७३

महोत्तरी जिल्ला	१३७८८६	१००७९९	३७९६७	७३.०५	२६.९५
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	८६९४	३७६६	६९.५८	३०.४२
१	८८६	६८५	२०१	७७.३१	२२.६९
२	१४११	१०९९	३१२	७७.८९	२२.११
३	१२६१	९२२	३३९	७३.१२	२६.८८
४	११७६	६८६	४९०	५८.३३	४१.६७
५	७८४	५४६	२३८	६९.६४	३०.३६
६	१४२२	१०२६	३९६	७२.१५	२७.८५
७	११५९	७७३	३८६	६६.७	३३.३
८	६९२	५०४	१८८	७२.८३	२७.१७
९	१२३३	७६२	४७१	६१.८	३८.२
१०	४५२	३२५	१२७	७१.९	२८.१
११	८०६	५३९	२६७	६६.८७	३३.१३
१२	१०९८	७४७	३५१	६८.०३	३१.९७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.६ परिवारमुलीसँगको नाता अनुसार जनसङ्ख्या

जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका परिवारमा कुन नाता पर्ने सदस्य परिवारमुलीको रूपमा रहेका छन् भन्ने उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका जम्मा १२८३० घरपरिवार रहेका छन्। जसले यहाँका अधिकांश परिवारको मुख्य जिम्मेवारी पुरुषमा नै रहेको देखिन्छ। त्यसै गरी परिवारमुलीसँगको नाताअनुसार सबैभन्दा ठूलो समूह (३२.५३ प्रतिशत) छोरा वा बुहारीको रहेको पाइएको छ। यस नगरपालिकाको परिवारमुलीको नाता अनुसार परिवारको विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

परिवारमुलीको नाता	जम्मा		पुरुष		महिला	
	सङ्ख्या	प्रतिशत (%)	पुरुष	प्रतिशत (%)	महिला	प्रतिशत (%)
जम्मा	६३८०२	१००	३१३९१	१००	३२४११	१००
परिवारमुली	१२३८०	१९.४०	८६९४	२७.४४	३७६६	११.६२
श्रीमान/श्रीमती	८६२२	१३.५१	६४९	२.०७	७९७३	२४.६०
छोरा/बुहारी	२०७५५	३२.५३	१६०२१	५१.०४	४७३४	१४.६१
छोरी/ज्वाइँ	९८५१	१५.४४	५६	०.१८	९७९५	३०.२२
बुबा/आमा	१६०७	२.५२	५३२	१.६९	१०७५	३.३२
ससुरा/सासु	५५४	०.८७	२०२	०.६४	३५२	१.०९
भाइ/बहिनी	६४८	१.०२	४१५	१.३२	२३३	०.७२
नाति/पनातिनी	८८३६	१३.८५	४७०१	१४.९८	४१३५	१२.७६
अन्य नातेदार	५००	०.७८	१६४	०.५२	३३६	१.०४

घरेलु कामदार	५	०.०१	३	०.०१	२	०.०१
नाता नपने	४४	०.०७	३४	०.११	१०	०.०३
नखुलेको	०	०.००	०	०.००	०	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.७ घरमुलीको उमेर र लिङ्ग अनुसार घरमुलीको सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको घरमुलीको उमेर र लिङ्ग अनुसार घरमुलीको सङ्ख्याको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकामा ४०-४९ वर्ष उमेरको घरमुलीको जनसङ्ख्या २९२७ जना (सबैभन्दा बढी) र १०-१४ वर्ष उमेरको घरमुलीको जनसङ्ख्या ५ जना (सबैभन्दा कम) रहेको पाइएको छ। पाँच वर्ष उमेर समूहको थप परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	लिङ्ग	जम्मा परिवार सङ्ख्या	परिवारमुलीको उमेर							७०वा सो भन्दा बढी
			१०-१४	१५-१९	२०-२९	३०-३९	४०-४९	५०-५९	६०-६९	
नेपाल	जम्मा	६६६६९३७	७३३१	६७९७४	८१९२८२	१५५१६७९	१५१३७३९	१२८३०१५	८८४४२६	५३९४९१
	पुरुष	४५६३६५९	३८१७	३५८१८	४३५८३६	९४३२२९	१०८०७७९	९९६९६६	६७६७७४	३९०४४०
	महिला	२१०३२७८	३५१४	३२१५६	३८३४४६	६०८४५०	४३२९६०	२८६०४९	२०७६५२	१४९०५१
मधेश	जम्मा	११५६७५५	९८५	७२४५	१२३७५८	२७४०८३	२७९२६९	२२५९३२	१५६६१४	८८८२९
	पुरुष	९०५४५७	७३३	४९९१	७६९००	१९०६९७	२२६१४५	१९७५५०	१३५०२०	७३८२१
	महिला	२५१२१८	२५२	२२५४	४६८५८	८३३८६	५३२१४	२८७८२	२१५९४	१५००८
महोत्तरी	जम्मा	१३७९०२	९९	७३३	१४७८३	३२७६९	३२३९१	२६२६८	१९८९०	१०९६९
	पुरुष	१००७३५	७८	४४१	७७२४	१९८८८	२४४८९	२२२८०	१६९९२	८८४३
	महिला	३७१६७	२१	२९२	७०५९	१२८८१	७९०२	३९८८	२८९८	२१२६
जलेश्वर	जम्मा	१२३८०	५	४४	१२२९	२८६८	२९२७	२४१६	१९०९	९८२
	पुरुष	८६१४	४	३३	५३६	१५८७	२०९३	२००५	१५८४	७७२
	महिला	३७६६	१	११	६९३	१२८१	८३४	४११	३२५	२१०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.८ पाँच वर्ष उमेर समूह र लिङ्ग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको पाँच वर्ष उमेर समूहअनुसारको वडागत जनसङ्ख्याको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकामा १०-१४ वर्ष उमेरको जनसङ्ख्या ७४७५ जना (सबैभन्दा बढी) र ९५ वर्षभन्दा बढी उमेरका जनसङ्ख्या ३१ जना (सबैभन्दा कम) रहेको पाइएको छ। नगरपालिका र वडाको पाँच वर्ष उमेर समूहका आधारमा जनसङ्ख्याको परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	६३८०२	३१३९१	३२४११
०-४ वर्ष	६४९०	३४६६	३०२४
५-९ वर्ष	७३३७	३७३१	३६०६
१०-१४ वर्ष	७४७५	३९२१	३५५४
१५-१९ वर्ष	६७३०	३५१५	३२१५
२०-२४ वर्ष	५७९८	२७३०	३०६८
२५-२९ वर्ष	४८५३	२०७८	२७७५
३०-३४ वर्ष	४००५	१७४३	२२६२
३५-३९ वर्ष	४२०७	१७२५	२४८२
४०-४४ वर्ष	३३२१	१५८८	१७३३
४५-४९ वर्ष	२८५३	१३६२	१४९१
५०-५४ वर्ष	२४६२	१२१९	१२४३
५५-५९ वर्ष	२१४७	११४३	१००४
६०-६४ वर्ष	१९८०	१०००	९८०
६५-६९ वर्ष	१८३४	९६५	८६९
७०-७४ वर्ष	१४२९	७२७	७०२
७५-७९ वर्ष	५३१	२९१	२४०
८०-८४ वर्ष	१७७	९८	७९
८५-८९ वर्ष	९४	५३	४१
९०-९४ वर्ष	४८	२२	२६
९५+	३१	१४	१७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.९ वडा नम्बर १ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	४६२६	२३३४	२२९२
०-४ वर्ष	४४०	२३५	२०५
५-९ वर्ष	४६५	२४९	२१६
१०-१४ वर्ष	५१६	२६८	२४८
१५-१९ वर्ष	५४८	२८२	२६६
२०-२४ वर्ष	४४६	२२३	२२३
२५-२९ वर्ष	४१६	२००	२१६

३०-३४ वर्ष	२८५	१४३	१४२
३५-३९ वर्ष	३२३	१४७	१७६
४०-४४ वर्ष	२५२	१२१	१३१
४५-४९ वर्ष	२४९	१३०	११९
५०-५४ वर्ष	१६२	८१	८१
५५-५९ वर्ष	१५६	८३	७३
६०-६४ वर्ष	१२५	६४	६१
६५-६९ वर्ष	१०९	५१	५८
७०-७४ वर्ष	९०	४१	४९
७५-७९ वर्ष	२८	१०	१८
८०-८४ वर्ष	१२	५	७
८५-८९ वर्ष	२	१	१
९०-९४ वर्ष	०	०	०
९५+	२	०	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१० वडा नम्बर २ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	७००५	३५७०	३४३५
०-४ वर्ष	५५०	३०३	२४७
५-९ वर्ष	७२६	३७८	३४८
१०-१४ वर्ष	८००	४२४	३७६
१५-१९ वर्ष	७४०	३८७	३५३
२०-२४ वर्ष	५९१	३०३	२८८
२५-२९ वर्ष	५८१	२३२	३४९
३०-३४ वर्ष	५६७	२६२	३०५
३५-३९ वर्ष	५६९	२६५	३०४
४०-४४ वर्ष	४५५	२६०	१९५
४५-४९ वर्ष	३३३	१६९	१६४
५०-५४ वर्ष	२७८	१५४	१२४
५५-५९ वर्ष	२२१	११६	१०५
६०-६४ वर्ष	२१८	११३	१०५
६५-६९ वर्ष	१५६	८२	७४
७०-७४ वर्ष	१३५	७८	५७
७५-७९ वर्ष	४९	२६	२३
८०-८४ वर्ष	१६	११	५
८५-८९ वर्ष	१३	६	७
९०-९४ वर्ष	३	१	२

९५+	४	०	४
-----	---	---	---

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.११ वडा नम्बर ३ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	६६५२	३३३७	३३१५
०-४ वर्ष	७४३	४२१	३२२
५-९ वर्ष	७९९	३८३	४१६
१०-१४ वर्ष	८२९	४४४	३८५
१५-१९ वर्ष	७१५	३८७	३२८
२०-२४ वर्ष	५७५	२७४	३०१
२५-२९ वर्ष	४७२	१८९	२८३
३०-३४ वर्ष	४२८	२०१	२२७
३५-३९ वर्ष	४२५	१७१	२५४
४०-४४ वर्ष	३६३	१८६	१७७
४५-४९ वर्ष	२७८	१३७	१४१
५०-५४ वर्ष	२३१	११७	११४
५५-५९ वर्ष	२०२	१११	९१
६०-६४ वर्ष	१९२	१००	९२
६५-६९ वर्ष	१९१	१०२	८९
७०-७४ वर्ष	१२७	६३	६४
७५-७९ वर्ष	४९	२८	२१
८०-८४ वर्ष	१८	१३	५
८५-८९ वर्ष	१०	८	२
९०-९४ वर्ष	३	२	१
९५+	२	०	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१२ वडा नम्बर ४ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	५७६०	२७०२	३०५८
०-४ वर्ष	६६९	३५०	३१९
५-९ वर्ष	६८२	३३३	३४९
१०-१४ वर्ष	६४६	३५१	२९५
१५-१९ वर्ष	५४५	२७९	२६६
२०-२४ वर्ष	५२०	२२९	२९१

२५-२९ वर्ष	४२६	१६०	२६६
३०-३४ वर्ष	३२०	१३१	१८९
३५-३९ वर्ष	३४२	११७	२२५
४०-४४ वर्ष	२७६	११५	१६१
४५-४९ वर्ष	२३८	९६	१४२
५०-५४ वर्ष	२३८	१०२	१३६
५५-५९ वर्ष	२०८	१०८	१००
६०-६४ वर्ष	१८७	९९	८८
६५-६९ वर्ष	२०३	१०१	१०२
७०-७४ वर्ष	१५९	७५	८४
७५-७९ वर्ष	५६	३४	२२
८०-८४ वर्ष	२४	१०	१४
८५-८९ वर्ष	१२	७	५
९०-९४ वर्ष	८	५	३
९५+	१	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१३ वडा नम्बर ५ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समूह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	३९४०	१९२६	२०१४
०-४ वर्ष	३३६	१७९	१५७
५-९ वर्ष	४३८	२२८	२१०
१०-१४ वर्ष	४१०	२०७	२०३
१५-१९ वर्ष	४२०	२०९	२११
२०-२४ वर्ष	३६६	१८२	१८४
२५-२९ वर्ष	२९०	१२८	१६२
३०-३४ वर्ष	२३८	८८	१५०
३५-३९ वर्ष	२८९	१११	१७८
४०-४४ वर्ष	१९४	९५	९९
४५-४९ वर्ष	१९७	८८	१०९
५०-५४ वर्ष	१७९	९२	८७
५५-५९ वर्ष	१३८	७८	६०
६०-६४ वर्ष	१२२	५८	६४
६५-६९ वर्ष	१४३	८०	६३
७०-७४ वर्ष	११६	६२	५४
७५-७९ वर्ष	४४	२८	१६
८०-८४ वर्ष	११	७	४
८५-८९ वर्ष	४	३	१

१०-१४ वर्ष	४	२	२
१५+	१	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१४ वडा नम्बर ६ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	७५५३	३७१३	३८४०
०-४ वर्ष	८०४	४१५	३८९
५-९ वर्ष	९२२	४६७	४५५
१०-१४ वर्ष	८९२	४५८	४३४
१५-१९ वर्ष	७९९	४०९	३९०
२०-२४ वर्ष	६८९	३३६	३५३
२५-२९ वर्ष	५७३	२५१	३२२
३०-३४ वर्ष	४४५	२०१	२४४
३५-३९ वर्ष	४८०	२०२	२७८
४०-४४ वर्ष	४०६	१८३	२२३
४५-४९ वर्ष	३२२	१५५	१६७
५०-५४ वर्ष	२९५	१४७	१४८
५५-५९ वर्ष	२५३	१४०	११३
६०-६४ वर्ष	२१९	१०२	११७
६५-६९ वर्ष	२१६	१२८	८८
७०-७४ वर्ष	१३६	७३	६३
७५-७९ वर्ष	६६	३०	३६
८०-८४ वर्ष	१७	७	१०
८५-८९ वर्ष	११	४	७
९०-९४ वर्ष	६	३	३
९५+	२	२	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१५ वडा नम्बर ७ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	६३७२	३११७	३२५५
०-४ वर्ष	७१४	३७०	३४४
५-९ वर्ष	७७१	३८६	३८५
१०-१४ वर्ष	८८५	४६०	४२५

१५-१९ वर्ष	६६६	३६०	३०६
२०-२४ वर्ष	५६३	२५६	३०७
२५-२९ वर्ष	४७३	२०७	२६६
३०-३४ वर्ष	३७०	१४५	२२५
३५-३९ वर्ष	३९७	१५४	२४३
४०-४४ वर्ष	२९७	१४६	१५१
४५-४९ वर्ष	२६३	१२२	१४१
५०-५४ वर्ष	२०१	१०७	९४
५५-५९ वर्ष	१९२	१०१	९१
६०-६४ वर्ष	१७०	८९	८१
६५-६९ वर्ष	१८०	८५	९५
७०-७४ वर्ष	१५०	७७	७३
७५-७९ वर्ष	५२	३३	१९
८०-८४ वर्ष	१४	१०	४
८५-८९ वर्ष	७	३	४
९०-९४ वर्ष	३	३	०
९५+	४	३	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१६ वडा नम्बर ८ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समूह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	३५२६	१७५९	१७६७
०-४ वर्ष	३४१	१८३	१५८
५-९ वर्ष	३४२	१७९	१६३
१०-१४ वर्ष	३८५	१९७	१८८
१५-१९ वर्ष	३६४	१९४	१७०
२०-२४ वर्ष	२९५	१४७	१४८
२५-२९ वर्ष	२९१	१२६	१६५
३०-३४ वर्ष	२१३	१०३	११०
३५-३९ वर्ष	२३५	१०६	१२९
४०-४४ वर्ष	१९५	९६	९९
४५-४९ वर्ष	१८७	८१	१०६
५०-५४ वर्ष	१५४	७४	८०
५५-५९ वर्ष	१३१	६०	७१
६०-६४ वर्ष	१२४	६६	५८
६५-६९ वर्ष	१२५	६८	५७
७०-७४ वर्ष	८४	४४	४०

७५-७९ वर्ष	३४	२३	११
८०-८४ वर्ष	१०	४	६
८५-८९ वर्ष	८	५	३
९०-९४ वर्ष	४	०	४
९५+	४	३	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१७ वडा नम्बर ९ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	६३९६	३०५७	३३३९
०-४ वर्ष	६५०	३४२	३०८
५-९ वर्ष	७६३	३८२	३८१
१०-१४ वर्ष	७४४	३९६	३४८
१५-१९ वर्ष	६८३	३४७	३३६
२०-२४ वर्ष	६२६	२६८	३५८
२५-२९ वर्ष	४४५	१९१	२५४
३०-३४ वर्ष	४०१	१६६	२३५
३५-३९ वर्ष	३९९	१५७	२४२
४०-४४ वर्ष	२९७	१२९	१६८
४५-४९ वर्ष	२५८	१३१	१२७
५०-५४ वर्ष	२७३	१२४	१४९
५५-५९ वर्ष	२१६	११७	९९
६०-६४ वर्ष	२३०	१०५	१२५
६५-६९ वर्ष	१६०	७७	८३
७०-७४ वर्ष	१६६	८५	८१
७५-७९ वर्ष	४७	२०	२७
८०-८४ वर्ष	२१	१०	११
८५-८९ वर्ष	९	७	२
९०-९४ वर्ष	४	१	३
९५+	४	२	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१८ वडा नम्बर १०को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	२४२२	११९३	१२२९
०-४ वर्ष	२६२	१४१	१२१
५-९ वर्ष	२७५	१३९	१३६

१०-१४ वर्ष	२४२	१३८	१०४
१५-१९ वर्ष	२२६	११४	११२
२०-२४ वर्ष	२३८	१०५	१३३
२५-२९ वर्ष	१९३	८२	१११
३०-३४ वर्ष	१४७	६८	७९
३५-३९ वर्ष	१५८	६१	९७
४०-४४ वर्ष	१२१	५४	६७
४५-४९ वर्ष	११६	५८	५८
५०-५४ वर्ष	१०९	५१	५८
५५-५९ वर्ष	९५	५६	३९
६०-६४ वर्ष	७८	४३	३५
६५-६९ वर्ष	६७	३३	३४
७०-७४ वर्ष	६२	३१	३१
७५-७९ वर्ष	१७	१२	५
८०-८४ वर्ष	७	३	४
८५-८९ वर्ष	४	३	१
९०-९४ वर्ष	३	१	२
९५+	२	०	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.१९ वडा नम्बर ११ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समुह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	३९८९	१९३८	२०५१
०-४ वर्ष	३८२	२१६	१६६
५-९ वर्ष	४५४	२५६	१९८
१०-१४ वर्ष	४२८	२१५	२१३
१५-१९ वर्ष	३९५	२१८	१७७
२०-२४ वर्ष	३६८	१६०	२०८
२५-२९ वर्ष	२९७	१२५	१७२
३०-३४ वर्ष	२४०	९६	१४४
३५-३९ वर्ष	२५९	८१	१७८
४०-४४ वर्ष	१९८	८२	११६
४५-४९ वर्ष	१८५	८७	९८
५०-५४ वर्ष	१६२	८५	७७
५५-५९ वर्ष	१५३	७३	८०
६०-६४ वर्ष	१५८	७८	८०
६५-६९ वर्ष	१४८	८६	६२

७०-७४ वर्ष	८६	४३	४३
७५-७९ वर्ष	३६	१७	१९
८०-८४ वर्ष	१४	८	६
८५-८९ वर्ष	१२	६	६
९०-९४ वर्ष	१०	४	६
९५+	४	२	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२० वडा नम्बर १२ को पाँच वर्ष उमेर समूह अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

५ वर्ष उमेर समूह	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	५५६१	२७४५	२८१६
०-४ वर्ष	५९९	३११	२८८
५-९ वर्ष	७००	३५१	३४९
१०-१४ वर्ष	६९८	३६३	३३५
१५-१९ वर्ष	६२९	३२९	३००
२०-२४ वर्ष	५२१	२४७	२७४
२५-२९ वर्ष	३९६	१८७	२०९
३०-३४ वर्ष	३५१	१३९	२१२
३५-३९ वर्ष	३३१	१५३	१७८
४०-४४ वर्ष	२६७	१२१	१४६
४५-४९ वर्ष	२२७	१०८	११९
५०-५४ वर्ष	१८०	८५	९५
५५-५९ वर्ष	१८२	१००	८२
६०-६४ वर्ष	१५७	८३	७४
६५-६९ वर्ष	१३६	७२	६४
७०-७४ वर्ष	११८	५५	६३
७५-७९ वर्ष	५३	३०	२३
८०-८४ वर्ष	१३	१०	३
८५-८९ वर्ष	२	०	२
९०-९४ वर्ष	०	०	०
९५+	१	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२१ उमेर वर्ष (Single Age) र लिंग अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

उमेर	जनसङ्ख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला

सबै उमेरका	६३८०२	३१३९१	३२४११
० वर्ष	९७२	५४१	४३१
१ वर्ष	१०९३	५८६	५०७
२ वर्ष	१४७४	७९०	६८४
३ वर्ष	१४८३	७६७	७१६
४ वर्ष	१४६८	७८२	६८६
५ वर्ष	१६३७	८४७	७९०
६ वर्ष	१५८४	८२२	७६२
७ वर्ष	१४२३	७१८	७०५
८ वर्ष	१६८३	८३४	८४९
९ वर्ष	१०१०	५१०	५००
१० वर्ष	१९३६	१०३०	९०६
११ वर्ष	११३४	५९२	५४२
१२ वर्ष	१७९३	१००३	७९०
१३ वर्ष	११८३	५७९	६०४
१४ वर्ष	१४२९	७१७	७१२
१५ वर्ष	१४५२	७६८	६८४
१६ वर्ष	१४५३	७५०	७०३
१७ वर्ष	११३१	५८३	५४८
१८ वर्ष	१८११	९४८	८६३
१९ वर्ष	८८३	४६६	४१७
२० वर्ष	१९२०	८९०	१०३०
२१ वर्ष	७८२	३९९	३८३
२२ वर्ष	१३७२	६३३	७३९
२३ वर्ष	८३४	४०५	४२९
२४ वर्ष	८९०	४०३	४८७
२५ वर्ष	१७२३	७१२	१०११
२६ वर्ष	९३५	४१२	५२३
२७ वर्ष	६६५	२८६	३७९
२८ वर्ष	११५६	४८५	६७१
२९ वर्ष	३७४	१८३	१९१
३० वर्ष	१९८०	७९०	११९०
३१ वर्ष	२६५	१४८	११७
३२ वर्ष	९१७	३९७	५२०

୩୩ ବର୍ଷ	୩୮୮	୧୮୩	୨୦୫
୩୪ ବର୍ଷ	୪୫୫	୨୨୫	୨୩୦
୩୫ ବର୍ଷ	୨୦୫୫	୭୭୬	୧୨୭୧
୩୬ ବର୍ଷ	୬୭୨	୨୧୧	୩୮୧
୩୭ ବର୍ଷ	୩୮୪	୧୮୦	୨୦୪
୩୮ ବର୍ଷ	୮୦୭	୩୪୧	୪୫୮
୩୯ ବର୍ଷ	୨୮୧	୧୨୧	୧୬୦
୪୦ ବର୍ଷ	୨୦୪୩	୧୪୦	୧୧୦୩
୪୧ ବର୍ଷ	୧୮୭	୧୧୪	୭୩
୪୨ ବର୍ଷ	୫୮୬	୨୭୮	୩୦୮
୪୩ ବର୍ଷ	୨୫୮	୧୨୭	୧୩୧
୪୪ ବର୍ଷ	୨୪୭	୧୨୧	୧୧୮
୪୫ ବର୍ଷ	୧୫୬୭	୭୪୦	୮୨୭
୪୬ ବର୍ଷ	୩୨୬	୧୫୪	୧୭୨
୪୭ ବର୍ଷ	୨୪୨	୧୧୬	୧୨୬
୪୮ ବର୍ଷ	୪୮୨	୨୨୩	୨୫୧
୪୯ ବର୍ଷ	୨୩୬	୧୨୧	୧୦୭
୫୦ ବର୍ଷ	୧୪୩୭	୬୫୦	୭୮୭
୫୧ ବର୍ଷ	୧୭୫	୧୦୮	୬୭
୫୨ ବର୍ଷ	୪୧୭	୨୨୫	୧୧୨
୫୩ ବର୍ଷ	୨୨୧	୧୧୧	୧୧୦
୫୪ ବର୍ଷ	୨୦୪	୧୧୭	୮୭
୫୫ ବର୍ଷ	୧୧୩୪	୫୭୫	୫୫୧
୫୬ ବର୍ଷ	୩୨୦	୧୮୮	୧୩୨
୫୭ ବର୍ଷ	୧୮୨	୧୦୨	୮୦
୫୮ ବର୍ଷ	୩୬୨	୧୮୧	୧୭୩
୫୯ ବର୍ଷ	୧୪୧	୮୧	୬୦
୬୦ ବର୍ଷ	୧୧୪୭	୫୭୫	୫୭୨
୬୧ ବର୍ଷ	୧୩୫	୭୨	୬୩
୬୨ ବର୍ଷ	୩୩୪	୧୭୫	୧୫୧
୬୩ ବର୍ଷ	୧୧୪	୧୨	୧୦୨
୬୪ ବର୍ଷ	୧୭୦	୮୬	୮୪
୬୫ ବର୍ଷ	୧୩୦	୪୬୩	୪୬୭
୬୬ ବର୍ଷ	୨୨୨	୧୧୪	୧୦୮

୬୭ ବର୍ଷ	୧୩୮	୮୦	୫୮
୬୮ ବର୍ଷ	୩୫୮	୨୦୧	୧୫୭
୬୯ ବର୍ଷ	୧୮୬	୧୦୭	୭୯
୭୦ ବର୍ଷ	୮୨୫	୪୦୯	୪୧୬
୭୧ ବର୍ଷ	୧୫୭	୮୬	୭୧
୭୨ ବର୍ଷ	୨୭୩	୧୪୧	୧୩୨
୭୩ ବର୍ଷ	୧୦୧	୫୦	୫୧
୭୪ ବର୍ଷ	୭୩	୪୧	୩୨
୭୫ ବର୍ଷ	୩୩୦	୧୭୨	୧୫୮
୭୬ ବର୍ଷ	୮୩	୪୩	୪୦
୭୭ ବର୍ଷ	୪୦	୨୫	୧୫
୭୮ ବର୍ଷ	୬୨	୪୧	୨୧
୭୯ ବର୍ଷ	୧୬	୧୦	୬
୮୦ ବର୍ଷ	୧୨୮	୬୮	୬୦
୮୧ ବର୍ଷ	୧୦	୮	୨
୮୨ ବର୍ଷ	୨୦	୧୧	୯
୮୩ ବର୍ଷ	୬	୨	୪
୮୪ ବର୍ଷ	୧୩	୯	୪
୮୫ ବର୍ଷ	୫୬	୨୯	୨୭
୮୬ ବର୍ଷ	୧୧	୫	୬
୮୭ ବର୍ଷ	୭	୫	୨
୮୮ ବର୍ଷ	୧୦	୮	୨
୮୯ ବର୍ଷ	୧୦	୬	୪
୯୦ ବର୍ଷ	୩୬	୧୬	୨୦
୯୧ ବର୍ଷ	୩	୨	୧
୯୨ ବର୍ଷ	୫	୨	୩
୯୩ ବର୍ଷ	୪	୨	୨
୯୪ ବର୍ଷ	୦	୦	୦
୯୫ ବର୍ଷ	୧୪	୬	୮
୯୬ ବର୍ଷ	୩	୨	୧
୯୭ ବର୍ଷ	୦	୦	୦
୯୮ ବର୍ଷ	୧	୦	୧
୯୯ ବର୍ଷ	୧	୦	୧
୧୦୦ ବର୍ଷ	୧୨	୬	୬

२.२२ वडा अनुसार विशेष उमेर समुहको जनसङ्ख्या विवरण

उमेर समुह	लिंग	जलेश्वर न.पा.	वडा नं. १	वडा नं. २	वडा नं. ३	वडा नं. ४	वडा नं. ५	वडा नं. ६	वडा नं. ७	वडा नं. ८	वडा नं. ९	वडा नं. १०	वडा नं. ११	वडा नं. १२
जम्मा	जम्मा	६३८०२	४६२६	७००५	६६५२	५७६०	३९४०	७५५३	६३७२	३५२६	६३९६	२४२२	३९८९	५५६९
	पुरुष	३९३९९	२३३४	३५७०	३३३७	२७०२	९९२६	३७९३	३९९७	९७५९	३०५७	९९९३	९९३८	२७४५
	महिला	३२४९९	२२९२	३४३५	३३९५	३०५८	२०९४	३८४०	३२५५	९७६७	३३३९	९२२९	२०५९	२८९६
१वर्ष भन्दा कम	पुरुष	५४९	४६	४३	५९	५३	३२	७९	४०	३३	५५	२०	३८	५९
	महिला	४३९	२८	२८	४५	५७	२३	४९	४३	३४	४४	९२	२२	४६
०-४ वर्ष	पुरुष	३४६६	२३५	३०३	४२९	३५०	९७९	४९५	३७०	९८३	३४२	९४९	२९६	३९९
	महिला	३०२४	२०५	२४७	३२२	३९९	९५७	३८९	३४४	९५८	३०८	९२९	९६६	२८८
०-१४ वर्ष	पुरुष	९९९९८	७५२	९९०५	९२४८	९०३४	६९४	९३४०	९२९६	५५९	९९२०	४९८	६८७	९०२५
	महिला	९०९८४	६६९	९७९	९९२३	९६३	५७०	९२७८	९९५४	५०९	९०३७	३६९	५७७	९७२
१६-२४ वर्ष	पुरुष	५४७७	४४७	५९७	५७७	४४७	३४९	६३७	५४५	३०२	५४५	९९४	३३७	५०८
	महिला	५५९९	४३४	५६२	५५०	४९५	३५९	६५५	५५५	२७९	६२४	२२३	३४६	५९७
१६-४० वर्ष	पुरुष	९९९६३	९००७	९४९६	९२५९	९२९	७२७	९४०३	९९४७	६९७	९९३०	४३३	६७९	९०६४
	महिला	९४२२९	९०५०	९६२६	९४०९	९२९०	९९५	९६४८	९३८८	७५५	९४६६	५४४	९९८	९२९२
१६ र सो भन्दा माथि	पुरुष	९९५०५	९५२४	२३७२	२००५	९६०७	९२६२	२२६५	९८३०	९९६९	९८६७	७५०	९२९०	९६५२
	महिला	२९५४३	९५६८	२३८५	२९९३	२०३३	९४०८	२४७४	२०४३	९२९९	२२३२	८४६	९४३५	९७८७
०-१७ वर्ष	पुरुष	९३२९९	९२३	९३५०	९४८८	९९९५	७३४	९५९२	९४२९	६५९	९३३०	४८९	८९४	९२९६
	महिला	९२९९९	८९५	९९८७	९३३२	९९९३	७०५	९५२८	९३४५	६९९	९२३४	४२३	६८५	९९४९
१५-५९ वर्ष	पुरुष	९७९०३	९४९०	२९४८	९७७३	९३३७	९०७९	२०२४	९५९८	९८७	९६३०	६४९	९००७	९४६९
	महिला	९९२७३	९४२७	२९८७	९९९६	९७७६	९२४०	२२३८	९८२४	९०७८	९९६८	७५४	९२५०	९६९५
६० र सो भन्दा माथि	पुरुष	३९७०	९७२	३९७	३९६	३३९	२४९	३४९	३०३	२९३	३०७	९२६	२४४	२५९
	महिला	२९५४	९९६	२७७	२७६	३९९	२०४	३२४	२७७	९८०	३३४	९९४	२२४	२२९
६५ र सो भन्दा माथि	पुरुष	२९७०	९०८	२०४	२९६	२३२	९८३	२४७	२९४	९४७	२०२	८३	९६६	९६८
	महिला	९९७४	९३५	९७२	९८४	२३९	९४०	२०७	९९६	९२२	२०९	७९	९४४	९५५
६८ र सो भन्दा माथि	पुरुष	९५९३	७४	९४६	९४०	९६९	९३४	९६३	९६९	९००	९४५	५८	९०३	९२०
	महिला	९३४९	८७	९९६	९२२	९५६	९८	९३८	९२६	८४	९४६	५९	९०६	९९९
१५-४९ वर्षका महिला		९७०२६	९२७३	९९५८	९७९९	९५४०	९०९३	९९७७	९६३९	९२७	९७२०	६५७	९०९३	९४३८

२.२३ आश्रित अनुपात

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका आश्रित अनुपात सबैभन्दा बढी वडा नम्बर ७ को ७७.३९ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम वडा नम्बर २ को ५३.८५ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । जलेश्वर नगरपालिकाको आश्रित अनुपात सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	उमेर समुह जनसङ्ख्या			जम्मा जनसङ्ख्या	आश्रित अनुपात		
	०-१४	१५-६४	६५+		बालबालिका	बृद्ध	जम्मा
नेपाल	८११५५७५	१९०२७२८९	२०२१७१४	२९१६४५७८	४२.६५	१०.६३	५३.२८
मधेश प्रदेश	२०२८२४२	३७००७३४	३८५६२४	६११४६००	५४.८१	१०.४२	६५.२३
महोत्तरी जिल्ला	२४०५१६	४२११३३	४५३४५	७०६९९४	५७.११	१०.७७	६७.८८
जलेश्वर न.पा.	२१३०२	३८३५६	४१४४	६३८०२	५५.५४	१०.८	६६.३४
१	१४२१	२९६२	२४३	४६२६	४७.९७	८.२	५६.१८
२	२०७६	४५५३	३७६	७००५	४५.६	८.२६	५३.८५
३	२३७१	३८८१	४००	६६५२	६१.०९	१०.३१	७१.४
४	१९९७	३३००	४६३	५७६०	६०.५२	१४.०३	७४.५५
५	११८४	२४३३	३२३	३९४०	४८.६६	१३.२८	६१.९४
६	२६१८	४४८१	४५४	७५५३	५८.४२	१०.१३	६८.५६
७	२३७०	३५९२	४१०	६३७२	६५.९८	११.४१	७७.३९
८	१०६८	२१८९	२६९	३५२६	४८.७९	१२.२९	६१.०८
९	२१५७	३८२८	४११	६३९६	५६.३५	१०.७४	६७.०८
१०	७७९	१४८१	१६२	२४२२	५२.६	१०.९४	६३.५४
११	१२६४	२४१५	३१०	३९८९	५२.३४	१२.८४	६५.१८
१२	१९९७	३२४१	३२३	५५६१	६१.६२	९.९७	७१.५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२४ जलेश्वर नगरपालिकाको वडागत जनसङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका जनसङ्ख्याको बारेमा उल्लेख गरिएको छ । यस नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी ६ नम्बर वडामा ७५५३ जना रहेको छ भने सबै भन्दा कम १० नम्बर वडामा २४२२ जना रहेको देखिन्छ । जलेश्वर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नं.	घर परिवार सङ्ख्या	जम्मा	पुरुष	महिला	परिवारको औसत आकार	लैङ्गिक अनुपात
१	८८६	४६२६	२३३४	२२९२	५.२२	१०१.८३
२	१४११	७००५	३५७०	३४३५	४.९६	१०३.९३
३	१२६१	६६५२	३३३७	३३१५	५.२८	१००.६६
४	११७६	५७६०	२७०२	३०५८	४.९०	८८.३६
५	७८४	३९४०	१९२६	२०१४	५.०३	९५.६३
६	१४२२	७५५३	३७९३	३८४०	५.३१	९६.६९
७	११५९	६३७२	३११७	३२५५	५.५०	९५.७६
८	६९२	३५२६	१७५९	१७६७	५.१०	९९.५५
९	१२३३	६३९६	३०५७	३३३९	५.१९	९१.५५
१०	४५२	२४२२	११९३	१२२९	५.३६	९७.०७
११	८०६	३९८९	१९३८	२०५१	४.९५	९४.४९
१२	१०९८	५५६१	२७४५	२८१६	५.०६	९७.४८
जम्मा	१२३८०	६३८०२	३१३९१	३२४११	५.१५	९६.८५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२५ वडाअनुसार देश भित्र अनुस्थित जनसङ्ख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका देश भित्र अनुपस्थित जनसङ्ख्या सबैभन्दा बढी वडा नम्बर ५ को ८.५ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम वडा नम्बर १२ को ०.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । जलेश्वर नगरपालिकाको देश भित्र अनुपस्थित जनसङ्ख्या सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	देशभित्र अनुपस्थित जनसङ्ख्या	देशभित्र अनुपस्थित जनसङ्ख्या प्रतिशतमा
१	१४१	३
२	१९७	२.८
३	१६७	२.५
४	४०५	७
५	३३६	८.५
६	२१९	२.९
७	१३२	२.१
८	१९३	५.५
९	१२९	२
१०	२९	१.२
११	१२६	३.२
१२	४९	०.९
जम्मा	२१२३	३.३३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२६ विदेश कम्तिमा १ जना परिवारमा अनुपस्थित (विदेश अक्सर बसोबास गर्ने) जनसङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको देश बाहिर (विदेशमा अनुपस्थित) कुल जनसङ्ख्या ५३४२ रहेकोमा पुरुष ५०७१ जना र महिला २७१ जना रहेको देखिन्छ । जलेश्वर नगरपालिकाको विदेशमा अनुपस्थित जनसङ्ख्या सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

क्षेत्र	जम्मा घरपरिवार	कम्तिमा १ जना अनुपस्थित परिवार सङ्ख्या	अनुपस्थित जनसङ्ख्या		
			जम्मा जनसङ्ख्या	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६९३७	१५५५९६१	२१९०५९२	१७९९६७५	३९०९१७
मधेशप्रदेश	११५६३८३	२५२०१५	३०४२८६	२९२४२७	११८५९
महोत्तरी	१३७८८६	४२४३६	५२६७४	५१०७०	१६०४
जलेश्वर	१२३८०	४११४	५३४२	५०७१	२७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२७ देश अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसङ्ख्या र अनुपस्थितिको कारण

जनगणना अवधिमा नेपालभित्र अक्सर बसोबास गर्ने सबै व्यक्तिहरूको गणना गरिन्छ । यहाँ बुझ्ने पर्ने अर्को यथार्थ यो छ कि विदेशस्थित नेपाली कूटनीतिक नियोगभित्र बसोबास गर्ने व्यक्तिहरूलाई पनि नेपालको जनसङ्ख्यामा गणना गरिन्छ भने नेपालस्थित विदेशी कूटनीतिक नियोगभित्र बसोबास गर्ने व्यक्तिलाई नेपालको जनगणनामा समावेश गरिँदैन । जनगणनाको तथ्याङ्क संकलनको अवधिभित्र पर्यटक भई वा अन्य उद्देश्यले नेपालमा आएका तर अक्सर बसोबास नभएका कुनै पनि विदेशी नागरिकलाई नेपालको जनगणनामा गणना गरिँदैन ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको विदेशमा अनुपस्थित कुल जनसङ्ख्या ५३४२ रहेकोमा पुरुष ५०७१ जना र महिला २७१ जना रहेकोमा सबैभन्दा बढी भारतमा १२८७ जना रहेको देखिन्छ । जलेश्वर नगरपालिकाको देश अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसङ्ख्या सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

अनुपस्थितिको कारण	जम्मा	देश											उल्लेख नभएको	
		भारत	सार्क	आसियान	मध्य पूर्व	अन्य एसियाली	युरोपेली देश	अन्य युरोपेली	उत्तरी अमेरिका	दक्षिणी अमेरिका	अफ्रिकी	प्रशान्त		अन्य
जम्मा	५३४२	१२८७	१२	५७१	३३२९	१०	१२	९	८०	०	९	८	७	८
तलब/ज्याला, जागिर	४५१५	८०९	३	५२७	३१०९	५	३	२	३५	०	९	१	७	५
व्यापार/व्यवसाय	४४	१६	०	४	२०	०	०	०	४	०	०	०	०	०
अध्ययन/तालिम	२५७	२०५	६	१	८	२	६	४	१९	०	०	५	०	१

जागिर खोज्दै	१६२	३४	०	१६	१०७	१	०	१	१	०	०	०	०	२
आश्रित	३१०	१८४	२	२२	७७	२	३	२	१६	०	०	२	०	०
अन्य	३२	२७	०	०	०	०	०	०	५	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएको	२२	१२	१	१	८	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२८ देश छोड्दा शिक्षाको स्तर अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसङ्ख्याको विवरण

क्षेत्र	जम्मा	शिक्षाको तह										उल्लेख नभएको
		प्रारम्भिक शिक्षा	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक	एस.एल.सी	प्रमाणपत्र	स्नातक	स्नाकोत्तर	अन्य	कुनै पनि तह नभएको	
नेपाल	२११९६३४	८०५६०	३८४८७२	४०८३६२	४१११५४	१७९२४९	३६०४३१	११२६७०	४००३१	१११२४	१८६२	१२९३१९
मधेशप्रदेश	३०१६५५	२२६९८	६८४९२	६१७१२	६२८८७	१९३०३	२२०६५	५६१०	२३५२	५४२	२९८०	३३०१४
महोत्तरी	५२१८६	४२६८	१२६२०	१०३२३	१०१४९	२९५४	२८८७	६३१	२७७	१९६	५४८	७३३३
जलेश्वर	५२३०	४२३	११५७	९६१	१०३७	४५८	३६४	१३१	५४	९९	१०३	४४३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२९ देश छोड्दाको अवधि र उमेर अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसङ्ख्या

अनुपस्थितिको अवधि	कुल अनुपस्थित जनसङ्ख्या	प्रस्थान गर्दाको उमेर (वर्षहरूमा)							उल्लेख नभएको
		०-१४	१५-२४	२५-३४	३५-४४	४५-५४	५५-६४	६५+	
जम्मा	५३४२	२५५	२०५९	१७३८	९८८	२४४	३८	२	१८
< १ वर्ष	६२५	२९	२३८	२०५	११७	२६	५	२	३
१-२ वर्ष	१८६२	७९	६४८	६२६	३८५	११४	९	०	१
३-५ वर्ष	१५०८	६९	५९८	४६५	२९२	६२	१७	०	५
६-९ वर्ष	५२०	२६	२४७	१६०	६४	१८	४	०	१
१०-२४ वर्ष	७१२	४१	२८२	२५४	११०	१९	२	०	४
२५-४९ वर्ष	७८	५	३४	१९	१४	४	१	०	१
५० वर्ष र सो भन्दा माथि	४	०	२	२	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएको	३३	६	१०	७	६	१	०	०	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३० उमेर समूह र देश अनुसार विदेशमा अनुपस्थित जनसङ्ख्या

उमेर समूह	जम्मा	भारत	सार्क	आसियान	मध्य पूर्व	अन्य एसियाली	युरोपेली देश	अन्य युरोपेली	उत्तर अमेरिकी	दक्षिण अमेरिकी	अफ्रिकी	प्रशान्त	अन्य	उल्लेख नभएको
सबै उमेरका	५३४२	१२८७	१२	५७१	३३२९	१०	१२	९	८०	०	९	८	७	८
०० - १४	२५५	२१५	२	१	१७	२	१	२	१३	०	०	२	०	०
१५ - २४	२०५९	५५१	५	२८१	११७०	५	५	५	२४	०	३	२	२	६
२५ - ३४	१७३८	२७४	४	१८६	१२२४	३	५	२	३२	०	०	४	३	१
३५ - ४४	९८८	१५४	१	८६	७२८	०	१	०	१०	०	५	०	२	१
४५ - ५४	२४४	७५	०	११	१५६	०	०	०	१	०	१	०	०	०
५५ - ६४	३८	१०	०	१	२७	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६५ +	२	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
उल्लेख नभएको	१८	६	०	५	७	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३१ परिवारमा महिलाको नाममा भएको घरजग्गा अनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकामा महिलाको स्वामित्वमा भएका घरजग्गाको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकामा भएका जम्मा १२३८० परिवारमध्ये ४८५ परिवारको घरमा, ११९१ परिवारको जग्गामा, २१८० परिवारको घर र जग्गा दुवैमा महिलाको स्वामित्व देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकाको घरजग्गामा महिलाको स्वामित्वसम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	जम्मा परिवार सङ्ख्या	महिलाको स्वामित्वमा				
		घर मात्र भएका	जग्गामात्र भएका	घरजग्गा दुवै भएका	घरजग्गा दुवै नभएका	उल्लेखनभएको
नेपाल	६६६०८४१	६८४९	३७४६८	३०९८४	२१५१०७	४९५७
मधेश	११५६३८३	३०६८८	१२२३१०	१३८३९४	८४६६३८	१८३५३
महोत्तरी	१३७८८६	२९३७	१५१७७	१६८५८	१००६३५	२२७९
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	४८५	११९१	२१८०	८३९७	१२७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३२ वडाअनुसार महिलाको स्वामित्वमा घर र जग्गाको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकामा महिलाको स्वामित्वमा भएका घरजग्गाको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकामा भएका जम्मा १२३८० परिवारमध्ये ३८५६ (३१.१५ प्रतिशत) परिवारको घर र जग्गा दुवैमा महिलाको स्वामित्वमा रहेको देखिएको छ भने ८३९७ (६७.८३

प्रतिशत) परिवारको घर र जग्गा दुवैमा महिलाको स्वामित्व नरहेको देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकाको घर र जग्गामा महिलाको स्वामित्वसम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा घर परिवार सङ्ख्या	घर जग्गा दुवै भएका	घरजग्गा दुवै नभएका	उल्लेख नभएको	घरजग्गा दुवै भएका	घर जग्गा दुवै नभएका	उल्लेख नभएको
	सङ्ख्या				प्रतिशत		
नेपाल	६६६०८४१	१५८८९६८	४९६६५४८	१०५३२५	२३.८६	७४.५६	१.५८
मधेश प्रदेश	११५६३८३	२९१३९२	८४६६३८	१८३५३	२५.२	७३.२१	१.५९
महोत्तरी जिल्ला	१३७८८६	३४९७२	१००६३५	२२७९	२५.३६	७२.९८	१.६५
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	३८५६	८३९७	१२७	३१.१५	६७.८३	१.०३
१	८८६	२१७	६६७	२	२४.४९	७५.२८	०.२३
२	१४११	५५६	८३०	२५	३९.४	५८.८२	१.७७
३	१२६१	२९३	९५०	१८	२३.२४	७५.३४	१.४३
४	११७६	५३७	६३२	७	४५.६६	५३.७४	०.६
५	७८४	३८९	३९१	४	४९.६२	४९.८७	०.५१
६	१४२२	४७५	९४०	७	३३.४	६६.१	०.४९
७	११५९	७८	१०७२	९	६.७३	९२.४९	०.७८
८	६९२	२४८	४३९	५	३५.८४	६३.४४	०.७२
९	१२३३	२८५	९४३	५	२३.११	७६.४८	०.४१
१०	४५२	१७०	२५३	२९	३७.६१	५५.९७	६.४२
११	८०६	२५६	५४४	६	३१.७६	६७.४९	०.७४
१२	१०९८	३५२	७३६	१०	३२.०६	६७.०३	०.९१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३३ सहरीकरणको स्थिति (सहरी तथा ग्रामीण क्षेत्र वर्गीकरण)

वडा नम्बर	जनसङ्ख्या			जनसङ्ख्या			जनसङ्ख्या %		
	जम्मा	पुरुष	महिला	शहरी	अर्ध शहरी	ग्रामिण	शहरी	अर्ध शहरी	ग्रामिण
नेपाल	२८९२५४८०	१४०५५७९५	१४८६९६८५	७८२८७१२	११४९६३७५	९६००३९३	२७.०७	३९.७४	३३.१९

मधेश प्रदेश	६१००६९७	३०५३१३७	३०४७५६०	१२५८८५८	४४८५३३३	३५६५०६	२०.६३	७३.५२	५.८४
महोत्तरी जिल्ला	७०५९१२	३४८१९१	३५७७२१	१४२१००	५२४४८२	३९३३०	२०.१३	७४.३	५.५७
जलेश्वर न.पा.	६३८०२	३१३९१	३२४११	२७९७८	३५८२४	०	४३.८५	५६.१५	०
१	४६२६	२३३४	२२९२	४६२६	०	०	१००	०	०
२	७००५	३५७०	३४३५	७००५	०	०	१००	०	०
३	६६५२	३३३७	३३१५	०	६६५२	०	०	१००	०
४	५७६०	२७०२	३०५८	०	५७६०	०	०	१००	०
५	३९४०	१९२६	२०१४	०	३९४०	०	०	१००	०
६	७५५३	३७१३	३८४०	७५५३	०	०	१००	०	०
७	६३७२	३११७	३२५५	६३७२	०	०	१००	०	०
८	३५२६	१७५९	१७६७	०	३५२६	०	०	१००	०
९	६३९६	३०५७	३३३९	०	६३९६	०	०	१००	०
१०	२४२२	११९३	१२२९	२४२२	०	०	१००	०	०
११	३९८९	१९३८	२०५१	०	३९८९	०	०	१००	०
१२	५५६१	२७४५	२८१६	०	५५६१	०	०	१००	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.३४ जलेश्वर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या प्रक्षेपण

सन् २०२१ मा ६४,८५२ रहेको कुल जनसङ्ख्या सन् २०५१ सम्म आइपुग्दा ८९,८९६ पुग्ने प्रक्षेपण गरिएको छ। यो ३० वर्षको अवधिमा करिब ३८.६% को वृद्धि हो। सुरुवाती वर्षहरूमा (२०२१) पुरुषको तुलनामा महिलाको सङ्ख्या बढी देखिन्छ। तर, प्रक्षेपणको अन्त्यतिर (२०५१) यो खाडल घट्दै गएको देखिन्छ, जसमा पुरुष ४४,४३५ र महिला ४५,४६१ रहने अनुमान छ। जनसङ्ख्या स्थिर गतिमा बढिरहेको छ, जसले गर्दा आवास, खानेपानी, र स्वास्थ्य सेवामा माग निरन्तर बढ्ने संकेत गर्दछ।

जलेश्वर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या प्रक्षेपण			
वर्ष (सन्)	जम्मा	पुरुष	महिला
२०२२	६५७०८	३२३१५	३३३९३
२०२३	६६५१७	३२५९८	३३९१९
२०२४	६७२७४	३२८५३	३४४२१
२०२५	६८००७	३३१०४	३४९०३
२०२६	६८७४१	३३३४६	३५३९५
२०२७	६९४८५	३३६०३	३५८८२
२०२८	७०२००	३३८४६	३६३५४
२०२९	७०९३२	३४१२३	३६८०९
२०३०	७१६३४	३४३८८	३७२४६
२०३१	७२३६४	३४६७८	३७६८६

२०३२	७३१७३	३५०१६	३८१५७
२०३३	७३९४५	३५३६९	३८५७६
२०३४	७४७४२	३५७४५	३८९९७
२०३५	७५५५५	३६१०९	३९४४६
२०३६	७६४२२	३६५१६	३९९०६
२०३७	७७२६२	३६९३०	४०३३२
२०३८	७८१३२	३७३६२	४०७७०
२०३९	७८९९६	३७८१६	४११८०
२०४०	७९८५०	३८२४४	४१६०६
२०४१	८०७२९	३८७३०	४१९९९
२०४२	८१६२६	३९२३८	४२३८८
२०४३	८२५०३	३९७४५	४२७५८
२०४४	८३४४६	४०३०६	४३१४०
२०४५	८४४०२	४०८८०	४३५२२
२०४६	८५३३८	४१४७०	४३८६८
२०४७	८६२२५	४२०३७	४४१८८
२०४८	८७१८४	४२६५५	४४५२९
२०४९	८८१३१	४३२६३	४४८६८
२०५०	८९००९	४३८४८	४५१६१
२०५१	८९८९६	४४४३५	४५४६१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड - तीन
जातजाती तथा भाषाभाषीको विवरण

३.१ जलेश्वर नगरपालिका जातजातिको विवरण:

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका जातजातीको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ मा तराई ब्राह्मण र भूमिहार जाति लाई एउटै जातिमा समावेश गरेको थियो भने २०७८ मा छुट्टा छुट्टै राखिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा भएका जम्मा ६३८०२ जनसङ्ख्यामध्ये मुस्लमान १२१५१ जना (१९ प्रतिशत), भूमिहार ६१७९ जना (९.६८ प्रतिशत), धानुक ४२५४ जना (६.६४ प्रतिशत), यादव ४२३८ जना (६.६४ प्रतिशत), नुनिया ३५७८ जना (५.६१ प्रतिशत) रहेको देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकाको जातजातीसम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्र.सं.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत	क्र.सं.	जातजाति	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
१	मुसलमान	१२१५१	५७९३	६३५८	१९	२९	कुम्हार	४०१	२०९	१९२	०.६३
२	भूमिहार	६१७९	३१७४	३००५	९.६८	३०	मलाह	३३१	१७२	१५९	०.५२
३	धानुक	४२५४	२०७२	२१८२	६.६७	३१	माली	२०४	१००	१०४	०.३२
४	यादव	४२३८	२१५४	२०८४	६.६४	३२	हलखोर	२०२	१०४	९८	०.३२
५	नुनिया	३५७८	१७४५	१८३३	५.६१	३३	नेवार	१७९	८४	९५	०.२८
६	तराई ब्राह्मण	३३१९	१६७२	१६४७	५.२	३४	धुनिया	१७८	७५	१०३	०.२८
७	दुसाध	२८७८	१४३९	१४३९	४.५१	३५	क्षेत्री	१२०	६१	५९	०.१९
८	तेली	२३७४	१२१२	११६२	३.७२	३६	भेडियर	११५	५०	६५	०.१८
९	केवट	२३६४	११३९	१२२५	३.७१	३७	पहाड ब्राह्मण	११३	५१	६२	०.१८
१०	चमार	१९८८	९५८	१०३०	३.१२	३८	बाँतर	१००	३९	६१	०.१६
११	बिन	१९५२	९७१	९८१	३.०६	३९	डोम	८५	४१	४४	०.१३
१२	खत्वे	१८९६	८९२	१००४	२.९७	४०	सन्यासी	८१	४४	३७	०.१३
१३	सुँडी	१६९२	८६८	८२४	२.६५	४१	सरबरिया	७५	३८	३७	०.१२
१४	कानु	१३६६	७२८	६३८	२.१४	४२	रौनियार	७३	३४	३९	०.११
१५	कलवार	१२४१	६४४	५९७	१.९५	४३	थारु	५२	२९	२३	०.०८
१६	राजपुत	११२५	५८९	५३६	१.७६	४४	माझी	५२	२२	३०	०.०८
१७	सोनर	९१२	४६९	४४३	१.४३	४५	बरही	४९	२४	२५	०.०८
१८	हजाम	८७१	४३६	४३५	१.३७	४६	मारवाडी	३१	१४	१७	०.०५
१९	हलुवाई	८३०	४०६	४२४	१.३	४७	सुनुवार	२०	१२	८	०.०३

२०	लोहार	७६४	३८०	३८४	१.२	४८	विश्वकर्मा	१८	८	१०	०.०३
२१	मुसहर	६६४	३२२	३४२	१.०४	४९	ठकुरी	१७	६	११	०.०३
२२	कायस्थ	६५१	३३९	३१२	१.०२	५०	कोइरी	१७	१०	७	०.०३
२३	कथबनियाँ	६४३	३१८	३२५	१.०१	५१	राजवंशी	१६	९	७	०.०३
२४	बरई	६३८	३०६	३३२	१	५२	मगर	१४	६	८	०.०२
२५	तत्मा	५७८	२९९	२७९	०.९१	५३	कुशाडिया	१४	६	८	०.०२
२६	अमात	५६१	२७६	२८५	०.८८	५४	अन्य	५९	३०	२९	०.०९
२७	धोवी	५३३	२५७	२७६	०.८४	५५	विदेशी	५१	५९	४५९	०.८१
२८	कुर्मी	४२८	१९६	२३२	०.६७	५६	सबै जातजाती	६३८०२	३१३९१	३२४११	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.२ मातृभाषा सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका मातृभाषाको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा भएका जम्मा ६३८०२ जनसङ्ख्यामध्ये मैथिली भाषा प्रयोग गरिने ५५२०१ जना, बज्जिका भाषा प्रयोग गरिने २९२९ जना, उर्दू भाषा प्रयोग गरिने १९८३ जना रहेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकाको मातृभाषा सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजाअनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ।

मातृभाषा	जनसङ्ख्या			
	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
सबै भाषाभाषी	६३८०२	३१३९१	३२४११	१००
मैथिली	५५२०१	२७२५१	२७९५०	८६.५२
बज्जिका	२९२९	१४३७	१४९२	४.५९
उर्दू	१९८३	९८८	९९५	३.११
नेपाली	१४२३	७२४	६९९	२.२३
मुस्लिम	९८९	४४१	५४८	१.५५
मगही	९०२	४१७	४८५	१.४१
हिन्दी	२८६	९१	१९५	०.४५
अन्य	२४	१२	१२	०.०४
भोजपुरी	२३	११	१२	०.०४
मारवाडी	२३	११	१२	०.०४
नेपालभाषा (नेवारी)	१९	८	११	०.०३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.३ धर्म सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका धर्मको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा भएका जम्मा ६३८०२ जनसङ्ख्यामध्ये हिन्दु धर्म मात्रै ५०९६९ जना (७९.८९ प्रतिशत) छ भने ईस्लाम धर्म मात्रै १२८०७ जना (२०.०७ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकाको धर्म सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ।

धर्म	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
जम्मा	६३८०२	३१३९१	३२४११	१००
हिन्दु	५०९६९	२५३२१	२५६४८	७९.८९
ईस्लाम	१२८०७	६०५२	६७५५	२०.०७
बौद्ध	५	३	२	०.०१
किरात	३	३	०	०.००
क्रिश्चियन	१७	१२	५	०.०३
प्रकृति	०	०	०	०.००
बोन	०	०	०	०.००
जैन	१	०	१	०.००
बहई	०	०	०	०.००
शिख	०	०	०	०.००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.४ जलेश्वर नगरपालिकाको दलित जातजातीहरूको जनसांख्यिक विवरण

राष्ट्रिय दलित आयोगको अनुसार २२ वटा जातीहरू दलितमा अनुसूचित रहेको छ। जलेश्वर नगरपालिकामा १४.१५ प्रतिशत दलित जातजातीको बसोबास रहेको देखिन्छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार दलित जातीको जनसंख्या बिस्तृत रूपमा तलको तालिकामा उल्लेख भएको छ।

क्र.स.	जातजाती	जम्मा	पुरुष	महिला	प्रतिशत
१	दुसध/पासवान/पासी	२८७८	१४३९	१४३९	४.५१
२	चमार/हरिजन/राम	१९८८	९५८	१०३०	३.१२
३	खत्वे	१८९६	८९२	१००४	२.९७
४	मुसहर	६६४	३२२	३४२	१.०४
५	तत्मा	५७८	२९९	२७९	०.९१
६	धोबी	५३३	२५७	२७६	०.८४

७	हलखोर	२०२	१०४	९८	०.३२
८	बाँतर/सरदार	१००	३९	६१	०.१६
९	डोम	८५	४१	४४	०.१३
१०	सरबरिया	७५	३८	३७	०.१२
११	विश्वकर्मा/कामी	१८	८	१०	०.०३
जम्मा		९०१८	४३९७	४६२१	१४.१५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.५ जातजाती तथा लिङ्ग अनुसार साक्षरताको विवरण (पाँच वर्ष वा माथिको जनसङ्ख्या)

जातजाती	जम्मा(पुरुष र महिला)		पुरुष		महिला		साक्षरता दर (प्रतिशत)		
	जम्मा	पढन लेख्न सक्ने	जम्मा	पढन लेख्न सक्ने	जम्मा	पढन लेख्न सक्ने	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै जातजाती	५७३१२	३८७३९	२७९२५	२१४९६	२९३८७	१७२४३	६७.६	७७.०	५८.७
क्षेत्री	११४	१०३	५८	५६	५६	४७	९०.४	९६.६	८३.९
पहाड ब्राह्मण	१०२	८५	४९	४४	५३	४१	८३.३	८९.८	७७.४
मगर	१४	११	६	६	८	५	७८.६	१००.०	६२.५
थारु	४५	४०	२६	२५	१९	१५	८८.९	९६.२	७८.९
नेवार	१६८	१५४	८१	७८	८७	७६	९१.७	९६.३	८७.४
विश्वकर्मा	१६	१३	८	७	८	६	८१.३	८७.५	७५.०
मुसलमान	१०५८५	६३७०	५००१	३४९२	५५८४	२८७८	६०.२	६९.८	५१.५
यादव	३८०७	२५२५	१९११	१४६१	१८९६	१०६४	६६.३	७६.५	५६.१
ठकुरी	१६	१५	६	६	१०	९	९३.८	१००.०	९०.०
तेली	२१५७	१५२६	१०९६	९०३	१०६१	६२३	७०.७	८२.४	५८.७
चमार	१७८२	१०२१	८५५	५५६	९२७	४६५	५७.३	६५.०	५०.२
कोइरी	१७	१५	१०	१०	७	५	८८.२	१००.०	७१.४
मुसहर	५८४	१९६	२८०	१०३	३०४	९३	३३.६	३६.८	३०.६
कुर्मी	३९४	२६४	१७९	१४०	२१५	१२४	६७.०	७८.२	५७.७
सन्ध्यासी	७२	५७	३८	३५	३४	२२	७९.२	९२.१	६४.७
धानुक	३८५३	२४९५	१८५५	१३९३	१९९८	११०२	६४.८	७५.१	५५.२
दुसाध	२५६५	१६२४	१२६४	९१५	१३०१	७०९	६३.३	७२.४	५४.५
मल्लाह	२७६	१४४	१४३	९०	१३३	५४	५२.२	६२.९	४०.६
केवट	२१३३	१२१८	१०२०	६७९	१११३	५३९	५७.१	६६.६	४८.४
कथवनियाँ	५६८	४२९	२७६	२३७	२९२	१९२	७५.५	८५.९	६५.८
तराई ब्राह्मण	३१०३	२६६८	१५४८	१४४१	१५५५	१२२७	८६.०	९३.१	७८.९

कलवार	११२७	९२६	५८८	५२६	५३९	४००	८२.२	८९.५	७४.२
कानु	१२४७	९१९	६६०	५४०	५८७	३७९	७३.७	८१.८	६४.६
हजाम	८००	५९९	३९९	३३६	४०१	२६३	७४.९	८४.२	६५.६
राजवंशी	१४	१४	७	७	७	७	१००.०	१००.०	१००.०
धोवी	४५४	३१७	२१३	१६८	२४१	१४९	६९.८	७८.९	६१.८
तत्मा	५२१	२९०	२६४	१७७	२५७	११३	५५.७	६७.०	४४.०
लोहार	६८८	४६७	३३८	२६१	३५०	२०६	६७.९	७७.२	५८.९
खत्वे	१६९६	८६२	७८७	४६१	९०९	४०१	५०.८	५८.६	४४.१
सुँढी	१५६३	१२६६	७९१	७१५	७७२	५५१	८१.०	९०.४	७१.४
हलुवाइ	७४८	५९६	३६५	३१८	३८३	२७८	७९.७	८७.१	७२.६
माझी	४७	३७	२०	१८	२७	१९	७८.७	९०.०	७०.४
बरई	५६०	४०७	२६६	२१८	२९४	१८९	७२.७	८२.०	६४.३
बिन	१६९०	७९४	८३६	४५०	८५४	३४४	४७.०	५३.८	४०.३
नुनिया	३०६१	१७८४	१४६८	१०४५	१५९३	७३९	५८.३	७१.२	४६.४
सोमार	८२४	६५५	४१९	३७२	४०५	२८३	७९.५	८८.८	६९.९
कुमहार	३५५	२२१	१८०	१२९	१७५	९२	६२.३	७१.७	५२.६
सुनुवार	२०	१५	१२	१०	८	५	७५.०	८३.३	६२.५
बाँतर	८७	४२	३३	१८	५४	२४	४८.३	५४.५	४४.४
मडवारी	२९	२९	१३	१३	१६	१६	१००.०	१००.०	१००.०
कायस्थ	६०७	५७४	३१०	३०४	२९७	२७०	९४.६	९८.१	९०.९
राजपुत	१०३६	९०७	५४१	५०६	४९५	४०१	८७.५	९३.५	८१.०
बडही	४५	३५	२१	१९	२४	१६	७७.८	९०.५	६६.७
भेडिहर	१००	५८	४४	२७	५६	३१	५८.०	६१.४	५५.४
माली	१९४	१३०	९२	७३	१०२	५७	६७.०	७९.३	५५.९
धुनिया	१५४	७४	६८	४५	८६	२९	४८.१	६६.२	३३.७
डोम	७५	१६	३५	९	४०	७	२१.३	२५.७	१७.५
सरवरिया	७४	३१	३८	१४	३६	१७	४१.९	३६.८	४७.२
हलखोर	१७७	८५	९१	५१	८६	३४	४८.०	५६.०	३९.५
अमात	५०५	२९७	२४८	१७२	२५७	१२५	५८.८	६९.४	४८.६
पथरकट्टा	१२	५	६	३	६	२	४१.७	५०.०	३३.३
भुमिहार	५८०१	५००५	२९५२	२७१७	२८४९	२२८८	८६.३	९२.०	८०.३
रौनियार	७१	६६	३४	३३	३७	३३	९३.०	९७.१	८९.२
अन्य	५५९	२४३	७६	६४	४८३	१७९	४३.५	८४.२	३७.१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

३.६ जातीय समूह अनुसार साक्षरता विवरण (पाँच वर्ष माथिको जनसङ्ख्या)

जातजाती	जम्मा	पढन र लेख्न सक्ने	पढन मात्र सक्ने	पढन र लेख्न नसक्ने	उल्लेख नभएको	साक्षरता दर
सबै जाति	५७३१२	३८७३९	२३४	१८३३१	८	६७.६
पहाडी जाति	३०४	२६०	०	४४	०	८५.५
मधेश/तराई जाति	३३६७३	२४६०७	१४३	८९१८	५	७३.१
पहाड/पहाडी जनजाति	२७६	२४१	०	३५	०	८७.३
तराई जनजाति	३९३२	२५६१	१४	१३५७	०	६५.१
पहाडी दलित	२२	१६	०	६	०	७२.७
मधेश/तराई दलित	८०१७	४४८६	३३	३४९७	१	५६.०
धार्मिक/भाषिक समूहहरू	१०५८५	६३७०	४०	४१७३	२	६०.२
अन्य	५०३	१९८	४	३०१	०	३९.४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड- चार
वैवाहिक अवस्था सम्बन्धी विवरण

विवाह पुरुष र महिला बीच दाम्पत्य तथा पारिवारिक जीवन प्रारम्भ गर्न अनतिक्रम्य तथा स्वतन्त्र सहमतिमा आधारित पवित्र सामाजिक तथा कानूनी बन्धन हो। विवाहको कारण मुलुक भित्रका विभिन्न क्षेत्रगत एवम् मुलुकबाहिर समेत जनसङ्ख्यामा घटबढ हुन्छ। त्यसकारण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी पेशा, उमेर समूह, लिङ्ग, पहिलो विवाह गर्दाको उमेरको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको जनसङ्ख्याको विवरण यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१ वैवाहिक अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको १५ वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गर्ने जनसङ्ख्याको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा १६७ जनाले १५ वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गरेको देखिन्छ। जस मध्ये पुरुष ९ जना र महिला १५८ जनाले १५ वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गरेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	२०-२४ वर्ष उमेर समूहको जनसङ्ख्या			१५ वर्ष अगाडि विवाहित जनसङ्ख्या			बालविवाह दर		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	२७३१३३९	१२५९२१७	१४७२१२२	५०८९७	६५७८	४४३१९	१.८६	०.५२	३.०१
मधेश प्रदेश	५६५७९०	२६८५३७	२९७२५३	१९१७७	२३१०	१६८६७	३.३९	०.८६	५.६७
महोत्तरी जिल्ला	६३४१८	२९५००	३३९१८	२१३५	१७३	१९६२	३.३७	०.५९	५.७८
जलेश्वर न.पा.	५७९८	२७३०	३०६८	१६७	९	१५८	२.८८	०.३३	५.१५
१	४४६	२२३	२२३	१९	२	१७	४.२६	०.९	७.६२
२	५९१	३०३	२८८	१	०	१	०.१७	०	०.३५
३	५७५	२७४	३०१	१८	२	१६	३.१३	०.७३	५.३२
४	५२०	२२९	२९१	२१	१	२०	४.०४	०.४४	६.८७
५	३६६	१८२	१८४	११	०	११	३.०१	०	५.९८
६	६८९	३३६	३५३	२३	२	२१	३.३४	०.६	५.९५
७	५६३	२५६	३०७	१४	०	१४	२.४९	०	४.५६
८	२९५	१४७	१४८	१०	०	१०	३.३९	०	६.७६
९	६२६	२६८	३५८	१९	०	१९	३.०४	०	५.३१

१०	२३८	१०५	१३३	७	१	६	२.९४	०.९५	४.५१
११	३६८	१६०	२०८	१३	०	१३	३.५३	०	६.२५
१२	५२१	२४७	२७४	११	१	१०	२.११	०.४	३.६५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.२ अठार वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गर्ने जनसङ्ख्याको स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको १८ वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गर्ने जनसङ्ख्याको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा १०८० जनाले १८ वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गरेको देखिन्छ। जस मध्ये पुरुष ८० जना र महिला १०० जनाले १८ वर्षभन्दा पहिले बालविवाह गरेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	२०-२४ वर्ष उमेर समूहको जनसङ्ख्या			१८ वर्ष अघि विवाहित जनसङ्ख्या			बालविवाह दर		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	२७३१३३९	१२५९२१७	१४७२१२२	३८५०२९	६२६८७	३२२३३४	१४.१	४.९८	२१.९
मधेश प्रदेश	५६५७९०	२६८५३७	२९७२५३	११२७५९	१५३७५	९७३८४	१९.९३	५.७३	३२.७६
महोत्तरी जिल्ला	६३४१८	२९५००	३३९१८	१३००४	१३१३	११६९१	२०.५१	४.४५	३४.४७
जलेश्वर न.पा.	५७९८	२७३०	३०६८	१०८०	८०	१०००	१८.६३	२.९३	३२.५९
१	४४६	२२३	२२३	६७	५	६२	१५.०२	२.२४	२७.८
२	५९१	३०३	२८८	५४	४	५०	९.१४	१.३२	१७.३६
३	५७५	२७४	३०१	९५	१२	८३	१६.५२	४.३८	२७.५७
४	५२०	२२९	२९१	१२१	३	११८	२३.२७	१.३१	४०.५५
५	३६६	१८२	१८४	६९	८	६१	१८.८५	४.४	३३.१५
६	६८९	३३६	३५३	१२१	६	११५	१७.५६	१.७९	३२.५८
७	५६३	२५६	३०७	११०	६	१०४	१९.५४	२.३४	३३.८८
८	२९५	१४७	१४८	५१	३	४८	१७.२९	२.०४	३२.४३
९	६२६	२६८	३५८	१६१	१०	१५१	२५.७२	३.७३	४२.१८
१०	२३८	१०५	१३३	३५	२	३३	१४.७१	१.९	२४.८१
११	३६८	१६०	२०८	७३	१	७२	१९.८४	०.६३	३४.६२

१२	५२१	२४७	२७४	१२३	२०	१०३	२३.६१	८.१	३७.५९
----	-----	-----	-----	-----	----	-----	-------	-----	-------

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.३ पहिलो विवाहको औषत उमेर

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको पहिलो विवाह औषत उमेरको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा १८.८ वर्ष पहिलो विवाहको औषत उमेर रहेको देखिन्छ। जस मध्ये पुरुषको २१ वर्ष र महिलाको १७.२ वर्ष रहेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	पहिलो विवाहको औषत उमेर		
	जम्मा	पुरुष	महिला
मधेश प्रदेश	१८.७	२०.४	१७.३
महोत्तरी जिल्ला	१८.७	२०.६	१७.३
जलेश्वर न.पा.	१८.८	२१	१७.२
१	१८.८	२१.१	१७.१
२	१९.९	२२.४	१७.८
३	१८.८	२०.८	१७.३
४	१८.२	२०.८	१६.६
५	१९	२०.७	१७.८
६	१८.७	२०.८	१७.१
७	१९	२१.२	१७.४
८	१८.७	२०.६	१७.२
९	१८.१	२०	१६.८
१०	१९.८	२१.८	१८.३
११	१८.६	२१.२	१६.८
१२	१८.७	२०.४	१७.४

४.४ दश वर्ष वा सो भन्दा माथिका जनसङ्ख्याको पहिलो विवाह गर्दा उमेर

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको दश वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्याको पहिलो विवाह गर्दा उमेरको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा ६३ जना दश वर्ष मुनिका

पहिलो विवाहको उमेर रहेको देखिन्छ भने सबै भन्दा वढी १८-२० वर्ष उमेर समुहको ११४३४ जना रहेको देखिन्छ । विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

उमेर समुह	नेपाल	मधेश	महोत्तरी	जलेश्वर न.पा
जम्मा	१६०२२८७०	३१७५१७९	३६०६३३	३२१५२
दश वर्ष मुनि	५४३४८	६७४९	६०२	६३
१०-१४ वर्ष	११२५२०५	२९५९४४	३३१४९	३०९९
१५-१७वर्ष	३५७५७७७	८८१०७८	१०३८७७	९३८२
१८-२० वर्ष	५५११६२६	१२५५७१७	१४००४२	११४३४
२१-२४ वर्ष	३२९३२९०	४६१६९७	५०६५७	४७९४
२५-२९ वर्ष	१८४५६०१	२२२९९०	२६३५५	२७११
३०-३४ वर्ष	४५०५१६	३७७५१	४४१७	५०७
३५-३९ वर्ष	९९०६७	६५६७	७८६	९५
४०-४४ वर्ष	२६८२४	१८७३	२०९	१८
४५-४९ वर्ष	६४१७	३३७	४७	३
५०+	३६४६	२६८	२५	२
उल्लेख नभएको	३०५५३	४२०८	४६७	४४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.५ उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति

जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १० वर्ष र सोभन्दा माथि उमेरका जम्मा ४९,९७५ जना मानिसमध्ये २९,८०८ जना विवाहित, १७,८२३ जना अविवाहित, २२५७ जना विधुर वा विधवा, २२ जना सम्बन्धविच्छेद भएका र ६५ जना अलग भएका मानिस रहेको देखिएको छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

५ वर्ष उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्या

उमेर समुह	जम्मा	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्या)				
		कहिल्यै विवाह नगरेको	विवाहित	विधवा/विधुर	सम्बन्ध विच्छेद भएको	छुट्टिएको
जम्मा	४९९७५	१७८२३	२९८०८	२२५७	२२	६५
१० - १४ वर्ष	७४७५	७४३९	३६	०	०	०
१५ - १९ वर्ष	६७३०	६२१८	५०६	५	०	१
२० - २४ वर्ष	५७९८	२८५२	२९२७	९	३	७
२५ - २९ वर्ष	४८५३	८९५	३९२३	२४	२	९

३० - ३४ वर्ष	४००५	२१६	३७५२	३१	०	६
३५ - ३९ वर्ष	४२०७	७९	४०५५	६३	३	७
४० - ४४ वर्ष	३३२१	४३	३१९६	७३	१	८
४५ - ४९ वर्ष	२८५३	१७	२७३०	१०१	०	५
५० - ५४ वर्ष	२४६२	१२	२३१५	१३२	१	२
५५ - ५९ वर्ष	२१४७	८	१९११	२२२	०	६
६० - ६४ वर्ष	१९८०	१३	१६६२	३००	३	२
६५ - ६९ वर्ष	१८३४	१६	१४२७	३८९	०	२
७० - ७४ वर्ष	१४२९	१०	९३१	४७५	६	७
७५+ वर्ष	८८१	५	४३७	४३३	३	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.६ उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको पुरुषको जनसङ्ख्या

जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १० वर्ष र सोभन्दा माथि उमेरका पुरुष जम्मा २४,१९४ जना मानिसमध्ये १२,९६७ जना विवाहित, १०५७६ जना अविवाहित, ५९६ जना विदुर, १६ जना सम्बन्धविच्छेद भएका र ३९ जना अलग भएका मानिस रहेको देखिएको छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

उमेर समुह	जम्मा	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्या)				
		कहिल्यै विवाह नगरेको	विवाहित	विदुर	सम्बन्ध विच्छेद भएको	छुट्टिएको
जम्मा	२४१९४	१०५७६	१२९६७	५९६	१६	३९
१० - १४ वर्ष	३९२१	३९०२	१९	०	०	०
१५ - १९ वर्ष	३५१५	३४४९	६४	२	०	०
२० - २४ वर्ष	२७३०	२१३९	५८२	१	३	५
२५ - २९ वर्ष	२०७८	७५८	१३०७	७	१	५
३० - ३४ वर्ष	१७४३	१८२	१५५६	२	०	३
३५ - ३९ वर्ष	१७२५	६१	१६५०	८	१	५
४० - ४४ वर्ष	१५८८	३६	१५३९	६	१	६
४५ - ४९ वर्ष	१३६२	१२	१३२९	१८	०	३
५० - ५४ वर्ष	१२१९	१०	११८४	२४	०	१
५५ - ५९ वर्ष	११४३	६	१०८१	५४	०	२
६० - ६४ वर्ष	१०००	७	९०३	८७	१	२
६५ - ६९ वर्ष	९६५	८	८४३	११३	०	१
७० - ७४ वर्ष	७२७	४	५९०	१२३	६	४
७५+ वर्ष	४७८	२	३२०	१५१	३	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.७ उमेर समूह र वैवाहिक स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको महिलाको जनसङ्ख्या

जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १० वर्ष र सोभन्दा माथि उमेरका महिला जम्मा २५,७८१ जना मध्ये १६,८४१ जना विवाहित, ७२४७ जना अविवाहित, १६६१ जना विधवा, ६ जना सम्बन्धविच्छेद भएका र २६ जना अलग भएका मानिस रहेको देखिएको छ। विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

उमेर समूह	जम्मा	वैवाहिक स्थिति (१० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्या)				
		कहिल्यै विवाह नगरेको	विवाहित	विधवा	सम्बन्ध विच्छेद भएको	छुट्टिएको
जम्मा	२५७८१	७२४७	१६८४१	१६६१	६	२६
१० - १४ वर्ष	३५५४	३५३७	१७	०	०	०
१५ - १९ वर्ष	३२१५	२७६९	४४२	३	०	१
२० - २४ वर्ष	३०६८	७१३	२३४५	८	०	२
२५ - २९ वर्ष	२७७५	१३७	२६१६	१७	१	४
३० - ३४ वर्ष	२२६२	३४	२१९६	२९	०	३
३५ - ३९ वर्ष	२४८२	१८	२४०५	५५	२	२
४० - ४४ वर्ष	१७३३	७	१६५७	६७	०	२
४५ - ४९ वर्ष	१४९१	५	१४०१	८३	०	२
५० - ५४ वर्ष	१२४३	२	११३१	१०८	१	१
५५ - ५९ वर्ष	१००४	२	८३०	१६८	०	४
६० - ६४ वर्ष	९८०	६	७५९	२१३	२	०
६५ - ६९ वर्ष	८६९	८	५८४	२७६	०	१
७० - ७४ वर्ष	७०२	६	३४१	३५२	०	३
७५+ वर्ष	४०३	३	११७	२८२	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

४.८ विधवा र एकल महिलाको विवरण

जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १० वर्ष र सोभन्दा माथि उमेरका महिला जम्मा २५,७८१ जना मध्ये १६६१ जना (६.४४ प्रतिशत) विधवा, १७५० जना (६.७९ प्रतिशत) एकल महिला रहेको देखिएको छ। विस्तृत विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	१० वर्ष र सोभन्दा माथिका महिला			प्रतिशत (%)	
	जम्मा	विधवा	एकल महिला	विधवा	एकल महिला
नेपाल	१२४३९२४७	८२६१४७	९९७६६२	६.६४	८.०२
मधेश प्रदेश	२४१४९०५	१३१९९५	१४१३४२	५.४७	५.८५

महोत्तरी जिल्ला	२८२३५८	१५४०५	१६४०२	५.४६	५.८१
जलेश्वर न.पा.	२५७८१	१६६१	१७५०	६.४४	६.७९
१	१८७१	१७८	१८३	९.५१	९.७८
२	२८४०	१६७	१८२	५.८८	६.४१
३	२५७७	१४५	१५४	५.६३	५.९८
४	२३९०	१४९	१५६	६.२३	६.५३
५	१६४७	१०५	१०८	६.३८	६.५६
६	२९९६	२१२	२१९	७.०८	७.३१
७	२५२६	१२२	१३२	४.८३	५.२३
८	१४४६	११०	११४	७.६१	७.८८
९	२६५०	१७८	१९९	६.७२	७.५१
१०	९७२	७०	७५	७.२	७.७२
११	१६८७	१०६	१०९	६.२८	६.४६
१२	२१७९	११९	११९	५.४६	५.४६

खण्ड - पाँच

ज्येष्ठ र बुढ्यौली जनसङ्ख्या

५.१ वडा अनुसार ज्येष्ठ जनसङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका ज्येष्ठ मानिसहरूको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा जम्मा ६२,८०२ जनसङ्ख्या मध्ये ६१२४ जना ६० वर्ष रसो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या ४,१४४ जना ६५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या र २,८५४ जना ६८ वर्ष रसो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या रहेको देखिएको छ। विस्तृत विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	६० वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या			६५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या			६८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
मधेश प्रदेश	५५९१०७	२८७२८४	२७१८२३	३८५६२४	१९९९३८	१८५६८६	२७९९०६	१४५३१४	१३४५९२
महोत्तरी जिल्ला	६६४७८	३५०५४	३१४२४	४५३४५	२४२०२	२११४३	३२१३८	१७३५१	१४७८७
जलेश्वर न.पा.	६१२४	३१७०	२९५४	४१४४	२१७०	१९७४	२८५४	१५१३	१३४१
१	३६८	१७२	१९६	२४३	१०८	१३५	१६१	७४	८७
२	५९४	३१७	२७७	३७६	२०४	१७२	२६२	१४६	११६
३	५९२	३१६	२७६	४००	२१६	१८४	२६२	१४०	१२२
४	६५०	३३१	३१९	४६३	२३२	२३१	३२५	१६९	१५६
५	४४५	२४१	२०४	३२३	१८३	१४०	२३२	१३४	९८
६	६७३	३४९	३२४	४५४	२४७	२०७	३०१	१६३	१३८
७	५८०	३०३	२७७	४१०	२१४	१९६	२८७	१६१	१२६
८	३९३	२१३	१८०	२६९	१४७	१२२	१८४	१००	८४
९	६४१	३०७	३३४	४११	२०२	२०९	२९१	१४५	१४६
१०	२४०	१२६	११४	१६२	८३	७९	१०९	५८	५१
११	४६८	२४४	२२४	३१०	१६६	१४४	२०९	१०३	१०६
१२	४८०	२५१	२२९	३२३	१६८	१५५	२३१	१२०	१११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

५.२ वडा अनुसार बुढ्यौली जनसङ्ख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका ६५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या को बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा जम्मा ६२,८०२ जनसङ्ख्या मध्ये ४,१४४ जना ६५ वर्ष रसो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या रहेको देखिएको छ। विस्तृत विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	जनसङ्ख्या			६५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या					
	जम्मा जनसङ्ख्या	जम्मा पुरुष	जम्मा महिला	जम्मा	प्रतिशत	पुरुष	प्रतिशत	महिला	प्रतिशत
जलेश्वर न.पा.	६३८०२	३१३९१	३२४११	४१४४	६.५०	२१७०	६.९१	१९७४	६.०९
१	४६२६	२३३४	२२९२	२४३	५.२५	१०८	४.६३	१३५	५.८९
२	७००५	३५७०	३४३५	३७६	५.३७	२०४	५.७१	१७२	५.०१
३	६६५२	३३३७	३३१५	४००	६.०१	२१६	६.४७	१८४	५.५५
४	५७६०	२७०२	३०५८	४६३	८.०४	२३२	८.५९	२३१	७.५५
५	३९४०	१९२६	२०१४	३२३	८.२०	१८३	९.५०	१४०	६.९५
६	७५५३	३७१३	३८४०	४५४	६.०१	२४७	६.६५	२०७	५.३९
७	६३७२	३११७	३२५५	४१०	६.४३	२१४	६.८७	१९६	६.०२
८	३५२६	१७५९	१७६७	२६९	७.६३	१४७	८.३६	१२२	६.९०
९	६३९६	३०५७	३३३९	४११	६.४३	२०२	६.६१	२०९	६.२६
१०	२४२२	११९३	१२२९	१६२	६.६९	८३	६.९६	७९	६.४३
११	३९८९	१९३८	२०५१	३१०	७.७७	१६६	८.५७	१४४	७.०२
१२	५५६१	२७४५	२८१६	३२३	५.८१	१६८	६.१२	१५५	५.५०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड- छ
बालबालिकाको स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा प्राप्त विवरणहरूमध्ये केही तथ्याङ्क समेटि यस खण्डका तालिकाहरूमा जलेश्वर नगरपालिकाको बालबालिकासम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गरिएको छ। बालबालिकासम्बन्धी ऐन, २०७५ ले नेपालमा १८ वर्षभन्दा कम उमेरका व्यक्तिलाई बालबालिका भनी परिभाषित गरिएको हुनाले सोही आधारमा यस खण्डमा बालबालिका भन्नाले ०-१७ वर्ष उमेरसमूहका जनसङ्ख्यालाई मानी विवरणहरू राखिएको छ।

६.१ बालआश्रित अनुपातको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको बालआश्रित अनुपातको विवरण बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकाको जम्मा ६३,८०२ जनसङ्ख्या मध्ये सक्रिया जनसङ्ख्या ३८,३५६ रहेको देखिन्छ भने वृद्ध आश्रित जनसङ्ख्या ४,१४४ रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकाको बालआश्रित २१,३०२ रहेको छ भने बालआश्रित अनुपात ५५.५४ रहेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	उमेर समुह जनसङ्ख्या			जम्मा जनसङ्ख्या	बालआश्रित अनुपात
	०-१४	१५-६४	६५+		
नेपाल	८११५५७५	१९०२७२८९	२०२१७१४	२९१६४५७८	४२.६५
मधेश प्रदेश	२०२८२४२	३७००७३४	३८५६२४	६११४६००	५४.८१
महोत्तरी जिल्ला	२४०५१६	४२११३३	४५३४५	७०६९९४	५७.११
जलेश्वर न.पा.	२१३०२	३८३५६	४१४४	६३८०२	५५.५४
१	१४२१	२९६२	२४३	४६२६	४७.९७
२	२०७६	४५५३	३७६	७००५	४५.६
३	२३७१	३८८१	४००	६६५२	६१.०९
४	१९९७	३३००	४६३	५७६०	६०.५२
५	११८४	२४३३	३२३	३९४०	४८.६६
६	२६१८	४४८१	४५४	७५५३	५८.४२
७	२३७०	३५९२	४१०	६३७२	६५.९८
८	१०६८	२१८९	२६९	३५२६	४८.७९
९	२१५७	३८२८	४११	६३९६	५६.३५
१०	७७९	१४८१	१६२	२४२२	५२.६
११	१२६४	२४१५	३१०	३९८९	५२.३४
१२	१९९७	३२४१	३२३	५५६१	६१.६२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

६.२ बालबालिकको साक्षरता स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिको बालआश्रित अनुपातको विवरण बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकाको जम्मा ६३,८०२ जनसङ्ख्या मध्ये १८,८४८ जनसङ्ख्या बालबालिका (५-१७ वर्ष) रहेको देखिन्छ। यस नगरपालिकामा साक्षर बालबालिका १६,८८९ जना (८९.६१ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ। विस्तृत विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	बालबालिका (५-१७)			साक्षर बालबालिका सङ्ख्या			साक्षर बालबालिका प्रतिशत		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	७४३०३००	३८२३९,८०	३६०६३२०	६९९२६९६	३६०६६६०	३३८६०३६	९४.११	९४.३२	९३.८९
मधेश प्रदेश	१७६०७३९	९११२६९	८४९४७०	१५०८४२३	७८९३००	७९९१२३	८५.६७	८६.६२	८४.६६
महोत्तरी जिल्ला	२०९०७३	१०६८६८	१०२२०५	१७३४७०	८९५४९	८३९२१	८२.९७	८३.७९	८२.११
जलेश्वर न.पा.	१८८४८	९७५३	९०९५	१६८८९	८७४५	८१४४	८९.६१	८९.६६	८९.५४
१	१२९८	६८८	६१०	११४९	६०९	५४०	८८.५२	८८.५२	८८.५२
२	१९८७	१०४७	९४०	१९१९	१०१५	९०४	९६.५८	९६.९४	९६.१७
३	२०७७	१०६७	१०१०	१८५४	९५४	९००	८९.२६	८९.४१	८९.११
४	१६३९	८४५	७९४	१५८५	८१८	७६७	९६.७१	९६.८	९६.६
५	११०३	५५५	५४८	९५६	४८५	४७१	८६.६७	८७.३९	८५.९५
६	२३१६	११७७	११३९	१८९४	९५७	९३७	८१.७८	८१.३१	८२.२७
७	२०६०	१०५९	१००१	१९१२	९८०	९३२	९२.८२	९२.५४	९३.११
८	९२९	४७६	४५३	८७२	४४९	४२३	९३.८६	९४.३३	९३.३८
९	१९१४	९८८	९२६	१६७८	८६७	८११	८७.६७	८७.७५	८७.५८
१०	६५०	३४८	३०२	६०९	३२३	२८६	९३.६९	९२.८२	९४.७
११	१११७	५९८	५१९	१००२	५३५	४६७	८९.७	८९.४६	८९.९८
१२	१७५८	९०५	८५३	१४५९	७५३	७०६	८२.९९	८३.२	८२.७७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

६.३ जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिको जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण ५ वर्ष र सोभन्दा कम उमेरका जनसङ्ख्याको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा ५ वर्ष र सोभन्दा कम उमेरका

जनसङ्ख्या जम्मा ८१२७ जना मध्ये ६,३४२ जनाले जन्म दर्ता गराइएको देखिन्छ । जस मध्ये पुरुष ३३६४ जना र महिला २९७८ जनाले जन्म दर्ता गराइएको देखिन्छ । विस्तृत विवरण वडागत रूपमा तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	जन्म दर्ता गरिएको/ नगरिएको	५ वर्ष र सोभन्दा कम उमेरका जनसङ्ख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
जलेश्वर न.पा.	जम्मा	८१२७	४३१३	३८१४
	जन्म दर्ता गरिएको	६३४२	३३६४	२९७८
	जन्म दर्ता नगरिएको	१७८५	९४९	८३६
१	जम्मा	५३३	२९१	२४२
	जन्म दर्ता गरिएको	४१२	२२५	१८७
	जन्म दर्ता नगरिएको	१२१	६६	५५
२	जम्मा	७००	३७७	३२३
	जन्म दर्ता गरिएको	५१८	२७८	२४०
	जन्म दर्ता नगरिएको	१८२	९९	८३
३	जम्मा	८९५	४९४	४०१
	जन्म दर्ता गरिएको	६१४	३३९	२७५
	जन्म दर्ता नगरिएको	२८१	१५५	१२६
४	जम्मा	८४७	४३८	४०९
	जन्म दर्ता गरिएको	६३१	३२६	३०५
	जन्म दर्ता नगरिएको	२१६	११२	१०४
५	जम्मा	४३८	२३३	२०५
	जन्म दर्ता गरिएको	३७४	१९२	१८२
	जन्म दर्ता नगरिएको	६४	४१	२३
६	जम्मा	१०१२	५२०	४९२
	जन्म दर्ता गरिएको	८७४	४४३	४३१
	जन्म दर्ता नगरिएको	१३८	७७	६१
७	जम्मा	९१७	४७२	४४५
	जन्म दर्ता गरिएको	७७७	३९८	३७९
	जन्म दर्ता नगरिएको	१४०	७४	६६
८	जम्मा	४०१	२१५	१८६
	जन्म दर्ता गरिएको	३५३	१९५	१५८
	जन्म दर्ता नगरिएको	४८	२०	२८

९	जम्मा	८३०	४४३	३८७
	जन्म दर्ता गरिएको	५८१	३१७	२६४
	जन्म दर्ता नगरिएको	२४९	१२६	१२३
१०	जम्मा	३१३	१६८	१४५
	जन्म दर्ता गरिएको	२६९	१४९	१२०
	जन्म दर्ता नगरिएको	४४	१९	२५
११	जम्मा	४८०	२७१	२०९
	जन्म दर्ता गरिएको	३९५	२२३	१७२
	जन्म दर्ता नगरिएको	८५	४८	३७
१२	जम्मा	७६१	३९१	३७०
	जन्म दर्ता गरिएको	५४४	२७९	२६५
	जन्म दर्ता नगरिएको	२१७	११२	१०५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड- सात
घरको संरचना तथा प्रयोग

७.१ घरको स्वामित्व अनुसार परिवार सङ्ख्या

आवास परिवारको आधारभूत आवश्यकता अन्तर्गत पर्दछ। यस उपखण्डमा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका परिवार बसोबास गरेको घरको स्वामित्वको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकाका अधिकांश परिवार आफ्नै घरमा बसोबास गरेको देखिएको छ। घरको स्वामित्वले एकातिर परिवारको सम्पन्नताको सूचकका रूपमा पनि केही हदसम्म काम गर्दछ भने अर्कोतिर पेशा, व्यवसाय, अध्ययन जस्ता कारणले भाडा वा गैरभाडाका आवासीय अवस्थाको सूचना पनि उपलब्ध गराउँदछ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १२३८० घर परिवारमध्ये आफ्नै घरमा बस्ने ११९६९ (९६.६८ प्रतिशत) परिवार देखिएको छ। जलेश्वर नगर पालिकामा रहेका घरको स्वामित्व सम्बन्धमा वडागत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा परिवार सङ्ख्या	घरको स्वामित्व			
		आफ्नै	भाडामा	संस्थागत	अन्य
नेपाल	६६६०८४१	५७२८५८६	८५०५६२	३६८०९	४४८८४
मधेश प्रदेश	११५६३८३	१११७१८८	२६६३३	४७५३	७८०९
महोत्तरी जिल्ला	१३७८८६	१३४१५३	२१६४	३६१	१२०८
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	११९६९	३३२	३५	४४
१	८८६	८३०	५५	१	०
२	१४११	११५४	२३४	१२	११
३	१२६१	१२५०	३	३	५
४	११७६	११४५	८	१३	१०
५	७८४	७७७	६	०	१
६	१४२२	१४०८	१२	१	१
७	११५९	११५४	१	०	४
८	६९२	६९१	१	०	०
९	१२३३	१२१७	८	०	८
१०	४५२	४४८	०	२	२
११	८०६	८०२	२	२	०
१२	१०९८	१०९३	२	१	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.२ घरको जगको बनोटअनुसार परिवार सङ्ख्या

यस उपखण्डमा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका परिवार बसोबास गरेको घरको जगको बनोटको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकाका अधिकांश परिवार माटोले जडित ईटा वा ढुङ्गाले बनेको घरमा बसोबास गरेको देखिएको छ। घरको जग सुरक्षित आवाससँग जोडिएको विषय हो। नेपाल भूकम्पको जोखिम भएका मुलुकमध्ये एक भएको हुनाले घरको जग के कस्ता निर्माण सामग्रीबाट बनेको छ भन्ने विषयले महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको हुन्छ। निर्माण सामग्री र त्यसको बनावट, प्राविधिक परामर्श लगायतका विषयले घरको सुरक्षालाई निर्देशित गर्दछन्। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १२३८० घर परिवारमध्ये माटोले जडित ईटा वा ढुङ्गाले बनेको जग भएको घर ८७७ (७.०८ प्रतिशत), सिमेन्टले जडित ईटा वा ढुङ्गाले बनेका घर ४१५८ (३३.५९ प्रतिशत), ढलान पिलर भएका घर ३४१८ (२७.६१ प्रतिशत) र काठ पिलर भएका घर ३९०४ (३०.४३ प्रतिशत) देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका घरको जगको बनोटको सम्बन्धमा वडागत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा	जगको प्रकार				
		माटोको जोडाई भएको ईटा/ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको ईटा/ढुङ्गा	ढलान पिलर सहितको	काठ/बाँसकोखम्बा गाडेको	अन्य
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	८७७	४१५८	३४१८	३९०४	२३
१	८८६	५०	४१७	३२२	९६	१
२	१४११	६५	७८६	४६९	९१	०
३	१२६१	३८	३०९	३४७	५६६	१
४	११७६	२०६	४३६	३०६	२२६	२
५	७८४	१५६	२६५	१७३	१८९	१
६	१४२२	३५	३६३	४९५	५२६	३
७	११५९	४७	२६९	१४९	६९१	३
८	६९२	६६	२८३	१३२	२०९	२
९	१२३३	८५	३९८	३११	४३६	३
१०	४५२	५७	१५४	१६९	७१	१
११	८०६	२५	२४४	३०२	२३३	२
१२	१०९८	४७	२३४	२४३	५७०	४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.३ घरको छानोको बोटअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा का परिवार बसोबास गरेको घरको छानाको संरचनाको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस जलेश्वर नगरपालिकामा ४९.४३ प्रतिशत परिवार जस्ता, पराल खपडाले बनेको घरमा बसोबास गरेको देखिएको छ। घरको छानो सामान्यतः घरको जग र बाहिरी गारोको निर्माण सामग्रीसँग अन्तरसम्बन्धित रहेको हुन्छ। अर्कातिर घरको छानोको बोटले परिवारको सम्पन्नता र जीवनस्तरको पनि केहि हदसम्म प्रतिनिधित्व गर्दछ। त्यस्तै घरको छानो कतिपय अवस्थामा स्थानीय हावापानी, भौगोलिकता, आर्थिक-सामाजिक प्रभावसँग समेत अन्तरसम्बन्धित छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १२३८० घर परिवारमध्ये ६२६० (५०.५७ प्रतिशत) घरहरूको छानो सिमेन्ट ढलानले बनेको देखिएको छ भने ४३३० (३४.९८ प्रतिशत) घरहरूको छानो खपडा / टायल/झिँगटी ले बनेको देखिएको छ । जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका घरको छानोको बोटको सम्बन्धमा वडागत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा	घरको छानो							
		जस्ता/टिन/ च्यादर	सिमेन्ट ढलान	खर/पराल/ छवाली	टायल/खपडा/ झिँगटी	ढुङ्गा/स्लेट	काठ/फल्याक	माटो	अन्य
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	९५४	६२६०	६९२	४३३०	६९	६९	०	१४
१	८८६	३०	६६९	२६	१६४	२	२	०	१
२	१४११	४६	१११७	२१	२२१	१	५	०	०
३	१२६१	२३०	५०३	१५१	३६८	६	१	०	२
४	११७६	७७	५८५	७४	४४०	०	०	०	०
५	७८४	२१४	३४६	६६	१५१	३	३	०	१
६	१४२२	१०९	७२०	५६	५२४	६	५	०	२
७	११५९	२६	३५३	३०	७४२	२	५	०	१
८	६९२	१८	३८०	११४	१७५	५	०	०	०
९	१२३३	४०	५२६	७३	५८६	४	१	०	३
१०	४५२	४	२६३	६	१६४	१४	१	०	०
११	८०६	३५	४३४	१३	३२१	१	१	०	१
१२	१०९८	१२५	३७२	६२	४७४	१७	४५	०	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.४ घरको भुइँको बोटअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका परिवार बसोबास गरेको घरको भुइँ सतहमा प्रयोग भएको वस्तुको प्रकारको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकाका अधिकांश परिवार माटो निर्मित घरमा बसोबास गरेको देखिएको छ। कुनै पनि घरको भुइँ परिवारको आर्थिक-सामाजिक परिवेश, स्थानीय परम्परा, निर्माण सामग्रीको उपलब्धता र समग्र घरको निर्माण संरचनासँग समेत जोडिएको हुन्छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १२३८० घर परिवारमध्ये अधिकांश ६३७८ (५१.५२

प्रतिशत) घरहरूको भुइँ सतह माटोबाट बनेको देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकाका मा रहेका घरको भुइँ सतहमा प्रयोग भएका वस्तुको प्रकारको सम्बन्धमा वडागत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा	भुइँको प्रकार					
		माटो	काठ,को फलक/बाँस	इँटा/ढुङ्गा	सिरेमिक टाइल	सिमेन्ट	अन्य
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	६३७८	१९१	३०३	२०८	५२५०	५०
१	८८६	१९९	११	२६	२५	६२३	२
२	१४११	१७०	११	९८	३७	१०९०	५
३	१२६१	८१७	१५	३०	१५	३८०	४
४	११७६	७२७	१३	५	१८	४१३	०
५	७८४	५२१	१८	६	८	२३०	१
६	१४२२	६८४	२२	१२	१८	६८६	०
७	११५९	८१५	१७	११	८	३०७	१
८	६९२	३३१	३	२५	१०	३२०	३
९	१२३३	७१६	१४	१८	१७	४६०	८
१०	४५२	१७८	३	२२	६	२४३	०
११	८०६	३८८	१३	१५	१५	३७१	४
१२	१०९८	८३२	५१	३५	३१	१२७	२२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.५ घरको बाहिरी गारोको बनोटअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका परिवार बसोबास गरेको घरको बाहिरी भित्ताको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकाका धेरै जसो परिवार सिमेन्ट जोडाई भएकोले इँटा वा ढुङ्गाले बनेको घरको बाहिरी भित्ता भएको घरमा बसोबास गरेको देखिएको छ। घरको बाहिरी गारो समेत सुरक्षित आवाससँग जोडिएको विषय हो भने अर्कातर्फ घरको बाहिरी गारोको बनोटले परिवारको सम्पन्नता र जीवनस्तरको सूचकको रूपमा समेत सम्बन्ध राख्छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका १२३८० घर परिवारमध्ये अधिकांश ७३८० (५७.५२ प्रतिशत) घरहरूको बाहिरी गारो सिमेन्ट जोडाई भएकोले इँटा वा ढुङ्गाले बनेको देखिएको छ भने ३७९५ (२९.५८ प्रतिशत) घरहरूको बाहिरी गारो बाँसजन्य सामग्रीले बनेको देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका घरको बाहिरी गारोको बनोटको सम्बन्धमा वडागत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा	घरको बाहिरीगारोको सामग्रीको प्रकार							
		माटोको जोडाई भएको इँटा/ढुङ्गा	सिमेन्टको जोडाई भएको इँटा/ढुङ्गा	काठ/फल्याक	बाँसजन्य सामग्री	काचो इँटा	जस्ता/टिन/च्यादर	प्रिफ्याब	अन्य

जलेश्वर न.पा.	१२३८०	८०३	७३८०	३४६	३७९५	१६	६	२	३२
१	८८६	४५	७४०	२	९९	०	०	०	०
२	१४११	६१	१२४९	२०	७९	१	१	०	०
३	१२६१	३५	६४९	१	५७६	०	०	०	०
४	११७६	१८८	६९०	७	२७४	१	०	०	१६
५	७८४	१५२	४२०	२६	१८५	०	०	०	१
६	१४२२	२१	८४५	८	५४८	०	०	०	०
७	११५९	३६	४१८	२८	६७५	०	१	०	१
८	६९२	६७	४००	७६	१३८	५	१	०	५
९	१२३३	७७	६६९	१२०	३५६	५	०	०	६
१०	४५२	५५	३२०	०	७५	२	०	०	०
११	८०६	१२	५३६	७	२५१	०	०	०	०
१२	१०९८	५४	४४४	५१	५३९	२	३	२	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.६ मुख्य प्रयोग र आयु अनुसार भवन संरचनाहरूको प्रतिशत

भवन संरचनाको मुख्य प्रयोग	जम्मा घर सङ्ख्या	घरको आयु अनुसार प्रतिशत											उल्लेख नभएको	
		० वर्ष	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष	४ वर्ष	५-९ वर्ष	१०-१४वर्ष	१५-१९वर्ष	२०-२९ वर्ष	३०-४९वर्ष	५०-९९वर्ष		१००+वर्ष
जम्मा	११७३२	१.१२	७.१७	५.६२	४.६६	४.६१	२४.४४	१९.४९	९.४७	१३.४७	५.८९	१.८२	०.३४	१.९२
आवासीय	९७३६	०.८७	६.७२	५.२१	४.७६	५.०१	२५.८६	१९.९८	९.८१	१३.४३	५.६८	१.७२	०.३२	०.६४
व्यवसाय तथा व्यापार	४४६	१.५७	८.०७	८.०७	२.९१	२.६९	१४.५७	१६.३७	६.२८	१७.७१	१३.००	२.४७	०.२२	६.०५
सरकार	८१	२.४७	६.१७	४.९४	८.६४	२.४७	१४.८१	११.११	३.७०	१८.५२	११.११	२.४७	४.९४	८.६४
शैक्षिक	६४	०.००	१०.९४	४.६९	३.१३	१.५६	१०.९४	१२.५०	४.६९	२३.४४	७.८१	७.८१	०.००	१२.५०
स्वास्थ्य	१८	०.००	३३.३३	०.००	०.००	०.००	२७.७८	५.५६	५.५६	५.५६	५.५६	५.५६	०.००	११.११
औद्योगिक	१८	०.००	०.००	०.००	५.५६	५.५६	११.११	१६.६७	०.००	०.००	२७.७८	११.११	०.००	२२.२२
बैंकिङ तथा वित्तीय संस्था	१३	०.००	०.००	७.६९	०.००	०.००	२३.०८	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६९.२३
संस्थागत	२५	०.००	४.००	०.००	०.००	४.००	४.००	१६.००	१६.००	३२.००	०.००	८.००	०.००	१६.००
होटल तथा लज	१९	०.००	५.२६	५.२६	०.००	०.००	२६.३२	१५.७९	१०.५३	५.२६	१०.५३	०.००	०.००	२१.०५
शेड/स्टोर	६२७	१.९१	९.८९	९.७३	६.८६	३.३५	२२.३३	१८.६६	७.८१	१०.३७	२.८७	१.४४	०.३२	४.४७
अन्य	११२	०.८९	९.८२	८.०४	१.७९	२.६८	३१.२५	२४.११	६.२५	६.२५	५.३६	०.८९	०.८९	१.७९
खाली ठाउँ	५७३	४.१९	१०.१२	६.४६	२.७९	२.०९	१२.९१	१६.७५	१०.३०	१४.१४	५.९३	२.२७	०.१७	११.८७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.७ मुख्य प्रयोग अनुसार घरको संरचनाको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका मुख्य प्रयोग अनुसार घरको संरचनाको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकाका ८०.९९ प्रतिशत घर आवासीय प्रायोजनको लागि प्रयोग गरेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका मुख्य प्रयोग अनुसार घरको संरचनाको बारेमा विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	जम्मा घर सङ्ख्या	आवासीय	व्यापार व्यवसाय	सरकारी	शिक्षा	स्वास्थ्य	उद्योग	बैंक तथा वित्तीय संस्था	सस्थागत	होटेल तथा लज	गोठ /धनसार	अन्य	खाली
नेपाल	७५५२०६६	७१.७२	३.०९	०.३७	१.१२	०.२०	०.४३	०.०९	०.४१	०.३२	१०.१२	५.८७	६.२६
मधेश	१२८३३३८	७३.१९	३.०८	०.३१	०.५३	०.१६	०.३६	०.०७	०.२४	०.१२	११.८५	६.०४	४.०४
महोत्तरी	१४०७३०	७८.९६	३.११	०.३८	०.५६	०.१६	०.३१	०.०९	०.२२	०.०९	७.७२	४.२६	४.१६
जलेश्वर न.पा.	११७३२	८२.९९	३.८०	०.६९	०.५५	०.१५	०.१५	०.११	०.२१	०.१६	५.३४	०.९५	४.८८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.८ घरको तला अनुसार प्रतिशत

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका घरको तलाको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। जसअनुसार यस नगरपालिकाका ८९.६३ प्रतिशत घर १ (एक) तला गरेको देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकामा रहेका घरको तला अनुसार प्रतिशत बारेमा विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	जम्मा घर सङ्ख्या	घरको तलाको प्रतिशत							उल्लेख नभएको
		१ तले	२ तले	३ तले	४ तले	५-७ तले	८-९ तले	१०+ तले	
नेपाल	७५५२०६६	५९.८२	२८.७८	९.१७	१.३०	०.६४	०.०१	०.००	०.२८
मधेश	१२८३३३८	८४.४२	१३.६६	१.०४	०.१६	०.३५	०.००	०.००	०.३७
महोत्तरी	१४०७३०	८१.३८	१७.३७	०.७२	०.१३	०.१६	०.००	०.००	०.२३
जलेश्वर न.पा.	११७३२	८९.६३	८.२३	१.५३	०.११	०.३९	०.००	०.००	०.११

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.९ आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान प्राप्त परिवार प्रतिशत

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाका आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदानको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस नगरपालिकामा भएका जम्मा

१२३८० परिवार मध्ये २.३७ प्रतिशतले सरकारी अनुदान प्राप्त लिएको घर निर्माण रहेको देखिन्छ भने ९७.४५ प्रतिशतले सरकारी अनुदान नलिएका घर निर्माण रहेको देखिन्छ । जलेश्वर नगरपालिकाको आवासिय घर निर्माणमा सरकारी अनुदान सम्बन्धी परिमाणात्मक विवरण राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ को नतिजा अनुसार तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

क्षेत्र	परिवार सङ्ख्या (संस्थागत वाहेक)	सरकारी अनुदान प्राप्त घरपरिवारको प्रतिशत		
		लिएका	नलिएका	उल्लेख नभएको
नेपाल	६६६०८४१	१०.२७	८९.३३	०.४०
मधेश	११५६३८३	४.०८	९५.७९	०.१३
महोत्तरी	१३७८८६	४.०९	९५.७८	०.१३
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	२.३७	९७.४५	०.१८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१० प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा वा तालिम लिएको परिवार तथा जनसङ्ख्या प्रतिशत

देशमा उपलब्ध जनशक्तिमध्ये कति सङ्ख्यामा प्राविधिक विषय अध्ययन गर्ने रहेका छन् र अन्य कतिले व्यावसायिक शिक्षा वा तालिम लिएका छन्। यस विषयसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क संघ, प्रदेश र प्रत्येक स्थानीय तहका लागि महत्वपूर्ण हुन्छ। विकासका विभिन्न चरणमा प्राविधिक एवम् व्यावसायिक सीपयुक्त जनशक्तिको आवश्यकता रहन्छ। राष्ट्रिय शिक्षा नीतिलाई समयानुकूल बनाउनका लागि पनि यस्तो तथ्याङ्क अपरिहार्य मानिन्छ।

वि.सं. २०७८ को जनगणनामा पहिलोपटक यससम्बन्धी विवरण प्रत्येक परिवारबाट संकलन गरिएको थियो। नेपालमा १८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्यामध्ये ५.६७ प्रतिशत जनसङ्ख्याले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्राप्त गरेको देखिएको छ। जलेश्वर नगरपालिकामा ५३.२१ प्रतिशत जनसङ्ख्याले यस्तो शिक्षा र तालिम प्राप्त गरेको देखिएको छ। अन्य विवरण तल देखाइएको छ।

क्षेत्र	परिवार सङ्ख्या (संस्थागतवाहेक)	१८ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या	व्यावसायिकतथा प्राविधिक तालिम लिएको परिवार तथा जनसङ्ख्या			
			व्यावसायिक तथा प्राविधिक तालिम लिएको कम्तिमा १ भएको परिवार		जनसङ्ख्या	
			सङ्ख्या	प्रतिशत	व्यावसायिकतथा प्राविधिक तालिम लिएको जनसङ्ख्या	प्रतिशत (१८ वर्ष र सो भन्दा माथि)
नेपाल	६६६०८४१	१९०७५२२४	८३६१२७	१२.५५	१०८१६४६	५.६७
मधेश	११५६३८३	११५६३८३	१३४५२७	११.६३	१७४९६१	४.७३
महोत्तरी	१३७८८६	१३७८८६	१७०८५	१२.३९	२२७३६	५.३९
जलेश्वर	१२३८०	४०२२	१६१६	१३.०५	२१४०	५३.२१

७.११ बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बैंक खाता सम्बन्धी विवरण

पहिलो पटक वि.सं. २०७८ को बाह्रौँ राष्ट्रिय जनगणनामा घरपरिवारका कति सदस्यको बैंक वा वित्तीय संस्थामा कम्तीमा एउटा खाता छ भनेर विवरण संकलन गरिएको थियो। यसको मुख्य उद्देश्य भनेको घरपरिवारको बैंक तथा वित्तीय संस्थामा रहेको पहुँच पहिचान गर्नु र डिजिटल कारोबार विस्तार गर्ने राज्यको नीति कति प्रभावकारी भएको छ भनेर सूचना संकलन गर्नु रहेको थियो।

जलेश्वर नगरपालिकामा कम्तीमा एउटा बैंक खाता भएको परिवार ४६.२७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। आवश्यकता, उमेर र आर्थिक सक्षमताअनुसार परिवारका सबै सदस्यको कम्तीमा एउटा वा एकभन्दा बढी बैंक खाता हुनसक्दछ। १२ औँ राष्ट्रिय जनगणनाको नतिजाअनुसार यस नगरपालिकामा जम्मा १३.९६ प्रतिशत व्यक्तिको मात्र बैंक खाता भएको देखिएको छ। त्यसैगरी लैङ्गिक रूपमा हेर्दा यस नगरपालिकाका पुरुषको (१६.११ प्रतिशत) तुलनामा महिलाको (११.८८ प्रतिशत) बैंक खाता रहेको पाइएको छ। अन्य विवरण तल तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	परिवार सङ्ख्या (संस्थागत वाहेक)	जनसङ्ख्या (संस्थागत वाहेक)			कम्तीमा एउटा खाता भएको परिवारको प्रतिशत	बैंक खाता भएको व्यक्तिको प्रतिशत		
		जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	२८९८५३६४	१४११८९९१	१४८६६३७३	६१.८९	२५.५६	२६.४२	२४.७४
मधेश	११५६३८३	६१००६९७	३०५३९३७	३०४७५६०	५०.७९	१५.५०	१६.४०	१४.६०
महोत्तरी	१३७८८६	७०५९१२	३४८१९१	३५७७२१	५२.९६	१६.२६	१६.४२	१६.११
जलेश्वर	१२३८०	६३८०२	३१३९१	३२४११	४६.२७	१३.९६	१६.११	११.८८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१२ बैंक तथा वित्तीय संस्था (सहकारी समेत) बाट ऋण लिएको विवरण

बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट परिवारले विभिन्न प्रयोजनका लागि ऋण लिएका हुन्छन्। पछिल्लो १२ औँ राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ मा गणनाको दिनभन्दा अगाडीको कुनै समयमा घरपरिवारले ऋण लिएको र गणनाको दिनसम्म उक्त ऋण पूर्ण वा आंशिक रूपमा बाँकी रहेको भए ऋण लिएको मानी विवरण संकलन गरिएको थियो। यसबाट केही महत्वपूर्ण सूचक प्राप्त हुन्छन्। पहिलो, घरपरिवारको संगठित संस्थाबाट प्रवाह गरिने कर्जामा रहेको पहुँच सम्बन्धमा वडा तहसम्मको तथ्याङ्क प्राप्त हुन्छ। दोस्रो, ऋण लिनुका पछाडी जुनसुकै कारण भए तापनि त्यसले मूलतः उपभोग वा व्यावसायिक प्रयोजनका लागि परिवारको आवश्यकतालाई समेत दर्शाउँदछ।

यस जलेश्वर नगरपालिकामा कुनै पनि बैंक तथा वित्तीय संस्था (सहकारी संस्थासमेत) बाट ऋण लिएका परिवार २६.८५ प्रतिशत रहेका छन्। त्यसै गरी महोत्तरी जिल्लामा यस्ता परिवार २५.४९ प्रतिशत रहेको देखिएको छ। अन्य विवरण तल देखाइएको छ

बैंक तथा वित्तिय संस्थाबाट ऋण लिएका परिवारको प्रतिशतमा			
क्षेत्र	घरपरिवार सङ्ख्या (संस्थागत वाहेक)	ऋण लिएका परिवारको प्रतिशत	
		ऋण लिएको	ऋण नलिएको
नेपाल	६६६०८४१	२५.५९	७४.४१
मधेश	११५६३८३	२८.८८	७१.१२
महोत्तरी	१३७८८६	२५.४९	७४.५१
जलेश्वर	१२३८०	२६.८५	७३.१५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१३ सम्पन्नताको बर्गीकरण अनुसारको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ मा संकलन गरिएका घरको बनेट संरचना र किसिम (जग, पर्खाल, छानो, भुइँ आदि), खानेपानीको मुख्य स्रोत, खाना पकाउन र बत्ती बाल्न प्रयोग हुने इन्धन, शौचालयको सुविधा र अन्य घरायसी सम्पत्तिको आधारमा हाल देशका विभिन्न भूभागमा बसोबास गर्ने परिवारलाई पाँच बराबर भागमा विभाजन गरी सम्पन्नताको पञ्चमक (Wealth Quintile) निर्धारण गरिएको छ। यसरी सूचक निर्माण गर्दा घरायसी उपभोग, साधन तथा सुविधामा न्यून पहुँच भएका पहिलो (तल्लो २० प्रतिशत) वर्गमा र साधन तथा सुविधामा सहज पहुँच रहेका परिवार पाँचौँ (माथिल्लो २० प्रतिशत) वर्गमा पर्ने गरी गरिएको छ।

समग्र देशभरिका परिवारलाई समान ५ भागमा वितरण गर्दा यस नगरपालिकामा भएका घरपरिवार कुन तहमा रहेका छन् र तिनको वितरण कस्तो छ भनी यस उपखण्डमा उल्लेख गरिएको छ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस जलेश्वर नगरपालिकामा अति न्यून आर्थिक अवस्था भएको अति न्युन (तल्लो वर्ग) मा १९.८१ प्रतिशत र सबैभन्दा माथिल्लो अर्थात् अति उच्च वर्गमा १३.९ प्रतिशत परिवार रहेका छन् भने मध्यम वर्गमा २४.८६ प्रतिशत देखिएका छन्।

वडास्तरमा हेर्दा सबैभन्दा बढी न्यून वर्गका परिवार वडा नम्बर १२ मा ३६.४५ प्रतिशत पाइएको छ भने अति उच्च वर्गका परिवार वडा नम्बर २ मा ३४.७२ प्रतिशत देखिएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	परिवारको पञ्चम सम्पन्नता सूचक (सङ्ख्या)					परिवारको पञ्चम सम्पन्नता सूचक (%)				
	अति न्यून	न्यून	मध्यम	उच्च	अति उच्च	अति न्यून	न्यून	मध्यम	उच्च	अति उच्च
नेपाल	५७५८६९०	५९०७६४८	५९८३४९५	५४७१८०२	५८०३८४५	१९.९१	२०.४२	२०.६९	१८.९२	२०.०६
मधेश प्रदेश	१४४३०९४	१३११५०१	१६१२७७५	११६९१४२	५६४१८५	२३.६५	२१.५	२६.४४	१९.१६	९.२५
महोत्तरी जिल्ला	१७०५४७	१६१११९	१८७३७६	१३३५८५	५३२८५	२४.१६	२२.८२	२६.५४	१८.९२	७.५५
जलेश्वर	१२६४१	१०२७७	१५८६४	१६१५०	८८७०	१९.८१	१६.११	२४.८६	२५.३१	१३.९

न.पा.										
१	२७५	३८५	८८७	१६०६	१४७३	५.९४	८.३२	१९.१७	३४.७२	३१.८४
२	२८७	३४८	७६८	३१७०	२४३२	४.१	४.९७	१०.९६	४५.२५	३४.७२
३	१९९८	१०६६	१९२९	१२३८	४२१	३०.०४	१६.०३	२९	१८.६१	६.३३
४	१०८३	९६५	१७१४	१२१७	७८१	१८.८	१६.७५	२९.७६	२१.१३	१३.५६
५	११०६	७०८	१११४	७७४	२३८	२८.०७	१७.९७	२८.२७	१९.६४	६.०४
६	१२८७	१३४८	१७२१	२२०१	९९६	१७.०४	१७.८५	२२.७९	२९.१४	१३.१९
७	२२२१	१५०८	१५१०	९१४	२१९	३४.८६	२३.६७	२३.७	१४.३४	३.४४
८	५७१	५९६	७४६	१०१३	६००	१६.१९	१६.९	२१.१६	२८.७३	१७.०२
९	१०५४	१३५६	१८६४	१५२६	५९६	१६.४८	२१.२	२९.१४	२३.८६	९.३२
१०	२०९	२७२	७००	८०६	४३५	८.६३	११.२३	२८.९	३३.२८	१७.९६
११	५२३	६२०	१०४३	१२१४	५८९	१३.११	१५.५४	२६.१५	३०.४३	१४.७७
१२	२०२७	११०५	१८६८	४७१	९०	३६.४५	१९.८७	३३.५९	८.४७	१.६२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१४ खानेपानीको स्रोतअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको खानेपानीको स्रोतअनुसार परिवारको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा धेरै जसो मानिसले खानेपानी ट्युबेल/ हातेपम्प प्रयोग गरेको देखिन्छ। जम्मा १२३८० घरपरिवार मध्ये १०१८३ परिवारले ट्युबेल/ हातेपम्प १५४४ परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र) तथा ३४९ परिवारले धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर) प्रयोग गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा घर परिवार सङ्ख्या	खानेपानीको स्रोत								
		धारा/पाइप (घरपरिसर भित्र)	धारा/पाइप (घरपरिसर बाहिर)	ट्युबेल/हातेपम्प	ढाकिएको इनार/कुवा	खुलाइनार/कुवा	मूलधारा	खोला/झरना	जार/बोतल	अन्य
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	१५४४	३४९	१०१८३	२३	४७	९	१	४	२२०
१	८८६	२९४	६०	५०७	२	१०	४	०	०	९
२	१४११	११८	४३	१२५०	०	०	०	०	०	०
३	१२६१	३०	२२	१२००	३	१	१	०	१	३
४	११७६	२१	१३	१०८६	१	०	१	०	१	५३
५	७८४	३३	२२	७०३	०	१०	१	०	०	१५
६	१४२२	४५	५५	१२५२	१	२	१	०	१	६५
७	११५९	२०३	५१	८८१	१	६	०	१	१	१५
८	६९२	२२१	८	४४३	१	१	१	०	०	१७

९	१२३३	३९	८	११६०	४	६	०	०	०	१६
१०	४५२	१९	१३	४१५	१	२	०	०	०	२
११	८०६	२०	४	७५६	४	५	०	०	०	१७
१२	१०९८	५०१	५०	५३०	५	४	०	०	०	८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१५ खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको खाना पकाउन प्रयोग गर्ने इन्धनअनुसार परिवारको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा धेरै जसो मानिसले खाना पकाउन काठ/ दाउरा प्रयोग गरेको देखिन्छ। जम्मा १२३८० घरपरिवार मध्ये ६३३३ परिवारले काठ/ दाउरा, ५१८१ परिवारले एल.पी.ग्याँस तथा ६७६ परिवारले गुइँठा/गोरहा प्रयोग गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जम्मा घर परिवार सङ्ख्या	इन्धनको प्रकार						
		काठ/दाउरा	एल.पी.ग्याँस	बिजुली	गुइँठा/गोरहा	बायोग्याँस	मट्टीतेल	अन्य
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	६३३३	५१८१	१०६	६७६	५६	२	२६
१	८८६	२२२	६४३	१०	१०	०	०	१
२	१४११	१८८	१२१५	५	०	१	०	२
३	१२६१	६३९	३४७	१४	२५४	२	१	४
४	११७६	७१८	४३९	२	१७	०	०	०
५	७८४	५९४	१८२	६	१	०	०	१
६	१४२२	७५७	६५४	३	२	०	०	६
७	११५९	९३०	१६५	१०	०	५३	०	१
८	६९२	१९५	४४४	१	४९	०	०	३
९	१२३३	६८१	३५४	३३	१६५	०	०	०
१०	४५२	१८७	२६२	३	०	०	०	०
११	८०६	४६७	३०९	१०	१५	०	०	५
१२	१०९८	७५५	१६७	९	१६३	०	१	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१६ बत्ती बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धनअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको बत्ती बाल्न प्रयोग गर्ने इन्धनअनुसार परिवारको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा प्रायः सबै घरपरिवारले बत्ती बाल्न बिजुली प्रयोग गरेको

देखिन्छ । जम्मा १२३८० घरपरिवार मध्ये १२१४७ परिवारले विजुली प्रयोग गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा	प्रकाशको सामान्य स्रोत				
		बिजुली	सोलार/सौर्यउर्जा	मट्टीतेल	बायोग्याँस	अन्य
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	१२१४७	४४	१५४	५	३०
१	८८६	८६३	४	१८	०	१
२	१४११	१४०७	२	२	०	०
३	१२६१	१२४१	४	१६	०	०
४	११७६	११५१	१	१५	०	९
५	७८४	७४७	२	२८	०	७
६	१४२२	१४०४	१	१२	०	५
७	११५९	११४५	८	४	१	१
८	६९२	६८१	१	९	०	१
९	१२३३	१२०३	२	२२	३	३
१०	४५२	४४७	५	०	०	०
११	८०६	८००	३	३	०	०
१२	१०९८	१०५८	११	२५	१	३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१७ शौचालयको प्रकारअनुसार परिवार सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको शौचालयको प्रकारअनुसार परिवार बारेमा उल्लेख गरिएको छ । यस नगरपालिकामा ८४.३३ प्रतिशत परिवारले चर्पी प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ भने १५.६७ प्रतिशत परिवारले चर्पी प्रयोग नगरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	जम्मा	प्रयोग गरिएको शौचालयको प्रकार				चर्पी नभएको
		फलसभएको (सार्वजनिक ढल)	फलसभएको (सेप्टिक ट्याङ्क)	साधारण	सार्वजनिक	
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	५१६	५११२	४६९३	४८	२०११
१	८८६	४२	५६९	१३९	२	१३४
२	१४११	२९	८९४	४३२	५	५१
३	१२६१	१५	४०२	५०४	५	३३५
४	११७६	२९	४६३	३६०	२	३२२
५	७८४	१३	२३६	३२५	९	२०१
६	१४२२	५१	६०७	५३४	०	२३०
७	११५९	२५	३२५	५८७	११	२११

८	६९२	५५	२६३	२९३	०	८१
९	१२३३	१७१	४१५	४३२	६	२०९
१०	४५२	४	१७८	२५९	०	११
११	८०६	३	४३५	२६८	५	९५
१२	१०९८	७९	३२५	५६०	३	१३१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

७.१८ वडा अनुसार परिवारमा उपलब्ध साधन तथा सुविधाअनुसार परिवारको विवरण

सेवा सुविधा	जलेश्वर न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
जम्मा घरपरिवार	१२३८०	८८६	१४११	१२६१	११७६	७८४	१४२२	११५९	६९२	१२३३	४५२	८०६	१०९८
कुनै पनि सुविधा नभएको घरपरिवार	५८१	३३	२७	३४	२१	६९	३४	२६	१२	४५	१०	१८	२५२
कम्तिमा एउटा सुविधा भएको घरपरिवार	११७९९	८५३	१३८४	१२२७	११५५	७१५	१३८८	११३३	६८०	११८८	४४२	७८८	८४६
रेडियोसुविधा	१७७८	५८	३१२	२३१	१२३	१३३	६४	२६८	१३१	२१५	२९	१०५	१०९
टेलिभिजन	६३८७	५९६	१११६	४२८	५३३	३५४	७६३	४९२	४१५	६६२	३१२	४३७	२७९
ल्याण्डलाइनटेलिफोन	१४७	११	७४	५	८	२	१३	२	१०	४	३	२	१३
मोबाइलफोन(साधारण)	८४९६	६५१	१००४	८५४	८०२	५५८	९४५	८५१	५५३	७१७	३५२	५४१	६६८
स्मार्टमोबाइल फोन	९००५	७०३	१२०८	९१२	९३५	४८८	१०५८	६९९	४६४	९८३	३७७	६१७	५६१
कम्प्युटर/ल्यापटप	११३१	१५०	३११	४९	९६	५९	८८	४४	७०	९९	४९	८५	३१
इन्टरनेटसुविधा	३७१३	३७५	४८०	२८३	४३८	१५०	५२६	२६६	२०३	२५०	१८०	३६९	१९३
कार/जीप/भ्यान	१२९	१६	२५	१२	७	१४	१०	७	५	१०	६	१३	४
मोटरसाइकल/स्कुटर	३५४६	३२८	६१७	२५६	३२७	२१२	३७७	२२३	२१२	३७३	२१४	२६०	१४७
साइकल	८००३	५०२	७८७	८०२	७६७	६३५	९७८	८६३	४९३	८०३	२७३	६०९	४९१
विद्युतीयपंखा	१०५७८	७७२	१२५९	१०९५	१०८९	६६८	१३१२	९९०	६४०	१०४१	४०९	७३३	५७०
रेफ्रिजरेटर	१३८६	१४९	३८१	८६	१२१	३५	१७१	४६	९६	१३०	८८	७१	१२
वाशिङ्गमशिन	१६७	२१	४२	५	२३	६	२४	१	१२	९	१५	५	४
एयरकन्डिसनर	६०	१०	२०	४	५	०	१०	०	३	१	२	३	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड- आठ
आर्थिक क्रियाकलाप

८.१ आर्थिक क्षेत्रअनुसार रोजगारीको स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको क्षेत्रअनुसार रोजगारीको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा जम्मा २२,०४४ जना रोजगारी जनसङ्ख्या मध्ये सरकारी क्षेत्रमा १,०५५ जना, वित्तीय क्षेत्रमा २,३७ जना, गैरवित्तीय क्षेत्रमा ११,३५० जना, गैर नाफामूलक क्षेत्रमा ८४ जना र घरायसी क्षेत्रमा ९,३१० जना रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	रोजगारीको स्थिति						
	जम्मा	सरकारी	वित्तीय	गैरवित्तीय	गैर नाफामूलक	घरायसी क्षेत्र	उल्लेख नभएको
जम्मा	२२०४४	१०५५	२३७	११३५०	८४	९३१०	८
कृषि, वन र मत्स्य	८१४२	२९	०	१९०१	९	६१९९	४
खानी तथा उत्खनन	२७	०	०	१८	०	९	०
औद्योगिक उत्पादन	८७३	०	०	५१८	२	३५३	०
बिजुली	१०३	०	०	९५	०	८	०
पानीको आपूर्ति	४७	०	०	३९	४	४	०
निर्माण	२९४७	०	०	२०५४	१३	८८०	०
थोक तथा खुद्रा व्यापार	५०६२	०	०	४४६०	२	६००	०
यातायात र भण्डारण	४५५	०	०	३११	४	१४०	०
आवास तथा होटल	२६७	०	०	२२२	२	४३	०
सुचना तथा संचार	७२	०	०	७०	१	१	०
वित्तीय तथा बीमा	२३६	०	२३६	०	०	०	०
घरजग्गा कारोबार	३६	०	०	३३	०	३	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	१८५	०	०	१८१	१	२	१
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	६४	०	०	५१	०	१३	०
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	४८२	४८२	०	०	०	०	०
शिक्षा	७६९	३८२	०	३७४	४	९	०
मानव स्वास्थ्य	२९१	१४२	०	१३४	७	८	०
कला मनोरञ्जन	५०	२	०	३०	१	१६	१

अन्यसेवा	१७४९	१५	०	८३८	२३	८७२	१
घरायसीक्रियाकलाप	१६६	३	०	१५	२	१४६	०
बाह्यसंघसंस्था	१६	०	०	५	९	२	०
उल्लेखनभएको	५	०	१	१	०	२	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.२ आर्थिक क्षेत्रअनुसार पुरुषको रोजगारी स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको क्षेत्रअनुसार पुरुष रोजगारीको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा जम्मा १३,५५८ जना रोजगारी जनसङ्ख्या मध्ये सरकारी क्षेत्रमा ८५० जना, वित्तीय क्षेत्रमा १९६ जना, गैरवित्तीय क्षेत्रमा ६,०१४ जना, गैर नाफामूलक क्षेत्रमा ७१ जना र घरायसी क्षेत्रमा ६,४२१ जना रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	पुरुषको रोजगारीको स्थिति						उल्लेख नभएको
	जम्मा	सरकारी	वित्तीय	गैरवित्तीय	गैर नाफामूलक	घरायसी क्षेत्र	
जम्मा	१३५५८	८५०	१९६	६०१४	७१	६४२१	६
कृषि, वन र मत्स्य	५०३१	२४	०	८१८	७	४१७९	३
खानी तथा उत्खनन	१८	०	०	१०	०	८	०
औद्योगिक उत्पादन	७४०	०	०	४६९	२	२६९	०
बिजुली	१००	०	०	९२	०	८	०
पानीको आपूर्ति	४१	०	०	३४	४	३	०
निर्माण	१८०६	०	०	९५३	१३	८४०	०
थोक तथा खुद्रा व्यापार	२६५६	०	०	२१९३	२	४६१	०
यातायात र भण्डारण	४४६	०	०	३०२	४	१४०	०
आवास तथा होटल	२२६	०	०	१९४	२	३०	०
सूचना तथा संचार	६१	०	०	६०	०	१	०
वित्तीय तथा बीमा	१९५	०	१९५	०	०	०	०
घरजग्गा कारोबार	३३	०	०	३०	०	३	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	१७०	०	०	१६६	१	२	१
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	५१	०	०	४१	०	१०	०
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	४४३	४४३	०	०	०	०	०
शिक्षा	५१८	२५६	०	२५२	३	७	०

मानव स्वास्थ्य	२१५	१०९	०	९६	३	७	०
कला मनोरञ्जन	४६	२	०	२७	१	१५	१
अन्यसेवा	६६९	१३	०	२५९	२०	३७६	१
घरायसीक्रियाकलाप	७६	३	०	१२	१	६०	०
बाह्यसंघसंस्था	१४	०	०	५	८	१	०
उल्लेखनभएको	३	०	१	१	०	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.३ आर्थिक क्षेत्रअनुसार महिलाको रोजगारी स्थिति

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको क्षेत्रअनुसार महिलाको रोजगारी बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा जम्मा ८,४८६ जना रोजगारी जनसङ्ख्या मध्ये सरकारी क्षेत्रमा २०५ जना, वित्तीय क्षेत्रमा ४१ जना, गैरवित्तीय क्षेत्रमा ५,३३६ जना, गैर नाफामूलक क्षेत्रमा १३ जना र घरायसी क्षेत्रमा २,८८९ जना रहेको देखिन्छ। थप विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	महिलाको रोजगारीको स्थिति						उल्लेख नभएको
	जम्मा	सरकारी	वित्तीय	गैरवित्तीय	गैर नाफामूलक	घरायसी क्षेत्र	
जम्मा	८४८६	२०५	४१	५३३६	१३	२८८९	२
कृषि,वन र मत्स्य	३१११	५	०	१०८३	२	२०२०	१
खानी तथा उत्खनन	९	०	०	८	०	१	०
औद्योगिक उत्पादन	१३३	०	०	४९	०	८४	०
बिजुली	३	०	०	३	०	०	०
पानीको आपूर्ति	६	०	०	५	०	१	०
निर्माण	११४१	०	०	११०१	०	४०	०
थोक तथा खुद्रा व्यापार	२४०६	०	०	२२६७	०	१३९	०
यातायात र भण्डारण	९	०	०	९	०	०	०
आवास तथा होटल	४१	०	०	२८	०	१३	०
सुचना तथा संचार	११	०	०	१०	१	०	०
वित्तीय तथा बीमा	४१	०	४१	०	०	०	०
घरजग्गा कारोबार	३	०	०	३	०	०	०
पेशागत वैज्ञानिक तथा प्राविधिक क्रियाकलाप	१५	०	०	१५	०	०	०
प्रशासनिक तथा सहयोगी सेवाका क्रियाकलापहरू	१३	०	०	१०	०	३	०

सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	३९	३९	०	०	०	०	०
शिक्षा	२५१	१२६	०	१२२	१	२	०
मानव स्वास्थ्य	७६	३३	०	३८	४	१	०
कला मनोरञ्जन	४	०	०	३	०	१	०
अन्यसेवा	१०८०	२	०	५७९	३	४९६	०
घरायसीक्रियाकलाप	९०	०	०	३	१	८६	०
बाह्यसंघसंस्था	२	०	०	०	१	१	०
उल्लेखनभएको	२	०	०	०	०	१	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.४ प्रमुख पेशा र रोजगारीको स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसङ्ख्या

पेशा	जम्मा	रोजगारीको स्थिति				
		कर्मचारी	रोजगारदाता	आफ्नै खाता कार्यकर्ता	योगदान गर्ने परिवारको सदस्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	२२०४४	९०८१	२७९	८६४९	४०३१	४
सशस्त्रबल	७८	७८	०	०	०	०
व्यवस्थापक	१३०८	३६८	१२०	८१९	०	१
पेशाविद्हरू	१०८२	९८४	२२	७०	५	१
प्राविधिकतथा सहायक पेशाविद्हरू	४०९	३४६	१६	४५	२	०
कार्यालयसहायकहरू	३५८	३२६	६	२५	१	०
सेवातथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदारहरू	१४७२	५४२	३२	७२०	१७८	०
कृषिवन र माछापालन कार्यमा दक्ष कामदारहरू	५३८९	२६१	४०	४५२९	५५९	०
शिल्पकलातथा कारिगरी	१३३९	९१५	२२	३८२	१९	१
कारखानातथा यन्त्र प्रचालक र जडान गर्ने कामदारहरू	५५०	४३०	९	१०३	८	०
सामान्यवा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	१००४३	४८२०	१२	१९५३	३२५८	०
पेशाउल्लेख नभएको	१६	११	०	३	१	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.५ पुरुषको प्रमुख पेशा र रोजगारीको स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसङ्ख्या

पेशा	जम्मा	रोजगारीको स्थिति				
		कर्मचारी	रोजगारदाता	आफ्नै खाता कार्यकर्ता	योगदान गर्ने परिवारको सदस्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	१३५५८	५८७०	२४२	५७३९	१७०४	३
सशस्त्रबल	७७	७७	०	०	०	०
व्यवस्थापक	१०८७	३२३	१०९	६५४	०	१
पेशाविद्हरू	७७८	६९५	१७	६०	५	१
प्राविधिकतथा सहायक पेशाविद्हरू	३३९	२८४	१४	४०	१	०
कार्यालयसहायकहरू	३०२	२८०	४	१७	१	०
सेवातथा वस्तु विक्री गर्ने कामदारहरू	१२२२	४९४	२९	५५३	१४६	०
कृषिवन र माछापालन कार्यमा दक्ष कामदारहरू	३६४७	१५७	२९	३१८४	२७७	०
शिल्पकलातथा कारिगरी	१२११	८७९	२०	२९४	१७	१
कारखानातथा यन्त्र प्रचालक र जडान गर्ने कामदारहरू	५३३	४२०	९	९८	६	०
सामान्यवा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	४३५०	२२५२	११	८३७	१२५०	०
पेशाउल्लेख नभएको	१२	९	०	२	१	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.६ महिलाको प्रमुख पेशा र रोजगारीको स्थिति अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसङ्ख्या

पेशा	जम्मा	रोजगारीको स्थिति				
		कर्मचारी	रोजगारदाता	आफ्नै खाता कार्यकर्ता	योगदान गर्ने परिवारको सदस्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	८४८६	३२११	३७	२९१०	२३२७	१
सशस्त्रबल	१	१	०	०	०	०
व्यवस्थापक	२२१	४५	११	१६५	०	०

पेशाविद्हरू	३०४	२८९	५	१०	०	०
प्राविधिकतथा सहायक पेशाविद्हरू	७०	६२	२	५	१	०
कार्यालयसहायकहरू	५६	४६	२	८	०	०
सेवातथा वस्तु बिक्री गर्ने कामदारहरू	२५०	४८	३	१६७	३२	०
कृषिवन र माछापालन कार्यमा दक्ष कामदारहरू	१७४२	१०४	११	१३४५	२८२	०
शिल्पकलातथा कारिगरी	१२८	३६	२	८८	२	०
कारखानातथा यन्त्र प्रचालक र जडान गर्ने कामदारहरू	१७	१०	०	५	२	०
सामान्यवा प्राथमिक पेशाका कामदारहरू	५६९३	२५६८	१	१११६	२००८	०
पेशा उल्लेख नभएको	४	२	०	१	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.७ कृषि बाहेक साना घरेलु व्यवसाय संचालन गर्ने परिवारको विवरण

क्षेत्र	जम्मा	साना उद्यम नभएकाघर परिवारको सङ्ख्या	साना उद्यमहरूको प्रकार										उल्लेख नभएको
			घरेलु उद्योग		व्यापार/व्यवसाय		यातायात		सेवा		अन्य		
			पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
नेपाल	६६६०८४१	६०११३४९	७२५३६	६५१०८	१५५८६६	१५४९८५	२७५५९	७०९७	४३९३७	२५२४०	४५६३५	२९९२४	२१६०५
मधेश	११५६३८३	१०३३०८३	१६७४७	१०००१	३७४०७	१७९३०	५९७६	१२८९	८१३८	३४४२	१४११८	४८७२	३३८०
महोत्तरी	१३७८८६	१२३७२६	२२३३	११९०	४४३८	२१४७	६०७	१५०	८८४	४१९	१२००	५८२	३१०
जलेश्वर न.पा.	१२३८०	१११७६	१५०	९४	३४६	२३४	४४	७	८८	३७	९४	६२	४८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.८ दश वर्ष वा सोभन्दा माथिका आर्थिक रूपले सक्रिय र निस्क्रिय जनसङ्ख्या

वडा नम्बर	लिङ्ग	दश वर्ष वा सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या	आर्थिक क्रियाकलापमा संलग्नता				
			अक्सर रूपले सक्रिय			आर्थिक रूपले निस्क्रिय	आर्थिक क्रियाकलाप नखुलेको
			अक्सर सक्रिय		अक्सर निस्क्रिय		
			अक्सर रोजगार	अक्सर बेरोजगार			
जलेश्वर न.पा.	जम्मा	४९९७५	१२५९५	१५०१	१०३८८	२५३१४	१७७
	पुरुष	२४१९४	१०१११	८३०	३७२२	९४१५	११६
	महिला	२५७८१	२४८४	६७१	६६६६	१५८९९	६१
१	जम्मा	३७२१	१०६८	३२१	६४७	१६८४	१

	पुरुष	१८५०	८७४	१०७	२१८	६५१	०
	महिला	१८७१	१९४	२१४	४२९	१०३३	१
२	जम्मा	५७२९	१६०२	१३०	९१९	२९५८	१२०
	पुरुष	२८८९	१३०८	७५	३१०	११०४	९२
	महिला	२८४०	२९४	५५	६०९	१८५४	२८
३	जम्मा	५११०	१२५९	२२१	११०७	२५१०	१३
	पुरुष	२५३३	१०६०	१४६	३८८	९३४	५
	महिला	२५७७	१९९	७५	७१९	१५७६	८
४	जम्मा	४४०९	१०६९	१५४	९२३	२२४५	१८
	पुरुष	२०१९	८१९	१०२	२६२	८२७	९
	महिला	२३९०	२५०	५२	६६१	१४१८	९
५	जम्मा	३१६६	७३४	७	६८८	१७३७	०
	पुरुष	१५१९	६१३	३	२६०	६४३	०
	महिला	१६४७	१२१	४	४२८	१०९४	०
६	जम्मा	५८२७	१६०१	२१०	९१०	३०९८	८
	पुरुष	२८३१	१३००	१५०	२८६	१०९५	०
	महिला	२९९६	३०१	६०	६२४	२००३	८
७	जम्मा	४८८७	९१५	३४	१६९४	२२४४	०
	पुरुष	२३६१	८१८	१९	७२४	८००	०
	महिला	२५२६	९७	१५	९७०	१४४४	०
८	जम्मा	२८४३	५६६	७२	५३४	१६६७	४
	पुरुष	१३९७	४९६	६५	१९३	६४०	३
	महिला	१४४६	७०	७	३४१	१०२७	१
९	जम्मा	४९८३	१४४५	२०५	७६१	२५६७	५
	पुरुष	२३३३	१०४८	९८	२७४	९११	२
	महिला	२६५०	३९७	१०७	४८७	१६५६	३
१०	जम्मा	१८८५	४३४	८७	३२८	१०३१	५
	पुरुष	९१३	३७३	२८	१०२	४०६	४
	महिला	९७२	६१	५९	२२६	६२५	१
११	जम्मा	३१५३	९८०	३२	५४२	१५९६	३
	पुरुष	१४६६	७०४	२२	१७३	५६६	१
	महिला	१६८७	२७६	१०	३६९	१०३०	२

१२	जम्मा	४२६२	९२२	२८	१३३५	१९७७	०
	पुरुष	२०८३	६९८	१५	५३२	८३८	०
	महिला	२१७९	२२४	१३	८०३	११३९	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.९ वडा अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्याले विगत १२ महिनामा आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसङ्ख्याको विवरण

वडा नम्बर	जलेखर न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
१०वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या	जम्मा	४९९७५	३७२१	५७२९	५११०	४४०९	३९६६	५८२७	४८८७	२८४३	४९८३	१८८५	३१५३	४२६२
	पुरुष	२४१९४	१८५०	२८८९	२५३३	२०१९	१५१९	२८३१	२३६१	१३९७	२३३३	९१३	१४६६	२०८३
	महिला	२५७८१	१८७१	२८४०	२५७७	२३९०	१६४७	२९९६	२५२६	१४४६	२६५०	९७२	१६८७	२१७९
६ महिनाभन्दा बढी काम गर्ने	जम्मा	१२२६२	१०३५	१५९१	११८८	१०११	७२४	१५८५	९००	५५६	१४३४	४२९	९६१	८४८
	पुरुष	९९४७	८५३	१३०४	१०३०	८००	६०३	१२८६	८१०	४८६	१०४२	३७२	६९१	६७०
	महिला	२३१५	१८२	२८७	१५८	२११	१२१	२९९	९०	७०	३९२	५७	२७०	१७८
३-६ महिना काम गर्ने	जम्मा	४८२७	३०१	४४०	४७६	५१५	३६९	४१०	९९६	२८६	३२१	१५४	२४४	३१५
	पुरुष	१८४०	१०८	१७३	१७८	१५४	१३९	१३२	४३८	१५०	१२४	४९	७७	११८
	महिला	२९८७	१९३	२६७	२९८	३६१	२३०	२७८	५५८	१३६	१९७	१०५	१६७	१९७
३ महिना भन्दा कम काम गर्ने	जम्मा	४९५५	३२५	४८५	६०४	४२५	३९२	५१३	७९६	२६८	४२५	१७९	२७८	४२५
	पुरुष	१७७१	९३	१८१	२४७	१३९	११७	१५९	३००	८५	१३८	५८	९१	१६३
	महिला	३१८४	२३२	३०४	३५७	२८६	१९५	३५४	४९६	१८३	२८७	१२१	१८७	२६२
कुनै पनि काम गर्ने	जम्मा	२७९३१	२०६०	३२१३	२८४२	२४५८	१७६१	३३१९	२२७५	१७३३	२८०३	११२३	१६७०	२६७४
	पुरुष	१०६३६	७९६	१२३१	१०७८	९२६	६६०	१२५४	८१३	६७६	१०२९	४३४	६०७	११३२
	महिला	१७२९५	१२६४	१९८२	१७६४	१५३२	१०९१	२०६५	१४६२	१०५७	१७७४	६८९	१०६३	१५४२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.१० वडा अनुसार १० वर्ष र सोभन्दा माथिको जनसङ्ख्याले विगत १२ महिनामा आर्थिक काम गरेको अवधिको आधारमा जनसङ्ख्याको विवरण प्रतिशतमा

वडा नम्बर	जलेखर न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
६ महिनाभन्दा बढी काम गर्ने %	जम्मा	२४.५४	२७.८२	२७.७७	२३.२५	२२.९३	२२.८७	२७.२	१८.४२	१९.६	२८.८	२२.७६	३०.४८	१९.९
	पुरुष	४१.११	४६.११	४५.१४	४०.६६	३९.६२	३९.७	४५.४३	३४.३१	३४.८	४४.७	४०.७४	४७.१४	३२.१७
	महिला	८.९८	९.७३	१०.११	६.९३	८.८३	७.३५	९.९८	३.५६	४.८४	१४.८	५.८६	१६	८.१७
३-६ महिना काम गर्ने	जम्मा	९.६६	८.०९	७.६८	९.३२	११.६८	११.६६	७.०४	२०.३८	१०.१	६.४४	८.१७	७.७४	७.३९
	पुरुष	७.६१	५.८४	५.९९	७.०३	७.६३	९.१५	४.६६	१८.५५	१०.७	५.३२	५.३७	५.२५	५.६६

%	महिला	११.५९	१०.३२	९.४	११.५६	१५.१	१३.९६	९.२८	२२.०९	९.४१	७.४३	१०.८	९.९	९.०४
३ महिना भन्दा कम काम गर्ने %	जम्मा	१२.७४	१२.४७	१०.६१	१३.९७	१२.९७	१२.३२	१२.१५	१७.०२	१२.९	११.५	१२.८४	११.८६	१२.२९
	पुरुष	७.३२	५.०३	६.२७	९.७५	६.८८	७.७	५.६२	१२.७१	६.०८	५.९२	६.३५	६.२१	७.८३
कुनै पनि काम गर्ने %	महिला	१२.३५	१२.४	१०.७	१३.८५	११.९७	११.८४	११.८२	१६.४७	१२.७	१०.८	१२.४५	११.०८	१२.०२
	जम्मा	५५.८९	५५.३६	५६.०८	५५.६२	५५.७५	५५.६२	५६.९६	४६.५५	६१	५६.३	५९.५८	५२.९७	६२.७४
पुरुष	४३.९६	४३.०३	४२.६१	४२.५६	४५.८६	४३.४५	४४.३	३४.४३	४८.४	४४.१	४७.५४	४१.४१	५४.३४	
	महिला	६७.०८	६७.५६	६९.७९	६८.४५	६४.१	६६.८५	६८.९३	५७.८८	७३.१	६६.९	७०.८८	६३.०१	७०.७७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

८.११ प्रतिष्ठान सङ्ख्या र संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या

क्षेत्र	वडा नं.	प्रतिष्ठान संख्या	संलग्न जनशक्तिको संख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल		९२३,३५६	३,२२८,४५७	२,०१२,२३७	१,२१६,२२०
मधेश प्रदेश		११७,६७०	३५४,९९४	२६८,२७९	८६,७१५
महोत्तरी जिल्ला		१४,०४९	३६,९९८	२८,१६१	८,८३७
जलेश्वर नगरपालिका		१,३९३	४,२६१	३,४९४	७६७
	१	२८५	६६८	५३८	१३०
	२	४४६	१,६८६	१,४५०	२३६
	३	८२	१६७	१३५	३२
	४	६९	२१८	१७५	४३
	५	४४	११८	८५	३३
	६	६८	१९४	१२४	७०
	७	१५१	३३३	२६४	६९
	८	२३	५९	४२	१७
	९	१३३	५९५	५१४	८१
	१०	१२	३३	२७	६

	११	२३	६३	४०	२३
	१२	५७	१२७	१००	२७

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

क्षेत्र	पालिका को संख्या	वडा संख्या	प्रतिष्ठान संख्या	संलग्न जनशक्तिको संख्या		
				जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	७५३	६,७४३	९२३,३५६	३,२२८,४५७	२,०१२,२३७	१,२१६,२२०
मधेश प्रदेश	१३६	१,२७१	११७,६७०	३५४,९९४	२६८,२७९	८६,७१५
महोत्तरी जिल्ला	१५	१३८	१४,०४९	३६,९९८	२८,१६१	८,८३७

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

८.१२ संलग्न जनशक्तिको आकार अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या

मधेश प्रदेशको व्यवसाय/संस्था आकार अनुसारको विवरण विश्लेषण गर्दा देखिन्छ कि प्रदेशमा कुल ११७,६७० व्यवसाय छन् र ३,५४,९९४ जना व्यक्तिहरू रोजगारमा संलग्न छन्। यसमा एक व्यक्तिको व्यवसाय सबैभन्दा धेरै छन् (४९,७०२ व्यवसाय, ४९,७०२ व्यक्ति संलग्न), जसले सूक्ष्म/साना स्तरका व्यवसायहरूको उच्च उपस्थितिलाई देखाउँछ। २ व्यक्तिको व्यवसाय ४१,३९१ संस्थामा फैलिएको छ र ३-९ व्यक्तिको व्यवसाय २२,९०२ संस्थामा छन्, तर १० वा सोभन्दा बढी व्यक्ति संलग्न व्यवसाय केवल ३,६७५ संस्थामा मात्र छन्, जसले ठूलो व्यवसाय/संस्थाको अनुपात निकै कम रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा कुल १४,०४९ व्यवसाय छन् र ३६,९९८ व्यक्ति रोजगारीमा संलग्न छन्। यहाँ पनि साना व्यवसायको प्रभुत्व छ: एक व्यक्तिको व्यवसाय ६,९४७ र दुई व्यक्तिको व्यवसाय ४,२९८ छन्। ठूलो व्यवसाय (१० वा सोभन्दा बढी कर्मचारी) केवल ३६६ व्यवसायमा छन्, जसले क्षेत्रीय अर्थतन्त्रमा सूक्ष्म/साना व्यवसायको महत्त्व दर्शाउँछ।

जलेश्वर नगरपालिकामा कुल १,३९३ व्यवसाय छन् र ४,२६१ व्यक्ति रोजगारमा संलग्न छन्। यहाँ एक व्यक्तिको व्यवसाय ५७५ र २ व्यक्तिको व्यवसाय ४४६ रहेका छन्। ३-९ व्यक्तिको व्यवसाय ३१५ र १० वा सोभन्दा बढी

कर्मचारी भएको व्यवसाय ५७ मात्र छन्। वार्ड अनुसार हेर्दा, वार्ड २मा व्यवसाय र रोजगार सङ्ख्या उच्च छ (४४६ व्यवसाय, १,६८६ व्यक्ति), जबकि अन्य वार्डहरू साना व्यवसाय र कम रोजगारले भरिएका छन्।

क्षेत्र	जम्मा		१ जना		२ जना	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
मधेश प्रदेश	११७,६७०	३५४,९९४	४९,७०२	४९,७०२	४१,३९१	८२,७८२
महोत्तरी जिल्ला	१४,०४९	३६,९९८	६,९४७	६,९४७	४,२९८	८,५९६
जलेश्वरनगरपालिका	१,३९३	४,२६१	५७५	५७५	४४६	८९२

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

क्षेत्र	जम्मा		३-९ जना		१० जना वा सो भन्दा बढी	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
मधेश प्रदेश	११७,६७०	३५४,९९४	२२,९०२	९५,९६४	३,६७५	१२६,५४६
महोत्तरी जिल्ला	१४,०४९	३६,९९८	२,४३८	१०,२७७	३६६	११,१७८
जलेश्वरनगरपालिका	१,३९३	४,२६१	३१५	१,३७०	५७	१,४२४

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

८.१३ जलेश्वर नगरपालिकामा वडा अनुसार संलग्न जनशक्तिको आकार अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा वडा नं. २ मा ४४६ वटा प्रतिष्ठानहरू (सबैभन्दा बढी) छन् जसमा १६८६ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन् भने वडा नं. १० मा १२ वटा प्रतिष्ठानहरू (सबैभन्दा कम) छन् जसमा ३३ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्।

वडा नं.	जम्मा	१ जना	२ जना
---------	-------	-------	-------

	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
१	२८५	६६८	१२४	१२४	९४	१८८
२	४४६	१,६८६	१४६	१४६	१३१	२६२
३	८२	१६७	४४	४४	२४	४८
४	६९	२१८	३७	३७	२४	४८
५	४४	११८	२२	२२	१५	३०
६	६८	१९४	१३	१३	३०	६०
७	१५१	३३३	७९	७९	४१	८२
८	२३	५९	११	११	६	१२
९	१३३	५९५	६८	६८	३९	७८
१०	१२	३३	३	३	४	८
११	२३	६३	५	५	१३	२६
१२	५७	१२७	२३	२३	२५	५०

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

वडा नं.	जम्मा		३-९ जना		१० जना वा सो भन्दा बढी	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
१	२८५	६६८	६१	२२४	६	१३२
२	४४६	१,६८६	१४२	६६२	२७	६१६

३	८२	१६७	११	४१	३	३४
४	६९	२१८	५	२१	३	११२
५	४४	११८	४	२१	३	४५
६	६८	१९४	२३	९६	२	२५
७	१५१	३३३	२८	१२३	३	४९
८	२३	५९	६	३६	-	-
९	१३३	५९५	१८	७३	८	३७६
१०	१२	३३	५	२२	-	-
११	२३	६३	४	१७	१	१५
१२	५७	१२७	८	३४	१	२०

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

८.१४ औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या तथा संलग्न जनशक्ति

मधेश प्रदेशको औपचारिक क्षेत्रको डेटा विश्लेषण गर्दा देखिन्छ कि प्रदेश स्तरमा कुल ११७,६७० वटा व्यवसाय/संस्थाहरू रहेका छन् र ३,५४,९९४ जना व्यक्ति रोजगारीमा संलग्न छन्। क्षेत्रीय रूपमा हेर्दा, व्यापार र खुद्रा/थोक कारोबार तथा निर्माण/उत्पादन क्षेत्रमा सर्वाधिक व्यवसाय र रोजगार पाइन्छ, जबकि कृषि, बनजंगल र माछा पालन क्षेत्रमा संलग्न सङ्ख्या निकै कम छ, जसले कृषि क्षेत्रमा औपचारिक रोजगारीको कम उपस्थिति देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा कुल १४,०४९ व्यवसाय र ३६,९९८ जना रोजगार छन्। यहाँ पनि व्यापार र खुद्रा/थोक कारोबार प्रमुख रोजगारीको स्रोत हो, जसले करिब आधा जनसङ्ख्या रोजगारीमा संलग्न बनाउँछ। कृषि क्षेत्रको औपचारिक रोजगारी अत्यन्त न्यून (१७६ व्यवसाय, ५९७ जना) छ। अन्य क्षेत्रहरू जस्तै सवारी, सञ्चार, निर्माण, शिक्षा र सेवा क्षेत्र पनि सापेक्षिक रूपमा सानो योगदान मात्र दिएका छन्।

जलेश्वर नगरपालिकामा कुल १,३९३ व्यवसाय र ४,२६१ जना रोजगार रहेका छन्। यहाँ कृषि क्षेत्रमा केवल ६ व्यवसाय र १४ जना मात्र औपचारिक रूपमा संलग्न छन्, जुन कृषि क्षेत्रको अत्यन्त कम औपचारिक रोजगारीको संकेत हो। नगरपालिकाका प्रमुख रोजगार क्षेत्रहरू व्यापार/खुद्रा कारोबार, निर्माण/उत्पादन, रसञ्चार तथा यातायात सेवा हुन्। वार्ड अनुसार हेर्दा, वार्ड २ र १मा व्यवसाय र रोजगारको सङ्ख्या उच्च छ, जबकि अन्य वार्डहरूमा तुलनात्मक रूपमा कम छन्।

क्षेत्र	जम्मा		आर्थिक क्रियाकलाप			
			कृषि, वन र माछापालन		औद्योगिक उत्पादन	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
मधेश प्रदेश	११७,६७०	३५४,९९४	१,२३१	४,५०८	१२,६५४	७९,७७८
महोत्तरी जिल्ला	१४,०४९	३६,९९८	१७६	५९७	१,२७५	६,२७६
जलेश्वर नगरपालिका	१,३९३	४,२६१	६	१४	१३६	६८७

क्षेत्र	आर्थिक क्रियाकलाप					
	खानी, विद्युत, ग्यास, पानीको आपूर्ति तथा निर्माण		थोक एवं खुद्रा व्यापार: मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भार		यातायात, भण्डारण, सूचना तथा संचार	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
मधेश प्रदेश	३४२	२,५३८	७४,२२२	१३४,७०३	५७४	३,७५६
महोत्तरी जिल्ला	३७	४३०	९,४७६	१६,०४३	२८	१७१
जलेश्वर नगरपालिका	२	७१	८३०	१,५४५	३	२०

क्षेत्र	आर्थिक क्रियाकलाप					
	आवास तथा भोजन सेवासम्बन्धी क्रियाकलाप		वित्तीय तथा बीमासम्बन्धी क्रियाकलाप		शिक्षा	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
मधेश प्रदेश	१०,८१३	२५,०६०	१,३६९	१६,०९२	४,३२४	५१,१०१
महोत्तरी जिल्ला	१,३३४	२,९७५	१०३	१,७४९	४५४	५,२५४
जलेश्वर नगरपालिका	१६१	३९७	२३	१३१	६९	८२५

क्षेत्र	आर्थिक क्रियाकलाप			
	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य		घरजग्गा कारोवार, पेशागत, वैज्ञानिक, प्रशासनिक, कला, मनोरञ्जन तथा अन्य क्रियाकलाप	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
मधेश प्रदेश	१,७२५	१३,५७४	१०,४१६	२३,८८४
महोत्तरी जिल्ला	१८७	९०८	९७९	२,५९५
जलेश्वर नगरपालिका	२६	१४४	१३७	४२७

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

८.१५ जलेश्वर नगरपालिकामा वडागत औद्योगिक वर्गीकरण अनुसार प्रतिष्ठान सङ्ख्या तथा संलग्न जनशक्ति

राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५ अनुसार जलेश्वर नगरपालिकामा आर्थिक क्रियाकलापको आधारमा कृषि, वन र माछापालन क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी वडा नं. ७ र ८ मा २/२ वटा प्रतिष्ठानहरू रहेका छन् भने संलग्न जनशक्ति वडा नं. ७ मा ३ जना र वडा नं. ८ मा ४ जना छन्, औद्योगिक उत्पादन क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी ५१ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा १६६ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्, खानी, विद्युत, ग्यास, पानीको आपूर्ति तथा निर्माण क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी २ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा ७१ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्, थोक एवं खुद्रा व्यापार: मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भार क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी २०४ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा ४६९ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्, यातायात, भण्डारण, सूचना तथा संचार क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी २ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा १८ जना जनशक्ति संलग्न छन्, आवास तथा भोजन सेवासम्बन्धी क्रियाकलाप क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी ६२ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा १७९ जना जनशक्ति संलग्न छन्, वित्तीय तथा बीमासम्बन्धी क्रियाकलाप क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी १९ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा १११ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्, शिक्षा क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी १६ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा २४५ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्, मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी १२ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा १०२ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन् तथा घरजग्गा कारोवार, पेशागत, वैज्ञानिक, प्रशासनिक, कला, मनोरञ्जन तथा अन्य क्षेत्रमा सबैभन्दा बढी ७८ वटा प्रतिष्ठानहरू वडा नं. २ मा छन् जसमा ३२५ जना जनशक्तिहरू संलग्न छन्।

वडा नं.	जम्मा		आर्थिक क्रियाकलाप			
			कृषि, वन र माछापालन		औद्योगिक उत्पादन	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
१	२८५	६६८	-	-	२५	६८
२	४४६	१,६८६	-	-	५१	१६६
३	८२	१६७	-	-	१०	१९
४	६९	२१८	-	-	११	९१
५	४४	११८	-	-	६	८
६	६८	१९४	-	-	१	३

७	१५१	३३३	२	३	१०	३५
८	२३	५९	२	४	१	१
९	१३३	५९५	१	६	१२	२८१
१०	१२	३३	-	-	-	-
११	२३	६३	१	१	१	२
१२	५७	१२७	-	-	८	१३

वडा नं.	आर्थिक क्रियाकलाप					
	खानी, विद्युत, ग्यास, पानीको आपूर्ति तथा निर्माण		थोक एवं खुद्रा व्यापार: मोटरगाडी तथा मोटरसाइकल मर्मत सम्भार		यातायात, भण्डारण, सूचना तथा संचार	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
१	-	-	१८८	३४६	-	-
२	२	७१	२०४	४६९	२	१८
३	-	-	४८	६१	-	-
४	-	-	४८	६७	-	-
५	-	-	२९	४२	-	-
६	-	-	५५	१२८	१	२
७	-	-	९९	१६४	-	-
८	-	-	१६	२८	-	-
९	-	-	८६	१२४	-	-

१०	-	-	१०	२१	-	-
११	-	-	१३	३१	-	-
१२	-	-	३४	६४	-	-

वडा नं.	आर्थिक क्रियाकलाप					
	आवास तथा भोजन सेवासम्बन्धी क्रियाकलाप		वित्तीय तथा बीमासम्बन्धी क्रियाकलाप		शिक्षा	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
१	४३	९५	३	१५	४	१०४
२	६२	१७९	१९	१११	१६	२४५
३	१२	२९	-	-	५	४१
४	४	६	-	-	४	४९
५	२	३	-	-	५	५४
६	६	२४	-	-	४	३६
७	१५	३१	१	५	१०	७३
८	-	-	-	-	४	२६
९	११	२०	-	-	८	१२९
१०	-	-	-	-	२	१२
११	३	५	-	-	४	२३
१२	३	५	-	-	३	३३

वडा नं.	आर्थिक क्रियाकलाप			
	मानव स्वास्थ्य तथा सामाजिक कार्य		घरजग्गा कारोवार, पेशागत, वैज्ञानिक, प्रशासनिक, कला, मनोरञ्जन तथा अन्य क्रियाकलाप	
	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या	प्रतिष्ठान सङ्ख्या	संलग्न जनशक्तिको सङ्ख्या
१	१	८	२१	३२
२	१२	१०२	७८	३२५
३	२	७	५	१०
४	२	५	-	-
५	१	७	१	४
६	-	-	१	१
७	२	२	१२	२०
८	-	-	-	-
९	३	९	१२	२६
१०	-	-	-	-
११	-	-	१	१
१२	३	४	६	८

स्रोत: राष्ट्रिय आर्थिक गणना २०७५

८.१६ गरिबीको अवस्था

१५ वटा विश्लेषणात्मक क्षेत्र कायम गरी गरिएको नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण चौथोले सबैभन्दा कम गरिबी रेखा मधेस प्रदेशको ग्रामिण क्षेत्रमा रु. ४७,३४४ र मधेस प्रदेशको शहरी क्षेत्रको रु.५३,३३५ कायम गरेको छ। मधेस प्रदेशको गरिबी दर २२.५३ प्रतिशत छ भने मधेस प्रदेश शहरी क्षेत्र (नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिका) को गरिबी दर २१.७१ प्रतिशत र मधेस प्रदेश ग्रामिण क्षेत्र (गाउँपालिका) को गरिबी दर २४.९६ प्रतिशत रहेको छ । मधेस प्रदेशमा गरिबीको विषमता ४.६२ प्रतिशत र गरिबीको गहनता १.३६ प्रतिशत रहेको छ । नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण चौथो अनुसार कूल गरिबी रेखामुनि रहेको जनसंख्यामा गरिबीको फैलावट हेर्दा सबैभन्दा बढी मधेस प्रदेशमा २५.०८ प्रतिशत र सबैभन्दा कम गण्डकी प्रदेशमा ४.८८ प्रतिशत रहेको छ ।

नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण चौथो २०७९/८० अनुसार मधेस प्रदेशमा गरिबीदर २२.५ प्रतिशत गरिबी रहेको छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले प्रकाशन गरेको गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०८२ अनुसार महोत्तरी जिल्लाको गरिबी दर २४.०१ प्रतिशत गरेको छ । त्यसैगरी जलेश्वर नगरपालिकाको गरिबी दर २६.८२ प्रतिशत, गरिबीको विषमता सूचक ५.४६ र गरिबीको गहनता सूचक १.६१ रहेको छ ।

खण्ड - नौ

शिक्षा सम्बन्धी विवरण

मुलुकको विकासको प्रमुख मेरुदण्डको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रसम्बन्धी तथ्याङ्क अपरिहार्य हुन्छ। शैक्षिक सूचकहरूले मुलुकको विकासको अवस्थालाई उजागर गर्छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाअनुसार जलेश्वर नगरपालिकाको साक्षरता ६७.५९ प्रतिशत रहेको छ। यस खण्डमा जलेश्वर नगरपालिकाको शिक्षा तथा साक्षरतासम्बन्धी विवरणहरू (साक्षरताको अवस्था, उत्तीर्ण गरेको तह, अध्ययनको विषय, विद्यालय गए नगएको आदिको उमेर तथा लिङ्गको आधारमा समेत) समावेश गरिएको छ। साथै यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारीको लागि विवरणहरू वडागत रूपमा समेत राखिएको छ।

नेपालको बाह्रौँ जनगणना राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार नेपालमा सबैभन्दा बढी साक्षरता भएको स्थानीय तह रूपन्देही जिल्लाको बुटवल उपमहानगरपालिका रहेको छ जहाँ ९१.३१% मानिस साक्षर छन् भने सबैभन्दा कम साक्षर जनसङ्ख्या गोरखा जिल्लाको चुमनुव्री गाउँपालिका (३९.१६%) मा रहेका छन्। सबैभन्दा बढी साक्षरता भएका जनसङ्ख्याको आधारमा जलेश्वर नगरपालिका नेपालका ७५३ स्थानीय तहमध्ये ६७.५९ प्रतिशत सहित ५७८ औँ स्थानमा पर्दछ। महोत्तरी जिल्लाका १५ स्थानीय तहहरूको साक्षरता तुलना गर्दा सबैभन्दा बढी साक्षरता बर्दवास नगरपालिकाको ७२.५५ प्रतिशत रहेको छ भने सबैभन्दा कम साक्षरता सम्सी गाउँपालिकाको ५१.२५ प्रतिशत रहेको छ। जलेश्वर नगरपालिका चाहिँ महोत्तरी जिल्लाको दोस्रो बढी साक्षरता दर भएको स्थानीय तहको रूपमा देखिएको छ। साक्षरतामा महोत्तरी जिल्ला ५९.७७ प्रतिशत सहित ७६ औँ स्थानमा पर्दछ। यहाँ साक्षर भन्नाले ५ वर्ष वा सो भन्दा बढी उमेरका पढ्न र लेख्न दुवै जान्नेलाई जनाउँछ।

९.१ साक्षरतादर (५ वर्ष वा सोभन्दा माथिल्लो उमेरको)

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार महोत्तरी जिल्लाको समग्र साक्षरता दर ५९.७७% रहेको छ भने जलेश्वर नगरपालिकाको साक्षरता दर ६७.५९% देखिएको छ। यसले जिल्लाको औसत साक्षरता भन्दा नगरपालिकाको साक्षरता अवस्था करिब ७.८२% ले राम्रो रहेको देखाउँछ। जलेश्वर नगरपालिकाको पुरुषको साक्षरता ७६.९८% हुँदा महिलाको साक्षरता मात्र ५८.६८% छ। महोत्तरी जिल्लाको पुरुषको ६८.३७% र महिलाको ५१.५५% साक्षरता छ। यसले दुवै क्षेत्रमा पुरुषको तुलनामा महिलाको शैक्षिक पहुँच अझै पनि कम रहेको संकेत गर्छ। वडागत तुलना गर्दा जलेश्वर नगरपालिकाका १२ वटा वडाहरू मध्ये साक्षरताको अवस्था फरक-फरक रहेको देखिन्छ। वडा नं. २ नगरपालिकाकै सबैभन्दा साक्षर वडा हो, जहाँ ८२.९३% जनसङ्ख्या साक्षर छन्। यस वडाका पुरुषको साक्षरता दर झन्डै ९०% (८९.७८%) पुगेको छ भने वडा नं. १२ मा सबैभन्दा कम साक्षरता दर ५८.०८% छ। यो दर नगरपालिकाको औसत दरभन्दा पनि निकै कम हो। वडा नं. ८ (७२.८१%) र वडा नं. १ (७१.७२%) को साक्षरता दर पनि सन्तोषजनक देखिन्छ।

वडा नम्बर	लिङ्ग	जनसङ्ख्या ५ वर्ष वा सो भन्दा माथि	पढ्न लेख्न सक्ने	पढ्न मात्र सक्ने	पढ्न लेख्न दुवै नसक्ने	उल्लेख नभएको	साक्षरता दर
महोत्तरी जिल्ला	जम्मा	६३१६६४	३७७५६८	१८६८	२५२१२३	१०५	५९.७७
	पुरुष	३०८९४०	२११२१८	९२७	९६७४३	५२	६८.३७
	महिला	३२२७२४	१६६३५०	९४१	१५५३८०	५३	५१.५५

जलेश्वर न.पा.	जम्मा	५७३१२	३८७३९	२३४	१८३३१	८	६७.५९
	पुरुष	२७९२५	२१४९६	१२९	६२९९	१	७६.९८
	महिला	२९३८७	१७२४३	१०५	१२०३२	७	५८.६८
१	जम्मा	४१८६	३००२	२४	११६०	०	७१.७२
	पुरुष	२०९९	१६९६	१७	३८६	०	८०.८०
	महिला	२०८७	१३०६	७	७७४	०	६२.५८
२	जम्मा	६४५५	५३५३	१०	१०९२	०	८२.९३
	पुरुष	३२६७	२९३३	४	३३०	०	८९.७८
	महिला	३१८८	२४२०	६	७६२	०	७५.९१
३	जम्मा	५९०९	३७४३	९	२१५६	१	६३.३४
	पुरुष	२९१६	२०९४	७	८१५	०	७१.८१
	महिला	२९९३	१६४९	२	१३४१	१	५५.१०
४	जम्मा	५०९१	३५५४	४	१५३१	२	६९.८१
	पुरुष	२३५२	१९३०	३	४१९	०	८२.०६
	महिला	२७३९	१६२४	१	१११२	२	५९.२९
५	जम्मा	३६०४	२३९१	०	१२१३	०	६६.३४
	पुरुष	१७४७	१२७२	०	४७५	०	७२.८१
	महिला	१८५७	१११९	०	७३८	०	६०.२६
६	जम्मा	६७४९	४१९७	१२७	२४२४	१	६२.१९
	पुरुष	३२९८	२३७०	७६	८५२	०	७१.८६
	महिला	३४५१	१८२७	५१	१५७२	१	५२.९४
७	जम्मा	५६५८	३६८५	८	१९६५	०	६५.१३
	पुरुष	२७४७	२०११	२	७३४	०	७३.२१
	महिला	२९११	१६७४	६	१२३१	०	५७.५१
८	जम्मा	३१८५	२३१९	९	८५७	०	७२.८१
	पुरुष	१५७६	१३२९	४	२४३	०	८४.३३
	महिला	१६०९	९९०	५	६१४	०	६१.५३
९	जम्मा	५७४६	३६५७	१०	२०७९	०	६३.६४
	पुरुष	२७१५	२०३१	५	६७९	०	७४.८१
	महिला	३०३१	१६२६	५	१४००	०	५३.६५
१०	जम्मा	२१६०	१५३६	२८	५९६	०	७१.११
	पुरुष	१०५२	८५८	१०	१८४	०	८१.५६

	महिला	११०८	६७८	१८	४१२	०	६१.१९
११	जम्मा	३६०७	२४२०	३	११८४	०	६७.०९
	पुरुष	१७२२	१३५६	१	३६५	०	७८.७५
	महिला	१८८५	१०६४	२	८१९	०	५६.४५
१२	जम्मा	४९६२	२८८२	२	२०७४	४	५८.०८
	पुरुष	२४३४	१६१६	०	८१७	१	६६.३९
	महिला	२५२८	१२६६	२	१२५७	३	५०.०८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.२ पन्ध्र वर्षभन्दा माथिको जनसङ्ख्याको साक्षरता स्थिति

वडा नम्बर	कुल जनसङ्ख्या (१५+)			कुल साक्षर जनसङ्ख्या (१५+)			साक्षरता दर (१५+)		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	२१०४९००३	१००२३६६७	११०२५३३६	१५०६७१७७	८०७६०२६	६९९११५१	७१.५८	८०.५७	६३.४१
मधेश प्रदेश	४०८६३५८	२००२८५६	२०८३५०२	२२९५३५८	१३५४१२२	९४१२३६	५६.१७	६७.६१	४५.१८
महोत्तरी जिल्ला	४६६४७८	२२४२६५	२४२२१३	२४१५२७	१४०९७७	१००५५०	५१.७८	६२.८६	४१.५१
जलेश्वर न.पा.	४२५००	२०२७३	२२२२७	२५५३९	१४६८९	१०८५०	६०.०९	७२.४६	४८.८१
१	३२०५	१५८२	१६२३	२१४५	१२५०	८९५	६६.९३	७९.०१	५५.१४
२	४९२९	२४६५	२४६४	३८८२	२१५६	१७२६	७८.७६	८७.४६	७०.०५
३	४२८१	२०८९	२१९२	२२८०	१३५१	९२९	५३.२६	६४.६७	४२.३८
४	३७६३	१६६८	२०९५	२२७३	१२७१	१००२	६०.४	७६.२	४७.८३
५	२७५६	१३१२	१४४४	१६६२	८९०	७७२	६०.३	६७.८४	५३.४६
६	४९३५	२३७३	२५६२	२७३८	१६३६	११०२	५५.४८	६८.९४	४३.०१
७	४००२	१९०१	२१०१	२१५३	१२३७	९१६	५३.८	६५.०७	४३.६
८	२४५८	१२००	१२५८	१६४०	९७७	६६३	६६.७२	८१.४२	५२.७
९	४२३९	१९३७	२३०२	२३४३	१३५१	९९२	५५.२७	६९.७५	४३.०९
१०	१६४३	७७५	८६८	१०४६	५९८	४४८	६३.६६	७७.१६	५१.६१
११	२७२५	१२५१	१४७४	१६४४	९४४	७००	६०.३३	७५.४६	४७.४९
१२	३५६४	१७२०	१८४४	१७३३	१०२८	७०५	४८.६३	५९.७७	३८.२३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.३ पाँच देखि सत्र वर्षको बालबालिकाको साक्षरता स्थिति

वडा नम्बर	बालबालिका (५-१७)			साक्षर बालबालिका			बालबालिकाको साक्षरता दर		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	७४३०३००	३८२३९८०	३६०६३२०	६९९२६९६	३६०६६६०	३३८६०३६	९४.११	९४.३२	९३.८९
मधेश प्रदेश	१७६०७३९	९११२६९	८४९४७०	१५०८४२३	७८९३००	७९९१२३	८५.६७	८६.६२	८४.६६
महोत्तरी जिल्ला	२०९०७३	१०६८६८	१०२२०५	१७३४७०	८९५४९	८३९२१	८२.९७	८३.७९	८२.११
जलेश्वर न.पा.	१८८४८	९७५३	९०९५	१६८८९	८७४५	८१४४	८९.६१	८९.६६	८९.५४
१	१२९८	६८८	६१०	११४९	६०९	५४०	८८.५२	८८.५२	८८.५२
२	१९८७	१०४७	९४०	१९१९	१०१५	९०४	९६.५८	९६.९४	९६.१७
३	२०७७	१०६७	१०१०	१८५४	९५४	९००	८९.२६	८९.४१	८९.११
४	१६३९	८४५	७९४	१५८५	८१८	७६७	९६.७१	९६.८	९६.६
५	११०३	५५५	५४८	९५६	४८५	४७१	८६.६७	८७.३९	८५.९५
६	२३१६	११७७	११३९	१८९४	९५७	९३७	८१.७८	८१.३१	८२.२७
७	२०६०	१०५९	१००१	१९१२	९८०	९३२	९२.८२	९२.५४	९३.११
८	९२९	४७६	४५३	८७२	४४९	४२३	९३.८६	९४.३३	९३.३८
९	१९१४	९८८	९२६	१६७८	८६७	८११	८७.६७	८७.७५	८७.५८
१०	६५०	३४८	३०२	६०९	३२३	२८६	९३.६९	९२.८२	९४.७
११	१११७	५९८	५१९	१००२	५३५	४६७	८९.७	८९.४६	८९.९८
१२	१७५८	९०५	८५३	१४५९	७५३	७०६	८२.९९	८३.२	८२.७७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.४ वडा अनुसार ५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्याको शैक्षिक स्तर

वडा नम्बर	जलेश्वर न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
		५ वर्ष र सो भन्दा माथिको जनसङ्ख्या	जम्मा	५७३१२	४१८६	६४५५	५९०९	५०९१	३६०४	६७४९	५६५८	३१८५	५७४६	२१६०
	पुरुष	२७९२५	२०९९	३२६७	२९१६	२३५२	१७४७	३२९८	२७४७	१५७६	२७५५	१०५२	१७२२	२४३४
	महिला	२९३८७	२०८७	३१८८	२९९३	२७३९	१८५७	३४५१	२९११	१६०९	३०३१	११०८	१८८५	२५२८
निरक्षर	पुरुष	६४२८	४०३	३३४	८२२	४२२	४७५	९२८	७३६	२४७	६८४	१९४	३६६	८१७
	महिला	१२१३७	७८१	७६८	१३४३	१११३	७३८	१६२३	१२३७	६१९	१४०५	४३०	८२१	१२५९
प्रारम्भिक बाल्यकाल	पुरुष	१३१२	८८	१७७	१०७	१३१	६७	१५७	१५७	४१	१५४	६०	९१	८२
	महिला	१०९५	६६	१३८	११३	११८	६०	१२५	१३५	३५	१३३	४८	५३	७१
आधारभूत तह	पुरुष	१०१४७	७८९	१०७५	१२०८	९११	५५८	१११७	११०९	५९८	१०२३	३७६	५१४	८६९
	महिला	९५४०	६७१	१०४०	१०७८	८७२	५५७	१०२३	११०४	५७५	८९८	३६१	५६६	७९५
माध्यमिक	पुरुष	८०५९	६७८	१२१७	६७०	७०२	५३५	८३२	६४६	५२३	७०८	३४३	६३१	५७४
	महिला	५५९३	४८८	९८१	४०७	५२५	४३०	५६८	४००	३०१	५१९	२२२	३९६	३५६

उच्च शिक्षा	पुरुष	१७९३	११२	४५६	९४	१७१	१०६	१९६	९४	१६५	१३४	७५	११४	७६
	महिला	८२९	४७	२४५	३१	९८	६४	७९	२९	७५	५०	४३	४१	२७
अन्य	पुरुष	१८६	२९	८	१५	१५	६	६८	५	२	१२	४	६	१६
	महिला	१९३	३४	१६	२१	१३	८	३३	६	४	२६	४	८	२०
निरक्षर%	जम्मा	३२.३९	२८.३	१७.०७	३६.६	३०.२	३३.६६	३७.८	३४.८७	२७.२	३६.४	२८.९	३२.९	४१.८
	पुरुष	२३.०२	१९.२	१०.२२	२८.२	१७.९	२७.१९	२८.१४	२६.७९	१५.७	२५.२	१८.४	२१.३	३३.६
	महिला	४१.३	३७.४	२४.०९	४४.९	४०.६	३९.७४	४७.०३	४२.४९	३८.५	४६.४	३८.८	४३.६	४९.८
प्रारम्भिक बाल्यकाल %	जम्मा	४.२	३.६८	४.८८	३.७२	४.८९	३.५२	४.१८	५.१६	२.३९	४.९९	५	३.९९	३.०८
	पुरुष	४.७	४.१९	५.४२	३.६७	५.५७	३.८४	४.७६	५.७२	२.६	५.६७	५.७	५.२८	३.३७
	महिला	३.७३	३.१६	४.३३	३.७८	४.३१	३.२३	३.६२	४.६४	२.१८	४.३९	४.३३	२.८१	२.८१
आधारभूत तह%	जम्मा	३४.३५	३४.९	३२.७७	३८.७	३५	३०.९४	३१.७१	३९.११	३६.८	३३.४	३४.१	२९.९	३३.५
	पुरुष	३६.३४	३७.६	३२.९	४१.४	३८.७	३१.९४	३३.८७	४०.३७	३७.९	३७.७	३५.७	२९.९	३५.७
	महिला	३२.४६	३२.२	३२.६२	३६	३१.८	२९.९९	२९.६४	३७.९३	३५.७	२९.६	३२.६	३०	३१.५
माध्यमिक%	जम्मा	२३.८२	२७.९	३४.०५	१८.२	२४.१	२६.७८	२०.७४	१८.४९	२५.९	२१.४	२६.२	२८.५	१८.७
	पुरुष	२८.८६	३२.३	३७.२५	२३	२९.९	३०.६२	२५.२३	२३.५२	३३.२	२६.१	३२.६	३६.६	२३.६
	महिला	१९.०३	२३.४	३०.७७	१३.६	१९.२	२३.१६	१६.४६	१३.७४	१८.७	१७.१	२०	२१	१४.१
उच्च शिक्षा%	जम्मा	४.५७	३.८	१०.८६	२.१२	५.२८	४.७२	४.०७	२.१७	७.५४	३.२	५.४६	४.३	२.०८
	पुरुष	६.४२	५.३४	१३.९६	३.२२	७.२७	६.०७	५.९४	३.४२	१०.५	४.९४	७.१३	६.६२	३.१२
	महिला	२.८२	२.२५	७.६९	१.०४	३.५८	३.४५	२.२९	१	४.६६	१.६५	३.८८	२.१८	१.०७
अन्य%	जम्मा	०.६६	१.५१	०.३७	०.६१	०.५५	०.३९	१.५	०.१९	०.१९	०.६६	०.३७	०.३९	०.७३
	पुरुष	०.६७	१.३८	०.२४	०.५१	०.६४	०.३४	२.०६	०.१८	०.१३	०.४४	०.३८	०.३५	०.६६
	महिला	०.६६	१.६३	०.५	०.७	०.४७	०.४३	०.९६	०.२१	०.२५	०.८६	०.३६	०.४२	०.७९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.५ वडा अनुसार ५ देखि २५ वर्ष सम्मको बालबालिकाको हाल स्कूल/कलेज गए नगएको अवस्था

वडा नम्बर	जलेखर न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
५-२५ वर्षका जनसङ्ख्या	जम्मा	२४३९८	१७०९	२२७०	२७९२	२०९३	१३९१	३०१५	२६३९	११७७	२५९०	८५५	१४१५	२४५२
	पुरुष	१२१०१	८६५	११६९	१३८९	१००९	६९३	१४७५	१३००	५९२	१२५०	४१८	७२०	१२२१
	महिला	१२२९७	८४४	११०१	१४०३	१०८४	६९८	१५४०	१३३९	५८५	१३४०	४३७	६९५	१२३१
हाल उपस्थित	पुरुष	८६५७	६०८	९९४	९२४	७९५	४४८	९९९	९५०	४४२	८३५	३०६	५५५	८०१
	महिला	७८४२	५३१	८७१	८४०	७१३	४३२	९७१	८६७	४०६	७७२	२८५	४५२	७०२
सधैं उपस्थित कहिल्यै	पुरुष	१९७४	१४६	१२०	२७०	१६२	१३५	२३४	२२२	१०५	२६७	६३	८१	१६९
	महिला	२१४६	१६३	१३९	२६२	२१२	१३३	२१६	२४५	९२	२९४	८८	११९	१८३
कहिल्यै	पुरुष	१४६८	१११	५५	१९५	५२	११०	२४२	१२८	४५	१४८	४८	८४	२५०

उपस्थित नहुने	महिला	२३०४	१५०	९१	३००	१५९	१३३	३५२	२२७	८७	२७४	६४	१२३	३४४
हाल उपस्थित %	जम्मा	६७.६२	६६.६५	८२.१६	६३.१८	७२.०५	६३.२६	६५.३४	६८.८५	७२.०५	६२.०५	६९.१२	७१.१७	६९.३
	पुरुष	७१.५४	७०.२९	८५.०३	६६.५२	७८.७९	६४.६५	६७.७३	७३.०८	७४.६६	६६.८	७३.२१	७७.०८	६५.६
	महिला	६३.७७	६२.९१	७९.११	५९.८७	६५.७७	६१.८९	६३.०५	६४.७५	६९.४	५७.६१	६५.२२	६५.०४	५७.०३
सधैं उपस्थित %	जम्मा	१६.८९	१८.०८	११.४१	१९.०५	१७.८७	१९.२७	१४.९३	१७.७	१६.७४	२१.६६	१७.६६	१४.१३	१४.३६
	पुरुष	१६.३१	१६.८८	१०.२७	१९.४४	१६.०६	१९.४८	१५.८६	१७.०८	१७.७४	२१.३६	१५.०७	११.२५	१३.८४
	महिला	१७.४५	१९.३१	१२.६२	१८.६७	१९.५६	१९.०५	१४.०३	१८.३	१५.७३	२१.९४	२०.१४	१७.१२	१४.८७
कहिल्यै उपस्थित नहुने %	जम्मा	१५.४६	१५.२७	६.४३	१७.७३	१०.०८	१७.४७	१९.७	१३.४५	११.२१	१६.२९	१३.१	१४.६३	२४.२३
	पुरुष	१२.१३	१२.८३	४.७	१४.०४	५.१५	१५.८७	१६.४१	९.८५	७.६	११.८४	११.४८	११.६७	२०.४८
	महिला	१८.७४	१७.७७	८.२७	२१.३८	१४.६७	१९.०५	२२.८६	१६.९५	१४.८७	२०.४५	१४.६५	१७.७	२७.९४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.६ पाँच देखि सत्र वर्षसम्मका बालबालिकको हाल स्कुल/कलेज गए नगएको अवस्था

वडा नम्बर	जलेश्वर न.पा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
५-१७ वर्षका बालबालिका	जम्मा	१८८४८	१२९८	१९८७	२०७७	१६३९	११०३	२३१६	२०६०	९२९	१९१४	६५०	१११७	१७५८
	पुरुष	९७५३	६८८	१०४७	१०६७	८४५	५५५	११७७	१०५९	४७६	९८८	३४८	५९८	९०५
	महिला	९०९५	६१०	९४०	१०१०	७९४	५४८	११३९	१००१	४५३	९२६	३०२	५१९	८५३
हाल उपस्थित	पुरुष	८३५७	५७७	९८१	८९०	७८१	४५१	९६९	९२१	४२१	८११	३०४	५२०	७३१
	महिला	७८०२	५२०	८७१	८२०	७३१	४४४	९६३	८७१	४११	७७१	२७६	४४६	६७८
सधैं उपस्थित	पुरुष	५३८	४७	३४	६८	३८	३५	७५	६१	३१	९०	२०	१५	२४
	महिला	४४८	२६	३१	८०	४१	२६	४०	६८	१४	६३	११	२१	२७
कहिल्यै उपस्थित नहुने	पुरुष	८५६	६४	३२	१०९	२६	६९	१३३	७७	२४	८७	२३	६३	१४९
	महिला	८४१	६४	३८	१०९	२२	७८	१३५	६२	२८	९२	१५	५२	१४६
हाल उपस्थित%	जम्मा	८५.७३	८४.५१	९३.२	८२.३	९२.३	८१.१४	८३.४	८६.९९	९०	८२.७	८९	८६.४८	८०.२
	पुरुष	८५.६९	८३.८७	९३.७	८३.४	९२.४	८१.२६	८२.३	८६.९७	८८	८२.१	८७	८६.९६	८०.८
	महिला	८५.७८	८५.२५	९२.७	८१.२	९२.१	८१.०२	८४.६	८७.०१	९१	८३.३	९१	८५.९३	७९.५
सधैं उपस्थित%	जम्मा	५.२३	५.६२	३.२७	७.१३	४.८२	५.५३	४.९७	६.२६	४.८	७.९९	४.८	३.२२	२.९
	पुरुष	५.५२	६.८३	३.२५	६.३७	४.५	६.३१	६.३७	५.७६	६.५	९.११	५.८	२.५१	२.६५
	महिला	४.९३	४.२६	३.३	७.९२	५.१६	४.७४	३.५१	६.७९	३.१	६.८	३.६	४.०५	३.१७
कहिल्यै उपस्थित नहुने%	जम्मा	९	९.८६	३.५२	१०.५	२.९३	१३.३३	११.६	६.७५	५.६	९.३५	५.९	१०.३	१६.८
	पुरुष	८.७८	९.३	३.०६	१०.२	३.०८	१२.४३	११.३	७.२७	५	८.८१	६.६	१०.५४	१६.५
	महिला	९.२५	१०.४९	४.०४	१०.८	२.७७	१४.२३	११.९	६.९९	६.२	९.९४	५	१०.०२	१७.१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.७ पन्ध्र देखि चौविस वर्ष उमेरको जनसङ्ख्याको साक्षरता स्थिति

वडा नम्बर	१५ - २४ वर्ष उमेरको कुलजनसङ्ख्या			१५-२४ वर्ष उमेरको कुल साक्षरता जनसङ्ख्या			१५-२४ वर्ष उमेरको कुल साक्षरता दर		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	५७४९४६४	२७९५५४१	२९५३९२३	५३९३५७५	२६६०६३४	२७३२९४१	९३.८१	९५.१७	९२.५२
मधेश प्रदेश	११९६८५३	५९७९११	५९८९४२	९८१४६४	५१८२१२	४६३२५२	८२	८६.६७	७७.३५
महोत्तरी जिल्ला	१३७०३५	६७५५४	६९४८१	१०९१९७	५७१७१	५२०२६	७९.६९	८४.६३	७४.८८
जलेश्वर न.पा.	१२५२८	६२४५	६२८३	१०७०६	५६२४	५०८२	८५.४६	९०.०६	८०.८८
१	९९४	५०५	४८९	८७३	४६३	४१०	८७.८३	९१.६८	८३.८४
२	१३३१	६९०	६४१	१२६४	६६४	६००	९४.९७	९६.२३	९३.६
३	१२९०	६६१	६२९	१०४४	५७२	४७२	८०.९३	८६.५४	७५.०४
४	१०६५	५०८	५५७	९४७	४८६	४६१	८८.९२	९५.६७	८२.७६
५	७८६	३९१	३९५	६८७	३४४	३४३	८७.४	८७.९८	८६.८४
६	१४८८	७४५	७४३	११९७	६३५	५६२	८०.४४	८५.२३	७५.६४
७	१२२९	६१६	६१३	१०६३	५७४	४८९	८६.४९	९३.१८	७९.७७
८	६५९	३४१	३१८	५९४	३१९	२७५	९०.१४	९३.५५	८६.४८
९	१३०९	६१५	६९४	१०७६	५४१	५३५	८२.२	८७.९७	७७.०९
१०	४६४	२१९	२४५	३९८	१९७	२०१	८५.७८	८९.९५	८२.०४
११	७६३	३७८	३८५	६८७	३६०	३२७	९०.०४	९५.२४	८४.९४
१२	११५०	५७६	५७४	८७६	४६९	४०७	७६.१७	८१.४२	७०.९१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.८ पाँच वर्षदेखि पच्चीस वर्षसम्मका हाल स्कुल गइरहेका वा विगतमा स्कुल गएको जनसङ्ख्याको विवरण

वडा नम्बर	लिङ्ग	जम्मा	हाल गइरहेका	विगतमा स्कुल गएका	कहिलै पनि स्कुल नगएका	उल्लेख नभएका
जलेश्वर न.पा.	जम्मा	२४३९८	१६४९९	४१२०	३७७२	७
	पुरुष	१२१०१	८६५७	१९७४	१४६८	२
	महिला	१२२९७	७८४२	२१४६	२३०४	५
१	जम्मा	१७०९	११३९	३०९	२६१	०
	पुरुष	८६५	६०८	१४६	१११	०
	महिला	८४४	५३१	१६३	१५०	०
२	जम्मा	२२७०	१८६५	२५९	१४६	०
	पुरुष	११६९	९९४	१२०	५५	०
	महिला	११०१	८७१	१३९	९१	०

३	जम्मा	२७९२	१७६४	५३२	४९५	१
	पुरुष	१३८९	९२४	२७०	१९५	०
	महिला	१४०३	८४०	२६२	३००	१
४	जम्मा	२०९३	१५०८	३७४	२११	०
	पुरुष	१००९	७९५	१६२	५२	०
	महिला	१०८४	७१३	२१२	१५९	०
५	जम्मा	१३९१	८८०	२६८	२४३	०
	पुरुष	६९३	४४८	१३५	११०	०
	महिला	६९८	४३२	१३३	१३३	०
६	जम्मा	३०१५	१९७०	४५०	५९४	१
	पुरुष	१४७५	९९९	२३४	२४२	०
	महिला	१५४०	९७१	२१६	३५२	१
७	जम्मा	२६३९	१८१७	४६७	३५५	०
	पुरुष	१३००	९५०	२२२	१२८	०
	महिला	१३३९	८६७	२४५	२२७	०
८	जम्मा	११७७	८४८	१९७	१३२	०
	पुरुष	५९२	४४२	१०५	४५	०
	महिला	५८५	४०६	९२	८७	०
९	जम्मा	२५९०	१६०७	५६१	४२२	०
	पुरुष	१२५०	८३५	२६७	१४८	०
	महिला	१३४०	७७२	२९४	२७४	०
१०	जम्मा	८५५	५९१	१५१	११२	१
	पुरुष	४१८	३०६	६३	४८	१
	महिला	४३७	२८५	८८	६४	०
११	जम्मा	१४१५	१००७	२००	२०७	१
	पुरुष	७२०	५५५	८१	८४	०
	महिला	६९५	४५२	११९	१२३	१
१२	जम्मा	२४५२	१५०३	३५२	५९४	३
	पुरुष	१२२१	८०१	१६९	२५०	१
	महिला	१२३१	७०२	१८३	३४४	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.९ अध्ययनको प्रमुख क्षेत्र अनुसार १५ वर्ष वा सोभन्दा माथिको उमेर समूहको जनसङ्ख्या १०+२ वा सो बराबर र उच्च शिक्षा स्तर भएको विवरण

क्षेत्र	महोत्तरी जिल्ला			जलेश्वर न.पा.		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	५२५१०	३२९८९	१९५२१	६७६९	४२९७	२४७२
मानविकी तथा सामाजिक विज्ञान	३७२९	२४६४	१२६५	५३१	३६२	१६९
व्यवस्थापन	१४१६३	९१११	५०५२	२०९८	१३९४	७०४
शिक्षा	१८११५	९३२३	८७९२	२०७८	१०४९	१०२९
विज्ञान तथा प्रविधि	४१७७	३२००	९७७	६७१	४९८	१७३
स्वास्थ्य/चिकित्सा विज्ञान	३०७१	२०३४	१०३७	३२८	२१३	११५
इन्जिनियरिङ	२७६६	२५६५	२०१	३४३	३०९	३४
कानून	२२३	१६८	५५	५८	४८	१०
कृषि	३२१	२२७	९४	२३	१९	४
वन	२९२	१९८	९४	३२	१७	१५
"पशु विज्ञान/पशु चिकित्सा/मत्स्यपालन"	२००	१७२	२८	१६	१३	३
कम्प्युटिङ तथा सूचना प्रविधि	४२७	३४४	८३	७०	५१	१९
अन्य	१०६८	६९९	३६९	१४०	८९	५१
उल्लेख नगरिएको	३९५८	२४८४	१४७४	३८१	२३५	१४६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

९.१० वडा अनुसार सार्वजनिक विद्यालयको विवरण, शिक्षक र विद्यार्थी सङ्ख्या-शैक्षिक सत्र २०८२

वडा नम्बर	सार्वजनिक विद्यालयको नाम र ठेगाना	विद्यार्थी सङ्ख्या		शिक्षक सङ्ख्या		प्रशासनिक कर्मचारी सङ्ख्या		कैफियत
		छात्र	छात्रा	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	
१	श्री महेन्द्र आदर्श महिला मा.वि.जलेश्वर -०१	७३०	६७०	१२	१३	२	०	
२	श्री बालमन्दिर आ.वि जलेश्वर-०२	४२	४१	१	३	१	०	
	श्री ल.च.मु.मा.वि जलेश्वर -०२	८१८	८७६	१६	९	३	०	४ प्रशिक्षक, २ सहायक प्रशिक्षक र १ प्रशिक्षन सहायक शिक्षक सङ्ख्यामा सामेल नभएको
	श्री गणेश आ.वि. जलेश्वर -०२	३३	४४	१	४	१	०	
३	श्री जनता मा.वि. मलिवाडा	२६८	२०२	४	४	१	१	

	श्री रा.आ.वि. खैरा	३१६	२९०	६	३	१	०	
	श्री रा.आ.वि. मलिवाडा	१५३	१७४	७०	२	१	०	
४	श्री ने.रा.आ.वि.मुसरपट्टी	६१	७७	१	३	०	१	
	श्री शुक्रदेव मा.वि.सुगा	५५७	५६१	१५	९	२	०	४ प्रशिक्षक, २ सहायक प्रशिक्षक र १ प्रशिक्षन सहायक शिक्षक सङ्ख्यामा सामेल नभएको
५	श्री जनता राष्ट्रिय आ.वि बिसनपुर,पर्सा पतौली.	७६	१०५	४	१	१	०	
	श्री मा.वि.पर्सा पतौली	३३८	३२०	१२	४	२	०	
	श्री ब्रह्म आ.वि. पर्सा पतौली	५१	४८	०	१	०	१	
६	श्री आ.वि.धबौली	१३५	९१	४	३	१	०	
	श्री रामकुमारी आ.वि. सुरियाही	१५६	८६	५	२	१	०	
७	श्री मा.वि. बखरीभात	६७६	५५५	१२	१०	२	०	
	श्री रा.आ.वि.बेला अनकार	१०७	९७	१	३	१	०	
	श्री जीवन माध्यम आ.वि. अनकार	११८	११३	१	२	१	०	
	श्री ने.रा.आ.वि. महादेवपट्टी	१७४	१७३	३	१	१	०	
८	श्री राष्ट्रिय आ.वि. बज्राही	३५	३८	१	४	०	१	
	श्री ज.आ.वि. रमौल	३५	२८	३	१	०	१	
	श्री युगकवि सिद्धिचरण आ.वि.रतवाडा	७९	६७	२	१	१	०	
९	श्री मथुरा आ.वि. फुलहट्टा	१४१	१११	५	१	१	०	
	श्री जानकी परिक्षण मा.वि परिकौली	५४८	५२०	११	३	१	१	
१०	श्री अभिनन्दन आ.वि.सारी	१२८	११६	६	१	१	०	
११	श्री नयाँ आ.वि. लोचना	१००	१२५	१	३	१	०	
	श्री जनता मा.वि.पिगौना	३२१	३४९	१०	५	२	०	
१२	श्री ने.रा.आ.वि नैन्ही	२११	१८७	३	२	१	०	
	श्री सरस्वती मा.वि. थरुवाही	५२९	४७६	९	५	२	०	

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

९.११ वडा अनुसार मदरसा, गुम्बा/बिहार, आश्रम/गुरुकुलको नामावली, शिक्षकसङ्ख्या र विद्यार्थी सङ्ख्या

वडा नं	मदरसा, गुम्बा/बिहार, आश्रम/गुरुकुलकोनामावली	शिक्षक सङ्ख्या		विद्यार्थी सङ्ख्या	
		पुरुष	महिला	छात्र	छात्रा
१	मदरसा जोम इस्लामिक	०	१	१५	१५
३	मदरसा दारुल केरात गरिब नवाज खैरा	१	०	१९	२७
	मदरसा गौसिया गरीब नवाज	१	०	७	८
५	अल्हे सुन्नत फैजुल नवि मदरसा विषणपुर	०	१	१३	७
६	मदरसा गौसिया मुसलेहुद्दिन	१	०	२९	३३
	मदरसा दारुल ओलुम नुरीयाँ बासोपट्टी	१	०	०	३१
७	मदरसा हसमतिया प्रा.वि. अनकार	०	१	१७	२४
	मदरसा गौसिया हसमतुर्जा	१	०	१४	२०
९	मदरसा अल्हे सुन्नत फैजाने मुस्तफा	१	०	३	१४
	मदरसा दारुल ओलुम फारुकिया	१	०	६	२०
	मदरसा फैजाने अहमद रजा , फूलहट्टा परिकौली	१	०	४	१६
११	मदरसा बरकाते मदिना, लोचना	०	१	१६	१३

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

९.१२ सार्वजनिक र सामुदायिक शिक्षण संस्थाका कक्षा अनुसार विद्यार्थी सङ्ख्या-शैक्षिकसत्र २०८२

कक्षाहरु	विद्यार्थी सङ्ख्या		
	छात्र	छात्रा	जम्मा
बालविकास कक्षा(०)	५६९	४५५	१०२४
कक्षा १	६४२	५९९	१२४१
कक्षा २	५३६	५७०	११०६
कक्षा ३	५१७	५७६	१०९३
कक्षा ४	५३५	६२९	११६४
कक्षा ५	५०८	५९३	११०१
कक्षा ६	५४०	६६३	१२०३
कक्षा ७	५७८	६०८	११८६

कक्षा ८	५६४	६३९	१२०३
कक्षा ९	५०३	५६०	१०६३
कक्षा १०	४८९	५७६	१०६५
कक्षा ११	२९५	२४४	५३९
कक्षा १२	२६४	२२४	४८८

स्रोत: जलेधर नगरपालिकाको कार्यालय

९.१३ तहगत विद्यार्थी सङ्ख्या-शैक्षिक सत्र २०८२

क्र.सं.	तह	विद्यार्थी सङ्ख्या		
		छात्र	छात्रा	जम्मा
१	बाल विकास केन्द्र	५६९	४५५	१०२४
२	आधारभूत (कक्षा ३ सम्म)	१६९५	१७४५	३४४०
३	आधारभूत (कक्षा ५ सम्म)	१०४३	१२२२	२२६५
४	आधारभूत (कक्षा ८ सम्म)	१६८२	१९१०	३५९२
५	माध्यमिक (कक्षा १० सम्म)	९९२	११३६	२१२८
६	माध्यमिक (कक्षा १२ सम्म)	५५९	४६८	१०२७
जम्मा		६५४०	६९३६	१३४७६

स्रोत: जलेधर नगरपालिकाको कार्यालय

९.१४ तहगत शिक्षक विवरण- शैक्षिक सत्र २०८२

क्र.सं.	तह	शिक्षक सङ्ख्या (स्थायी/ करार/ राहत/ PCF/ अनुदान समेत)		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	बाल विकास केन्द्र	०	५०	५०
२	आधारभूत (कक्षा ३ सम्म)	०	०	०
३	आधारभूत (कक्षा ५ सम्म)	७७	८७	१६४
४	आधारभूत (कक्षा ८ सम्म)	४०	१२	५२
५	माध्यमिक (कक्षा १० सम्म)	३४	६	४०
६	माध्यमिक (कक्षा १२ सम्म)	६	१	७
७	प्राविधिक शिक्षालय	०	०	०
८	क्याम्पस/ कलेज	०	०	०
जम्मा		१५७	१५६	३१३

स्रोत: जलेधर नगरपालिकाको कार्यालय

९.१५ तहगत शिक्षक विवरण -२०८२ दरबन्दी अनुसार (स्थायी मात्र)

क्र.सं.	तह	शिक्षक सङ्ख्या (स्थायी मात्र)		
		पुरुष	महिला	जम्मा
१	बाल विकास केन्द्र	०	०	०
२	आधारभूत (कक्षा ३ सम्म)	०	०	०
३	आधारभूत (कक्षा ५ सम्म)	६८	६१	१२९
४	आधारभूत (कक्षा ८ सम्म)	३१	५	३६
५	माध्यमिक (कक्षा १० सम्म)	२३	४	२७
६	माध्यमिक (कक्षा १२ सम्म)	०	०	०
जम्मा		१२२	७०	१९२

स्रोत: जलेधर नगरपालिकाको कार्यालय

खण्ड -दश
अपाङ्गताको विवरण

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि राज्यले अवलम्बन गर्नु पर्ने नीतिगत व्यवस्थाको लागि आवश्यक आधारभूत तथ्याङ्क संकलन गर्ने मुख्य उद्देश्यका साथ राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ मा सोधिएको अपाङ्गतासम्बन्धी प्रश्नावलीबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई छनोट गरी जलेश्वर नगरपालिकाको विवरण यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ। मुख्यतया: घरको स्वामित्वको प्रकार, घरको जगको प्रकार, घरको बाहिरी भित्ता, घरको छाना, भुइँ, मुख्य पिउने पानीको स्रोतका आधारमा अपाङ्गतासम्बन्धी तथ्याङ्क, अपाङ्गतासम्बन्धी वडागत जनसङ्ख्या विवरण, अपाङ्गताको प्रकार, परिवारमूलीको अपाङ्गताको प्रकार तथा लिङ्ग, अपाङ्गताको प्रकारअनुसार घरमूलीको नाता, वैवाहिक स्थितिअनुसार अपाङ्गता, साक्षरता अवस्थाको आधारमा अपाङ्गता भएकाको वडागत विवरण, हासिल गरेको शिक्षाको तह, गणनाको समयमा शिक्षालय गएका/नगएका, अध्ययनको प्रमुख क्षेत्र, जन्मस्थान, आर्थिक रूपमा सक्रियता, अपाङ्ग बालबालिकाको बसाइ, अपाङ्ग बालबालिकाको जन्मदर्तासम्बन्धी विवरण तल तालिकीकरण गरिएको छ। साथै अपाङ्गतासम्बन्धी थप तथ्याङ्कका लागि राष्ट्रिय जनगणनाको लिङ्क समेत उल्लेख गरिएको छ।

१०.१ अपाङ्गताको भएको व्यक्तिको जनसङ्ख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाअनुसार गणनाको समयमा जलेश्वर नगरपालिकामा ११२१ जना अपाङ्गता भएका रहेको छ। वडागत रूपमा सबभन्दा वढी वडा नम्बर १ मा १८० जना अपाङ्गता भएका रहेको देखिन्छ भने सबभन्दा कम वडा नम्बर १० मा ३८ जना अपाङ्गता भएका रहेको देखिन्छ। अन्य थप विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

वडा नम्बर	जनसङ्ख्या				अपाङ्गता दर
	जम्मा	अपाङ्गता भएको	अपाङ्गता नभएको	उल्लेख नगरिएको	
नेपाल	२९१६४५७८	६४७७४४	२८५०९७९६	७०३८	२.२२
मधेश प्रदेश	६११४६००	९१४००	६०२२९५३	२४७	१.४९
महोत्तरी जिल्ला	७०६९९४	११०४५	६९५९१२	३७	१.५६
जलेश्वर न.पा.	६३८०२	११२१	६२६७८	३	१.७६
१	४६२६	१८०	४४४६	०	३.८९
२	७००५	९९	६९०५	१	१.४१
३	६६५२	११६	६५३४	२	१.७४
४	५७६०	१६६	५५९४	०	२.८८
५	३९४०	५२	३८८८	०	१.३२
६	७५५३	१२३	७४३०	०	१.६३
७	६३७२	६०	६३१२	०	०.९४
८	३५२६	५१	३४७५	०	१.४५
९	६३९६	१२१	६२७५	०	१.८९

१०	२४२२	३८	२३८४	०	१.५७
११	३९८९	४०	३९४९	०	१
१२	५५६१	७५	५४८६	०	१.३५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१०.२ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको साक्षरता दर

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजा अनुसार गणनाको समयमा जलेश्वर नगरपालिकामा ५ वर्ष र सो भन्दा माथिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको साक्षरता दरको बारेमा उल्लेख गरिएको छ । यस नगरपालिकामा ५ वर्ष र सो भन्दा माथिका अपाङ्गता भएका १०५४ जना अपाङ्गता भएको देखिन्छ । जसमध्ये ५०१ जना (४७.५३ प्रतिशत) साक्षर रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू (५ वर्ष र माथिका)				साक्षरता दर
	जम्मा	साक्षर	निरक्षर	साक्षरता उल्लेख नगरिएको	
नेपाल	६२१४२३	३११६३०	३०९३३७	४५६	५०.१५
मधेश प्रदेश	८५३३३	३६०३१	४९२३९	६३	४२.२२
महोत्तरी जिल्ला	१०३८५	३९०३	६४८१	१	३७.५८
जलेश्वर न.पा.	१०५४	५०१	५५३	०	४७.५३
१	१७९	११३	६६	०	६३.१३
२	९३	४७	४६	०	५०.५४
३	१०८	५३	५५	०	४९.०७
४	१६०	६६	९४	०	४१.२५
५	४९	२१	२८	०	४२.८६
६	११६	४१	७५	०	३५.३४
७	५२	२६	२६	०	५०
८	४७	२८	१९	०	५९.५७
९	११०	४५	६५	०	४०.९१
१०	३६	१६	२०	०	४४.४४
११	३५	१७	१८	०	४८.५७
१२	६९	२८	४१	०	४०.५८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१०.३ अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको कृषि तथा गैर कृषि क्षेत्रमा संलग्नताको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाअनुसार गणनाको समयमा जलेश्वर नगरपालिकामा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको कृषि तथा गैर कृषि क्षेत्रमा संलग्नताको बारेमा उल्लेख गरिएको छ । यस नगरपालिकामा रोजगारीमा रहेका अपाङ्ग जनसङ्ख्या भएका ४२० जना रहेको देखिन्छ । जसमध्ये १४३ जना (३४.०५ प्रतिशत) कृषि रोजगारीमा रहेको देखिन्छ भने २७६ जना (६५.७१ प्रतिशत) गैरकृषि रोजगारीमा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

वडा नम्बर	रोजगारीमा रहेका अपाङ्ग जनसङ्ख्या			कृषि रोजगारी	गैर कृषि रोजगारदाता	कृषि रोजगार प्रतिशत	गैर कृषि रोजगार प्रतिशत
	जम्मा	पुरुष	महिला	सङ्ख्या		प्रतिशत	
नेपाल	३०४६०१	१७७६०५	१२६९९६	१८७२५२	११७३४९	६१.४७	३८.४१
मधेश प्रदेश	३६८२०	२३९२२	१२८९८	१९६२२	१७१८४	५३.२९	४६.६७
महोत्तरी जिल्ला	४०७५	२७७१	१३०४	२०५९	२०१४	५०.५३	४९.४२
जलेश्वर न.पा.	४२०	२७२	१४८	१४३	२७६	३४.०५	६५.७१
१	९०	६०	३०	१०	८०	११.११	८८.८९
२	३२	२१	११	२	३०	६.२५	९३.७५
३	४४	३१	१३	१३	३०	२९.५५	६८.१८
४	६१	३०	३१	२४	३७	३९.३४	६०.६६
५	२१	१५	६	१२	९	५७.१४	४२.८६
६	४६	३३	१३	२१	२५	४५.६५	५४.३५
७	२३	१५	८	१२	११	५२.१७	४७.८३
८	१७	१४	३	४	१३	२३.५३	७६.४७
९	३८	२४	१४	१७	२१	४४.७४	५५.२६
१०	१५	११	४	१०	५	६६.६७	३३.३३
११	१४	७	७	९	५	६४.२९	३५.७१
१२	१९	११	८	९	१०	४७.३७	५२.६३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१०.४ पाँच वर्ष उमेर समूह र अपाङ्गताको प्रकार अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार ५ वर्ष उमेर समूहमा सबैभन्दा बढी शारीरिक अपाङ्गता (४४५ जना) देखिएको छ । त्यसपछि कम दृष्टि (२५६ जना) भएका बालबालिकाको सङ्ख्या धेरै छ । बोलीमा समस्या भएका र मनोवैज्ञानिक-सामाजिक अशक्तता भएका बालबालिकाको सङ्ख्या समान (६८/६८ जना) छ । हेमोफिलिया र अटिजम भएका बालबालिकाको सङ्ख्या सबैभन्दा कम (५/५ जना) रहेको देखिन्छ । कुल ६३,८०२ जनसङ्ख्या मध्ये करिब १.७५% अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको सङ्ख्या देखिएको छ ।

मा कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता रहेको यो तथ्याङ्कले देखाउँछ। बाँकी ९८.२% भन्दा बढी जनसङ्ख्या अपाङ्गता रहित छन्।

उमेर समुह	जम्मा जनसङ्ख्या	अपाङ्गताको प्रकार												अपाङ्गता नभएको	उल्लेख नभएका
		शारीरिक	कम दृष्टि	अन्धो	बहिरा	सुन्न नसक्ने	बहिरा र दृष्टिहीन	बोली मा अपाङ्गता	मनोवैज्ञानिक-सामाजिक अशक्तता	बौद्धिक अशक्तता	हेमोफिलिया	अटिजम	बहु अपाङ्गता		
जम्मा	६३८०२	४४५	२५६	८९	६३	२३	११	६८	६८	१५	५	५	७३	६२६७८	३
०० - ०४ वर्ष	६४९०	३९	२	९	३	२	०	२	२	०	१	२	५	६४२३	०
०५ - ०९ वर्ष	७३३७	३६	६	१२	२	१	०	५	१	२	०	०	७	७२६४	१
१० - १४ वर्ष	७४७५	२१	४	१२	२	१	०	११	७	२	०	०	४	७४१०	१
१५ - १९ वर्ष	६७३०	२२	४	१०	६	२	२	८	६	०	०	०	९	६६६०	१
२० - २४ वर्ष	५७९८	२९	३	२	१	१	०	९	९	२	०	१	७	५७३४	०
२५ - २९ वर्ष	४८५३	२९	३	५	०	१	२	२	१०	२	०	०	४	४७९५	०
३० - ३४ वर्ष	४००५	१५	४	२	५	०	०	११	६	१	०	०	३	३९५८	०
३५ - ३९ वर्ष	४२०७	३५	११	४	१	१	१	६	७	२	०	०	३	४१३६	०
४० - ४४ वर्ष	३३२१	२०	१३	७	४	०	३	४	६	२	०	०	१	३२६१	०
४५ - ४९ वर्ष	२८५३	१६	१३	७	२	१	०	२	४	०	१	१	३	२८०३	०
५० - ५४ वर्ष	२४६२	२२	१८	३	१	३	०	२	३	०	०	०	४	२४०६	०
५५ - ५९ वर्ष	२१४७	२३	२७	४	२	१	०	३	२	०	०	०	५	२०८०	०
६० - ६४ वर्ष	१९८०	४६	३३	५	१२	१	१	०	२	१	१	०	५	१८७३	०
६५ - ६९ वर्ष	१८३४	४५	४७	५	५	२	०	०	१	०	१	०	७	१७२१	०
७० - ७४ वर्ष	१४२९	२६	४६	०	६	१	०	१	१	०	१	१	२	१३४४	०
७५+ वर्ष	८८१	२१	२२	२	११	५	२	२	१	१	०	०	४	८१०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१०.५ अपाङ्गताको प्रकार अनुसार जनसङ्ख्या विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाअनुसार गणनाको समयमा जलेश्वर नगरपालिकामा अपाङ्गताको प्रकारको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाअनुसार १२ प्रकारमा अपाङ्गलाई विभाजन

गरिएको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा ११२१ जना अपाङ्गता भएकोमा ४४५ जना शारीरिक अपाङ्गता ,२५६ जना कम दृष्टि , ८९ जा अन्धो , ६८ जना बोलीमा अपाङ्गता रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ ।

अपाङ्गताको प्रकार	मधेश			महोत्तरी जिल्ला			जलेश्वर न.पा.		
	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला
जम्मा	६११४६००	३०६५७५१	३०४८८४९	७०६९९४	३४९१५९	३५७८३५	६३८०२	३१३९१	३२४११
शारीरिक	३४४८६	२१४५५	१३०३१	४१२७	२६३६	१४९१	४४५	२९४	१५१
कम दृष्टि	१५८१८	७९१५	७९०३	१८०७	९५०	८५७	२५६	१२५	१३१
अन्धो	७३२९	३७५०	३५७९	८१९	४२१	३९८	८९	४४	४५
बहिरा	५९२०	३०५७	२८६३	७१०	३८९	३२१	६३	३१	३२
सुन्न नसक्ने	३२१६	१६४९	१५६७	४१०	२११	१९९	२३	१५	८
बहिरा र दृष्टिहीन	१३६२	७६८	५९४	१४६	८५	६१	११	४	७
बोलीमा अपाङ्गता	६३६२	३९०८	२४५४	९७७	५७७	४००	६८	४१	२७
मनोवैज्ञानिक- सामाजिक अशक्तता	३९०५	२३२२	१५८३	५३८	३२९	२०९	६८	४३	२५
बौद्धिक अशक्तता	१७६३	९४२	८२१	२००	१२०	८०	१५	९	६
हेमोफिलिया	९८०	४७५	५०५	११९	७३	४६	५	५	०
अटिजम	७८०	३५१	४२९	८७	४०	४७	५	३	२
बहु अपाङ्गता	९४७९	५३४८	४१३१	११०५	६३५	४७०	७३	४१	३२
अपाङ्गता नभएको	६०२२९५३	३०१३६७५	३००९२७८	६९५९१२	३४२६७२	३५३२४०	६२६७८	३०७३५	३१९४३
उल्लेख नभएका	२४७	१३६	१११	३७	२१	१६	३	१	२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१०.६ अपाङ्गता भएका व्यक्ति (१० वर्ष वा सोभन्दा माथिका) को रोजगारीको अवस्था

वडा नम्बर	१० वर्ष र सोभन्दा माथिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू			रोजगारी क्षेत्र			रोजगारी क्षेत्र %		
	जम्मा	पुरुष	महिला	गैर घरायसी क्षेत्र	घरायसी क्षेत्र	काम नगर्ने	गैर घरायसी क्षेत्र	घरायसी क्षेत्र	काम नगर्ने
नेपाल	५८६४०६	३१७५२४	२६८८८२	११२५३२	१९१५१५	२८१८०५	१९.१९	३२.६६	४८.१
मधेश प्रदेश	७८४७७	४४७९९	३३६७८	१६५८८	२०२०५	४१६५७	२१.१४	२५.७५	५३.१
महोत्तरी जिल्ला	९६२८	५६९२	३९३६	१९१८	२१५६	५५५३	१९.९२	२२.३९	५७.७
जलेश्वर न.पा.	९८२	५७४	४०८	२५८	१६२	५६२	२६.२७	१६.५	५७.२
१	१७३	९८	७५	७६	१४	८३	४३.९३	८.०९	४८
२	८३	४६	३७	२१	११	५१	२५.३	१३.२५	६१.५

३	१०१	७३	२८	२८	१६	५७	२७.७२	१५.८४	५६.४
४	१५५	७३	८२	३२	२९	९४	२०.६५	१८.७१	६०.७
५	४७	३४	१३	९	१२	२६	१९.१५	२५.५३	५५.३
६	१०९	७६	३३	२५	२१	६३	२२.९४	१९.२७	५७.८
७	४५	२३	२२	१०	१३	२२	२२.२२	२८.८९	४८.९
८	४४	२६	१८	१०	७	२७	२२.७३	१५.९१	६१.४
९	१००	५३	४७	२२	१६	६२	२२	१६	६२
१०	३६	१९	१७	६	९	२१	१६.६७	२५	५८.३
११	३०	१८	१२	६	८	१६	२०	२६.६७	५३.३
१२	५९	३५	२४	१३	६	४०	२२.०३	१०.१७	६७.८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड- एघार
प्रजनन तथा जन्म सम्बन्धी विवरण

जनसङ्ख्या परिवर्तनको प्रमुख कारक तत्वको रूपमा रहेको जन्मदरको मुख्य कारक प्रजनन हो। यस खण्डमा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट गणनाको समयमा प्राप्त नतिजाको आधारमा प्रजननसम्बन्धी आमाको उमेर समूह, जीवित जन्मेका बच्चा, आमाको साक्षरता/उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह, आमाको मुख्य पेशा, आमाको संलग्नता भएको उद्योगको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको प्रजननसम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

११.१ आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएको कारणले जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या र आमाको उमेर समूह

आर्थिक रूपमा सक्रिय नहुनुको कारण	जन्मेका बालबालिकाको कुल सङ्ख्या	आमाहरूको उमेर समूह अनुसार जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
जम्मा	२८९०९	२३३	२८३३	५३१०	५५४८	६४९७	४६३४	३८५४
विद्यार्थी	१४२	१४	८६	३९	०	०	०	३
घरेलु काम	१६७२२	१५१	१५८७	३१४६	३१२०	३८४८	२७३२	२१३८
पारिवारिक हेरचाह	४०७६	१५	३४३	६५४	७७९	९६२	६६९	६५४
अपाङ्गता/विरामी	७३	०	०	७	१०	१८	१४	२४
पेन्सन / आय	१०३	०	८	०	२५	४६	१४	१०
सामाजिक कार्य/स्वयंसेवक	३०	१	५	०	०	११	११	२
अन्य	७६२७	५२	८०१	१४४०	१५८०	१५६९	११७७	१००८
उल्लेख नगरिएको	१३६	०	३	२४	३४	४३	१७	१५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

११.२ जीवित जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या र आमाको उमेर समूह अनुसार १५-४९ वर्ष उमेर समूहका विवाहित महिलाहरूको जनसङ्ख्या

जीवित जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या (CEB)	कुल कहिल्यै विवाहित महिला	वर्षहरूमा आमाको उमेर समूह						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
जम्मा महिला सङ्ख्या	१३३४३	४४६	२३५५	२६३८	२२२८	२४६४	१७२६	१४८६
वचनानजन्माएको	१४०५	२७०	५८४	२२१	८७	८२	६९	९२
१ वच्चा जन्माएको	१९५६	१२८	८७४	४८०	१६६	१२३	९५	९०
२ वच्चा जन्माएको	३४१२	३७	६६०	८९३	६१७	५३५	३६७	३०३
३ वच्चा जन्माएको	३४३६	११	१९४	७३४	७५३	७९८	५२४	४२२
४ वच्चा जन्माएको	१८९५	०	३८	२३७	४०२	५६२	३४९	३०७

५ वच्चा जन्माएको	७९९	०	४	५८	१४६	२४७	१९८	१४६
६ वच्चा जन्माएको	२८६	०	१	११	४९	७४	६८	८३
७ वच्चा जन्माएको	९८	०	०	४	६	२६	३४	२८
८ वच्चा जन्माएको	४०	०	०	०	२	१४	१५	९
९ वा सो भन्दा बढी	१६	०	०	०	०	३	७	६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

११.३ हालसम्म जीवित बच्चा जन्माएका १५-४९ बर्षका विवाहित महिला र बच्चा सङ्ख्या

पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या र बच्चाको लिंग	अहिलेसम्म विवाहित महिला	वर्षहरूमा आमाको उमेर समूह						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
जम्मा महिलासमख्या	१३३४३	४४६	२३५५	२६३८	२२२८	२४६४	१७२६	१४८६
बच्चानजन्माएको	१२३८२	३७८	१९३७	२३५३	२११४	२४१०	१७१५	१४७५
१ वटा बच्चाजन्माएको	९५१	६७	४१३	२८४	११२	५३	११	११
२ वटा बच्चाजन्माएको	१०	१	५	१	२	१	०	०
३ वा सो भन्दाबढी	०	०	०	०	०	०	०	०
एक बर्ष भित्र जीवितै जन्मेका बच्चाको सङ्ख्या								
जम्मा	९७१	६९	४२३	२८६	११६	५५	११	११
पुरुष	५३३	२६	२३४	१६२	६७	३१	७	६
महिला	४३८	४३	१८९	१२४	४९	२४	४	५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

११.४ आमाको प्रमुख पेशा अनुसार पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बालबालिकाको सङ्ख्या

आमाहरूको प्रमुख पेशा	पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बालबालिकाको कुल सङ्ख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
कुल	९७१	६९	४२३	२८६	११६	५५	११	११
सशस्त्र बल	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रबन्धकहरू	५	०	१	३	०	१	०	०
पेशेवरहरू	८	०	०	५	२	१	०	०
प्राविधिकहरू र सहयोगी पेशेवरहरू	४	०	०	३	१	०	०	०
कार्यालय सहयोग	२	०	०	१	१	०	०	०
सेवा र बिक्री कामदारहरू	६	०	३	२	०	१	०	०

दक्ष कृषि, वन र मत्स्य पालन कामदारहरू	३९	२	१३	८	७	५	१	३
शिल्प र सम्बन्धित ट्रेड कामदारहरू	३	०	१	०	०	२	०	०
बिरुवा र मेसिन अपरेटरहरू र एसेम्बलरहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
प्राथमिक पेशाहरू	२६०	१७	११६	७८	३१	११	४	३
पेशा उल्लेख नगरिएको	०	०	०	०	०	०	०	०
आर्थिक रूपमा सक्रिय नभएको	६४४	५०	२८९	१८६	७४	३४	६	५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

११.५ आमाको प्रमुख उद्योगबाट जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या

आमाको प्रमुख उद्योग	जन्मेका बालबालिकाको कुल सङ्ख्या	आमाको उमेर समूह						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
कुल	३३५३१	२३५	२९५४	५८००	६३४९	७८३५	५६१७	४७४१
कृषि, वन र माछा मार्ने काम	५३६५	१७	२५३	६७६	९६३	१४७०	१०७७	९०९
खान तथा उत्खनन	२०	०	३	०	२	१२	३	०
निर्माण	२८१	०	२४	७१	४४	८७	२९	२६
बिजुली, ग्यास, बाफ र वातानुकूलित आपूर्ति	६	०	०	१	०	३	२	०
पानी आपूर्ति; ढल निकास, फोहोर व्यवस्थापन र उपचार गतिविधिहरू	२०	०	०	०	०	७	९	४
निर्माण	१८४५	१४	१९१	३१९	३२९	४१०	२५८	३२४
थोक र खुद्रा व्यापार; मोटर सवारी साधन र मोटरसाइकलको मर्मत	३६०३	१२	३२५	६३७	६८२	८१४	६२५	५०८
यातायात र भण्डारण	२०	०	४	४	४	३	०	५
आवास र खाद्य सेवा गतिविधिहरू	६२	०	२	२	१२	८	२१	१७
सूचना र सञ्चार	१६	०	०	५	४	१	०	६
वित्तीय र बीमा गतिविधिहरू	५८	०	३	६	८	२१	१२	८
घर जग्गा व्यवसाय गतिविधिहरू	६	०	०	०	०	३	३	०
व्यावसायिक, वैज्ञानिक र प्राविधिक गतिविधिहरू	१९	०	०	७	४	२	०	६
प्रशासनिक र सहयोग सेवा गतिविधिहरू	१३	०	०	४	७	०	२	०
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	४३	०	०	४	५	१०	१५	९
शिक्षा	४००	०	८	६४	८७	१०८	६६	६७
मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य गतिविधिहरू	७७	०	५	१८	१५	७	१५	१७
कला, मनोरञ्जन र मनोरञ्जन	७	०	०	२	३	२	०	०
अन्य सेवा गतिविधिहरू	१७४६	१५	१६३	३०९	४२२	३४९	२६३	२२५

रोजगारदाताको रूपमा घरपरिवारका गतिविधिहरू	१८२	०	५	२४	३६	५१	२१	४५
बाह्य-क्षेत्रीय संस्था र निकायहरूको गतिविधिहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
उद्योग उल्लेख नगरिएको	४	०	०	०	०	०	१	३
आर्थिक रूपमा सक्रिय छैन	१९७३८	१७७	१९६८	३६४७	३७२२	४४६७	३१९५	२५६२

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

११.६ आमाको प्रमुख उद्योग अनुसार पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बच्चाहरूको सङ्ख्या

आमाको प्रमुख उद्योग	पछिल्लो १२ महिनामा जीवित जन्मेका बालबालिकाको कुल सङ्ख्या	आमाको उमेर समूह अनुसार पछिल्लो १२ महिनामा एकै ठाउँमा जन्मिएका बच्चाहरूको सङ्ख्या						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
कुल	९७१	६९	४२३	२८६	११६	५५	११	११
कृषि, वन र माछा मार्ने काम	८२	७	३०	२१	१२	८	१	३
खान तथा उत्खनन	०	०	०	०	०	०	०	०
निर्माण	२	०	१	१	०	०	०	०
बिजुली, ग्यास, बाफ र वातानुकूलित आपूर्ति	०	०	०	०	०	०	०	०
पानी आपूर्ति; ढल निकास, फोहोर व्यवस्थापन र उपचार गतिविधिहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
निर्माण	६६	५	२९	१९	६	४	३	०
थोक र खुद्रा व्यापार; मोटर सवारी साधन र मोटरसाइकलको मर्मत	१०३	४	४७	३३	१५	३	०	१
यातायात र भण्डारण	०	०	०	०	०	०	०	०
आवास र खाद्य सेवा गतिविधिहरू	१	०	१	०	०	०	०	०
सूचना र सञ्चार	०	०	०	०	०	०	०	०
वित्तीय र बीमा गतिविधिहरू	२	०	१	१	०	०	०	०
घर जग्गा व्यवसाय गतिविधिहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
व्यावसायिक, वैज्ञानिक र प्राविधिक गतिविधिहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रशासनिक र सहयोग सेवा गतिविधिहरू	१	०	०	१	०	०	०	०
सार्वजनिक प्रशासन र रक्षा	१	०	०	१	०	०	०	०
शिक्षा	८	०	०	५	२	१	०	०

मानव स्वास्थ्य र सामाजिक कार्य गतिविधिहरू	३	०	०	२	१	०	०	०
कला, मनोरञ्जन र मनोरञ्जन	०	०	०	०	०	०	०	०
अन्य सेवा गतिविधिहरू	५७	३	२५	१६	६	४	१	२
रोजगारदाताको रूपमा घरपरिवारका गतिविधिहरू	१	०	०	०	०	१	०	०
बाह्य-क्षेत्रीय संस्था र निकायहरूको गतिविधिहरू	०	०	०	०	०	०	०	०
उद्योग उल्लेख नगरिएको	०	०	०	०	०	०	०	०
आर्थिक रूपमा सक्रिय छैन	६४४	५०	२८९	१८६	७४	३४	६	५

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

११.७ बच्चाको लिङ्ग र आमाको उमेर समूहको आधारमा जन्मेका, जीवित र मृत्यु भएका बच्चाहरूको सङ्ख्या

बच्चाको लिङ्ग	बालबालिकाको कुल सङ्ख्या	वर्षहरूमा आमाको उमेर समूह						
		१५ - १९	२० - २४	२५ - २९	३० - ३४	३५ - ३९	४० - ४४	४५ - ४९
हाल जीवितै जन्मेका बच्चाको सङ्ख्या								
जम्मा	३३५३१	२३५	२९५४	५८००	६३४९	७८३५	५६१७	४७४१
पुरुष	१७९८९	११४	१५५९	३०५९	३३४५	४१३५	३०७२	२७०५
महिला	१५५४२	१२१	१३९५	२७४१	३००४	३७००	२५४५	२०३६
हाल जीवितै रहेका बच्चाको सङ्ख्या								
जम्मा	३२५८५	२२८	२९११	५६८१	६१७४	७६३१	५३९२	४५६८
पुरुष	१७४८१	१११	१५३३	२९९३	३२५०	४०१६	२९५६	२६२२
महिला	१५१०४	११७	१३७८	२६८८	२९२४	३६१५	२४३६	१९४६
जीवितै जन्मेर मृत्यु बच्चाको सङ्ख्या								
जम्मा	९४६	७	४३	११९	१७५	२०४	२२५	१७३
पुरुष	५०८	३	२६	६६	९५	११९	११६	८३
महिला	४३८	४	१७	५३	८०	८५	१०९	९०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड बाह
मृत्यु सम्बन्धी विवरण

जनसङ्ख्या परिवर्तनको प्रमुख कारक तत्वमध्येको दोस्रो कारक तत्व मृत्यु हो। यस खण्डमा राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट गणनाको अवधिमा प्राप्त नतिजाको आधारमा उमेर समूह, लिङ्गको आधारमा मृत्यु हुनेको विवरण, मृत्युको कारण, मृत्यु हुँदाको अवस्था, आमाको साक्षरता अवस्था/उत्तीर्ण गरेको शैक्षिक तह, आमाको पेशा, आमाको संलग्नता रहेको उद्योगअनुसार जलेश्वर नगरपालिकाको मृत्युसम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

१२.१ जनगणना अधिका १२ महिनामा कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएको घरपरिवारको सङ्ख्या र लिङ्ग अनुसार मृत्युको सङ्ख्या

क्षेत्र	जम्मा	कम्तिमा एक जनाको मृत्यु भएका परिवारहरू	मृत्युको सङ्ख्या		
			जम्मा	पुरुष	महिला
नेपाल	६६६०८४१	१९२१७८	१९८४६३	११४९४६	८३५१७
मधेश	११५६३८३	३३२२०	३४३१९	१९५४९	१४७७०
महोत्तरी	१३७८८६	४०३६	४१७३	२३७४	१७९९
जलेश्वर	१२३८०	४०७	४२६	२३७	१८९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१२.२ मृतक व्यक्तिको उमेर समूह र लिङ्ग अनुसार मृत्युको सङ्ख्या

उमेर समूह (वर्ष)	मृत्युको सङ्ख्या		
	जम्मा	पुरुष	महिला
सबै उमेरका	४२६	२३७	१८९
< १	१९	९	१०
०१ - ०४	१०	३	७
०५ - ०९	४	३	१
१० - १४	८	५	३
१५ - १९	९	७	२
२० - २४	११	६	५
२५ - २९	७	४	३
३० - ३४	७	६	१
३५ - ३९	६	६	०
४० - ४४	१५	८	७
४५ - ४९	१३	१२	१
५० - ५४	२०	१२	८
५५ - ५९	२६	२०	६

६० - ६४	३७	१७	२०
६५ - ६९	५६	३७	१९
७० - ७४	६९	३९	३०
७५ - ७९	४२	१८	२४
८० +	६६	२५	४१
उल्लेख नभएको	१	०	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१२.३ मृतक व्यक्तिको उमेर समूह र मृत्युको कारण अनुसार मृत्युको सङ्ख्या (जनगणना अघिको १२ महिनामा)

उमेर समूह	जम्मा	मृत्युको कारण									
		सरुवा रोग	नसने रोग	सडक	अन्य दुर्घटना	गर्भावस्था सम्बन्धित	अपराध	आत्महत्या	प्राकृतिक	अन्य	उल्लेख नभएको
सबै उमेरका	४२६	३६	२२७	८	२८	०	१	४	२९	९२	१
< १	१९	४	७	०	३	०	०	०	१	४	०
०१ - ०४	१०	२	३	०	३	०	०	०	१	१	०
०५ - ०९	४	०	०	०	१	०	०	०	०	३	०
१० - १४	८	२	३	१	०	०	०	१	१	०	०
१५ - १९	९	१	५	१	०	०	०	१	०	१	०
२० - २४	११	०	५	२	१	०	१	१	०	०	१
२५ - २९	७	०	३	२	०	०	०	०	२	०	०
३० - ३४	७	१	३	१	१	०	०	०	१	०	०
३५ - ३९	६	१	४	०	१	०	०	०	०	०	०
४० - ४४	१५	१	७	०	३	०	०	०	१	३	०
४५ - ४९	१३	१	६	०	१	०	०	१	०	४	०
५० - ५४	२०	२	१६	०	०	०	०	०	०	२	०
५५ - ५९	२६	६	१३	०	२	०	०	०	३	२	०
६० - ६४	३७	३	२४	०	५	०	०	०	२	३	०
६५ - ६९	५६	४	३९	०	२	०	०	०	१	१०	०
७० - ७४	६९	३	४४	०	३	०	०	०	३	१६	०
७५ - ७९	४२	३	२०	०	१	०	०	०	२	१६	०
८० +	६६	२	२५	०	१	०	०	०	११	२७	०
उल्लेख नभएको	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१२.४ महोत्तरी जिल्लाको मृतकको व्यापक उमेर समूह र मृत्युको स्थिति अनुसार महिला मृत्युको सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणनाको समयमा प्राप्त नतिजाबाट महोत्तरी जिल्लामा जम्मा २८३ जना मृतक महिलामध्ये ७ जना गर्भावस्थाको समयमा मृत्यु भएको देखिएको छ। उमेर समूहको आधारमा हेर्दा यस जिल्लामा विगत (गणनाको अवधिको आधारमा) एक वर्षभित्र मृत्यु हुने २८३ जनामध्ये १५-२४ वर्ष उमेर समूहका ७४ जना, २५-३४ वर्ष उमेर समूहका ६३ जना र ३५-४९ वर्ष उमेर समूहका १४६ जना महिला रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको स्थिति			
		गर्भावस्था	प्रसुति	प्रसुति भएको ६ हप्ता भित्र	अन्य
जम्मा	२८३	७	०	४	२७२
१५-२४वर्ष	७४	२	०	०	७२
२५-३४वर्ष	६३	४	०	३	५६
३५-४९वर्ष	१४६	१	०	१	१४४

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१२.५ जलेश्वर न.पा.को मृतकको व्यापक उमेर समूह र मृत्युको स्थिति अनुसार महिला मृत्युको सङ्ख्या

राष्ट्रिय जनगणनाको समयमा प्राप्त नतिजाबाट जलेश्वर नगरपालिकामा जम्मा १९ जनाको मृत्यु भएको देखिएको छ। उमेर समूहको आधारमा हेर्दा यस नगरपालिकामा विगत (गणनाको अवधिको आधारमा) एक वर्षभित्र मृत्यु हुने १९ जनामध्ये १५-२४ वर्ष उमेर समूहका ७ जना, २५-३४ वर्ष उमेर समूहका ४ जना र ३५-४९ वर्ष उमेर समूहका ८ जना महिला रहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

उमेर समुह	जम्मा	मृत्युको स्थिति			
		गर्भावस्था	प्रसुति	प्रसुति भएको ६ हप्ता भित्र	अन्य
जम्मा	१९	०	०	०	१९
१५-२४वर्ष	७	०	०	०	७
२५-३४वर्ष	४	०	०	०	४
३५-४९वर्ष	८	०	०	०	८

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड- तेह

बसाईसराई सम्बन्धी विवरण

जनसङ्ख्या परिवर्तनको प्रमुख कारक तत्वमध्येको तेस्रो कारक तत्व बसाईसराई हो। यसकारण बसाईसराईसम्बन्धी विवरणसमेत राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ मा सोधिएको थियो। यसबाट प्राप्त नतिजाको आधारमा उमेर समूह, लिङ्ग, जन्मस्थान, जन्म भएको मुलुक, प्रदेशगत जन्मथलो, पछिल्लो बसोबासको स्थान, बसाइ अवधि, बसाई सरी आउनुको कारण, विदेश बसाइको अवधि लगायतको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको बसाईसराईसम्बन्धी विवरणलाई यस खण्डमा प्रस्तुत गरिएको छ।

१३.१ जनगणना अधिको बसोबास स्थानका आधारमा गणना गरिएको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसङ्ख्या

क्षेत्र	जम्म जनसङ्ख्या	यस अधिको बसोबासको स्थान							विदेश
		यही स्थानीय तह	अर्को पालिका			अर्को जिल्लामा			
			गा.पा.	न.पा.	उल्लेख नभएको	गा.पा.	न.पा.	उल्लेख नभएको	
मधेश	६११४६००	४६८९०२४	६०२५४३	९७३१७	६४८३	३९४७८६	७७०६३	४२६६	२४३११८
महोत्तरी	७०६९९४	५४६३४६	६०९८३	१०३५७	८५९	४६०६०	१०९३९	५६७	३०८८३
जलेश्वर	६३८०२	४८८६४	४४९९	१०५७	८६	२३४६	१२०५	३६	५७०९

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.२ जनगणना अधिको बसोबास स्थान र उमेर समूहका आधारमा गणना गरिएको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसङ्ख्या

उमेर समुह	जम्म जनसङ्ख्या	यस अधिको बसोबासको स्थान							विदेश
		यही स्थानीय तह	अर्को पालिका			अर्को जिल्लामा			
			गा.पा.	न.पा.	उल्लेख नभएको	गा.पा.	न.पा.	उल्लेख नभएको	
जम्मा	६३८०२	४८८६४	४४९९	१०५७	८६	२३४६	१२०५	३६	५७०९
०० - ०४ वर्ष	६४९०	६४१२	२४	५	१	२७	१४	०	७
०५ - ०९ वर्ष	७३३७	७२०७	३६	१५	३	३६	२३	०	१७
१० - १४ वर्ष	७४७५	७१४०	१४३	२९	३	१०९	२५	०	२६
१५ - १९ वर्ष	६७३०	६२००	२०७	५५	५	११७	५५	२	८९
२० - २४ वर्ष	५७९८	४११३	५५२	१९५	१०	३२४	१६५	५	४३४
२५ - २९ वर्ष	४८५३	२८७५	६११	१५७	१०	३८५	१९३	८	६१४
३० - ३४ वर्ष	४००५	२३१३	५१४	१४५	८	२६३	१६४	६	५९२
३५ - ३९ वर्ष	४२०७	२२९४	५८६	११७	५	३१५	१४४	३	७४३
४० - ४४ वर्ष	३३२१	१९२९	३९२	८५	९	१८१	११२	३	६१०

४५ - ४९ वर्ष	२८५३	१६५६	३३१	७०	५	१५३	८३	६	५४९
५० - ५४ वर्ष	२४६२	१४६३	२७८	४८	७	११३	६६	०	४८७
५५ - ५९ वर्ष	२१४७	१३४३	२२३	३७	६	८९	५६	०	३९३
६० - ६४ वर्ष	१९८०	१२२९	२०७	३९	४	८६	३९	३	३७३
६५ - ६९ वर्ष	१८३४	११९२	१६०	३०	३	७५	३१	०	३४३
७० - ७४ वर्ष	१४२९	९२४	१५७	१८	५	४८	१८	०	२५९
७५+	८८१	५७४	७८	१२	२	२५	१७	०	१७३

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.३ जनगणना अधिको बसोबास स्थान, प्रदेश, र उमेर समूह अनुसार गणना गरिएको क्षेत्रमा बसोबास गर्ने

जनसङ्ख्या

उमेर समूह	जम्मा	जन्मेको प्रदेश							
		कोशी	मधेश	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	उल्लेख नगरिएको
जम्मा	९२२९	९५	८९६८	१०६	१४	२०	५	२१	०
०० - ०४ वर्ष	७१	१	६६	३	०	०	०	१	०
०५ - ०९ वर्ष	११३	१	१०८	३	०	०	०	१	०
१० - १४ वर्ष	३०९	२	३००	६	०	०	१	०	०
१५ - १९ वर्ष	४४१	४	४३०	५	०	१	०	१	०
२० - २४ वर्ष	१२५१	१३	१२२१	१०	१	३	१	२	०
२५ - २९ वर्ष	१३६४	१८	१३१५	१९	३	३	०	६	०
३० - ३४ वर्ष	११००	८	१०७४	१०	०	७	०	१	०
३५ - ३९ वर्ष	११७०	१०	११३९	१४	२	१	३	१	०
४० - ४४ वर्ष	७८२	१२	७५२	११	१	३	०	३	०
४५ - ४९ वर्ष	६४८	५	६३४	६	१	१	०	१	०
५० - ५४ वर्ष	५१२	४	४९५	८	३	०	०	२	०
५५ - ५९ वर्ष	४११	१	४०७	२	०	०	०	१	०
६० - ६४ वर्ष	३७८	३	३७३	१	०	०	०	१	०
६५ - ६९ वर्ष	२९९	७	२८७	३	१	१	०	०	०
७० - ७४ वर्ष	२४६	३	२४०	२	१	०	०	०	०
७५+	१३४	३	१२७	३	१	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.४ हाल बसाई सरेको हालको स्थानमा बसोबासको अवधि र उमेर समूहका आधारमा जनसङ्ख्या

उमेर समुह	जम्मा	बसाईको अवधि						अवधि उल्लेख नभएको
		१ बर्ष भन्दा कम	१ -४ वर्ष	५ -९ वर्ष	१० -२४वर्ष	२५ -४९ वर्ष	५० वर्ष र सो भन्दा माथि	
जम्मा	९२२९	८१	१४७१	१५३६	३५९१	२००२	४७०	७८
०० - ०४ वर्ष	७१	६	६०	०	०	०	०	५
०५ - ०९ वर्ष	११३	१	५७	५१	०	०	०	४
१० - १४ वर्ष	३०९	०	७९	११२	११८	०	०	०
१५ - १९ वर्ष	४४१	२९	२२८	६१	११९	०	०	४
२० - २४वर्ष	१२५१	२९	५९२	४६३	१६०	०	०	७
२५ - २९ वर्ष	१३६४	९	१९६	५७२	५६४	१०	०	१३
३० - ३४ वर्ष	११००	१	७८	१०५	८८७	२१	०	८
३५ - ३९ वर्ष	११७०	३	४९	६३	९७६	७०	०	९
४० - ४४ वर्ष	७८२	०	४३	३८	४३७	२५६	०	८
४५ - ४९ वर्ष	६४८	१	२९	२४	१३४	४५८	०	२
५० - ५४ वर्ष	५१२	१	१४	१३	६१	४१६	२	५
५५ - ५९ वर्ष	४११	१	२०	६	५२	३२६	२	४
६० - ६४ वर्ष	३७८	०	९	८	३५	२८५	३८	३
६५ - ६९ वर्ष	२९९	०	७	९	१९	१११	१५१	२
७० - ७४ वर्ष	२४६	०	५	८	२१	३७	१७२	३
७५+	१३४	०	५	३	८	१२	१०५	१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.५ जनगणना अधिको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसङ्ख्या देश/क्षेत्र अनुसार

उमेर समुह	जम्मा	जनगणना अधिको देश/क्षेत्र												
		भारत	सार्क (भारत बाहेक)	आसियान	मध्य पूर्व	अन्य एसिया ली	युरोपेली देश	अन्य युरोपेली	उत्तर अमेरिकी	दक्षिण अमेरिकी	अफ्रिकी	प्रशान्त	अन्य	गरिएको छैन
जम्मा	५७०९	५५४२	४	३१	१३०	१	०	०	१	०	०	०	०	०
००-१४ वर्ष	५०	५०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१५-५९ वर्ष	४५११	४३४६	४	३०	१२९	१	०	०	१	०	०	०	०	०
६०+ वर्ष	११४८	११४६	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.६ जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसङ्ख्या हालको स्थानमा बसाइँसराइको मुख्य कारणको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ बाट प्राप्त नतिजाको आधारमा जलेश्वर नगरपालिकाको जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसङ्ख्या हालको स्थानमा बसाइँसराइको मुख्य कारणको बारेमा उल्लेख गरिएको छ। यस नगरपालिकामा ५७०९ जना विदेशी जनसङ्ख्या मध्ये ५२०४ जना विवाहको कारणले बसाइँसराई गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिकामा देखाइएको छ।

क्षेत्र	लिङ्ग	जम्मा	बसाइँसराइको मुख्य कारण									
			काम/ रोजगार	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन /तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्कने	अन्य	उल्लेख नभएको
महोत्तरी जिल्ला	जम्मा	३०८८३	५८१	२१३	१०५	२७१२३	६६३	२९	८४	१६०२	४०४	७९
	पुरुष	२७७२	४२०	१४७	४६	१८९	३०४	८	५०	१३८८	१९८	२२
	महिला	२८१११	१६१	६६	५९	२६९३४	३५९	२१	३४	२१४	२०६	५७
जलेश्वर	जम्मा	५७०९	७४	१६	१७	५२०४	१०१	१	४	२४४	२९	१९
	पुरुष	३७५	४६	८	६	३८	४९	०	२	२१३	१०	३
	महिला	५३३४	२८	८	११	५१६६	५२	१	२	३१	१९	१६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.७ जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान विदेशमा रहेको जनसङ्ख्या हालको स्थानमा बसाइँसराइको मुख्य कारणको विवरण

उमेर समुह	जम्मा	बसाइँसराइको मुख्य कारण									
		"काम/ रोजगार"	व्यापार/ व्यवसाय	अध्ययन/ तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृति क प्रकोप	कृषि	घर फर्कने	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	५७०९	७४	१६	१७	५२०४	१०१	१	४	२४४	२९	१९
०० - ०४ वर्ष	७	०	०	०	०	६	०	०	१	०	०
०५ - ०९ वर्ष	१७	०	०	१	०	१३	०	०	३	०	०
१० - १४ वर्ष	२६	१	०	०	०	१७	०	०	७	०	१
१५ - १९ वर्ष	८९	३	०	२	६४	१६	०	०	४	०	०
२० - २४ वर्ष	४३४	३	१	२	३८९	८	०	०	२५	४	२
२५ - २९ वर्ष	६१४	९	०	३	५५३	५	०	३	३५	३	३
३० - ३४ वर्ष	५९२	१०	३	१	५३८	२	०	०	३६	२	०
३५ - ३९ वर्ष	७४३	८	४	३	६८४	४	०	०	३६	३	१
४० - ४४ वर्ष	६१०	११	४	२	५६१	३	१	०	२३	४	१
४५ - ४९ वर्ष	५४९	४	०	०	५०७	७	०	०	२६	१	४
५० - ५४ वर्ष	४८७	४	०	१	४६३	५	०	०	११	२	१
५५ - ५९ वर्ष	३९३	४	०	०	३७०	३	०	१	१३	२	०
६० - ६४ वर्ष	३७३	६	२	१	३४८	३	०	०	८	२	३

६५ - ६९ वर्ष	३४३	३	०	०	३२९	३	०	०	११	३	२
७० - ७४ वर्ष	२५९	३	२	१	२४६	३	०	०	३	०	१
७५+	१७३	५	०	०	१६०	३	०	०	२	३	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

१३.८ बसाइँसराइको मुख्य कारणले गर्दा जनगणना अधिको पहिलेको बसोबास स्थान देश भित्रको हालको गणना गरिएको स्थान बाहेक अन्य स्थान भएको जनसङ्ख्याको विवरण

उमेर समुह	जम्मा	बसाइँसराइको मुख्य कारण									
		काम/ रोजगार	व्यापार / व्यवसाय	अध्ययन /तालिम	विवाह	आश्रित	प्राकृतिक प्रकोप	कृषि	घर फर्कने	अन्य	उल्लेख नभएको
जम्मा	९२२९	५६७	५८	१९१	७०६७	१०३१	०	१५	१३६	१०८	५६
०० - ०४ वर्ष	७१	०	०	०	०	६५	०	०	३	०	३
०५ - ०९ वर्ष	११३	०	०	२४	०	८४	०	०	४	०	१
१० - १४ वर्ष	३०९	४	०	५०	५	२३७	०	०	९	४	०
१५ - १९ वर्ष	४४१	९	०	४८	२०५	१५२	०	०	१९	५	३
२० - २४ वर्ष	१२५१	२८	२	२४	१०४९	११६	०	२	१६	९	५
२५ - २९ वर्ष	१३६४	७१	४	९	११७४	६४	०	३	१४	१४	११
३० - ३४ वर्ष	११००	६९	६	१०	९३३	५९	०	१	७	९	६
३५ - ३९ वर्ष	११७०	८१	१५	१०	९८४	५३	०	१	७	१२	७
४० - ४४ वर्ष	७८२	७१	७	८	६१५	५३	०	२	८	११	७
४५ - ४९ वर्ष	६४८	६८	७	२	५०९	४५	०	१	८	७	१
५० - ५४ वर्ष	५१२	५०	५	१	४१२	२४	०	०	९	६	५
५५ - ५९ वर्ष	४११	३५	३	१	३१७	३२	०	१	९	११	२
६० - ६४ वर्ष	३७८	२६	३	१	३१४	१८	०	३	८	३	२
६५ - ६९ वर्ष	२९९	२७	३	१	२४९	८	०	१	४	५	१
७० - ७४ वर्ष	२४६	१७	१	१	१९८	१५	०	०	५	७	२
७५+	१३४	११	२	१	१०३	६	०	०	६	५	०

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

खण्ड -चौध
स्वास्थ्य

१४.१ जिल्लाका स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

विवरण	संस्थाको सङ्ख्या
जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	१
अस्पताल सङ्ख्या (१५ शैयाको)	२
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	५
स्वास्थ्य चौकी सङ्ख्या	७०
महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका सङ्ख्या	५
डाक्टर दरबन्दी सङ्ख्या	११
आधरभूत स्वास्थ्य केन्द्र सङ्ख्या	५४
मानव संसाधनको उपलब्धता(५)	१००
डाक्टर,नर्स तथा परामेडिक्सको दरबन्दी सङ्ख्या	३९

१४.२ स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरु

स्थानीय तह	जम्मा वडा	जम्मा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका सङ्ख्या	स्वास्थ्य संस्था सङ्ख्या			
			अस्पताल	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	स्वास्थ्य चौकी सङ्ख्या	आधरभूत स्वास्थ्य केन्द्र सङ्ख्या
जलेश्वर न.पा.	१२	७१	१	०	६	५

१४.३ वडा अनुसार सरकारी र सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था तथा चिकित्सकको विवरण

वडा नम्बर	सरकारी र सामुदायिक स्वास्थ्यको नाम	ठेगाना	स्वास्थ्यकर्मीको सङ्ख्या	प्रशासनिक कर्मचारी सङ्ख्या
१	आधरभूत स्वास्थ्य केन्द्र जलेश्वर	जलेश्वर-१	२	०
२	एम सि एच क्लिनिक	जलेश्वर-२	३	०
३	सहरी स्वास्थ्य चौकी	मलिवादा-३	१	१
	सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	खैरा-३	२	१
४	स्वास्थ्य चौकी	सुगा-४	४	१

५	स्वास्थ्य चौकी	पर्सा-५	४	१
६	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	सुरियाही-६	३	१
७	स्वास्थ्य चौकी	अनकार	४	१
८	सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	रमौल	२	१
९	परिकौली स्वास्थ्य चौकी	जलेश्वर-९	४	१
१०	आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र	सारी	२	०
११	पिगौना स्वास्थ्य चौकी	जलेश्वर-११	५	१
१२	नैन्ही स्वास्थ्य चौकी	जलेश्वर-१२	७	१

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१४.४ वडाअनुसार संस्थागत (निजी) स्वास्थ्य सेवा प्रदायकसंस्था सम्बन्धि विवरण

वडा नम्बर	संस्थागत (निजी) स्वास्थ्य संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	नोबेल डेन्टल केयर	जलेश्वर-१	९८०८८३६५०२
२	सुभ प्रभात पठोलोग्य ल्याब	जलेश्वर-२	
	बेस्ट डायग्नोस्टिक सेन्टर	जलेश्वर-२	९८४४४११११२
	आयु हेल्थ पोली क्लिनिक रिसर्च सेन्टर प्रा.लि.	जलेश्वर-२	९८६०९२५५२०
	जलेश्वरनाथ हेल्थ क्लिनिक	जलेश्वर-२	९८१६८३०३५५
	जलेश्वर हेल्थ केयर क्लिनिक	जलेश्वर-२	
	श्री गणेश हेल्थ केयर क्लिनिक	जलेश्वर-२	
	बेस्ट डायग्नोस्टिक सेन्टर	जलेश्वर-२	
	सुभ दृष्टि आइकेयर एण्ड ओप्टिकल्स	जलेश्वर-२	९७६३५६४३९७
५	आशिर्वाद बाल क्लिनिक	जलेश्वर -५	

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१४.५ वडाअनुसार महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको विवरण

वडा नम्बर	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका
१	६
२	४
३	६
४	९

५	६
६	६
७	६
८	६
९	९
१०	२
११	९
१२	५
जम्मा	७८

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१४.६ वडाअनुसार स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धि विवरण

वडा नं.	स्वास्थ्य चौकी	प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी	आधारभुत स्वास्थ्य चौकी	प्रसुती केन्द्र (Birthing Center)	अस्पताल (MCH)
१			१		
२					१
३	१		३		
४	१				
५	१				
६			१		
७	१				
८			१		
९	१				
१०			१		
११	१				
१२	१			१	

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१४.७ वडा अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको सङ्ख्या

वडा नं.	स्वास्थ्य चौकी	प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी	आधारभुत स्वास्थ्य चौकी	प्रसुती केन्द्र	अस्पताल
१			२		
२					३
३			३/३		
४	४				
५	४				
६			३		
७	४				
८			२		
९	४				
१०			२		
११	५				
१२	३			४	

स्रोत: जलेघर नगरपालिकाको कार्यालय

खण्ड- पन्ध्र

कृषि सम्बन्धी विवरण

परिचय

नेपालका प्रत्येक स्थानीय तहको कृषि संरचना, गतिविधि तथा कृषि उत्पादनसम्बन्धी विवरण सङ्कलनका लागि राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालय (साविकको केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग) ले राष्ट्रीय कृषिगणना २०७८ सञ्चालन गरेको थियो। नेपालमा यस्तो कृषिगणना पहिलो पटक २०१८ सालमा भएको थियो। त्यसपछि प्रत्येक दश-दश वर्षमा कृषिगणना हुँदै आएको छ। पछिल्लो कृषिगणना २०७८ यही क्रमको सातौँ गणना हो। यो कृषिगणनाको थप महत्व छ। वि.सं. २०७८ सालको यो कृषिगणनाले नेपालको इतिहासमा ६० वर्षको अवधि पुरा गरी संघीय ढाँचाअनुसारका स्थानीय तहसम्मका कृषिसम्बन्धी तथ्याङ्कहरू उपलब्ध गराएको छ। यस गणनामा कृषकले चलन गरेको जग्गाको आकार (नाप), जग्गाको उपभोग र उपयोग, बाली लागेको जग्गाको क्षेत्रफल र उत्पादन, सिँचाइको विवरण, कृषि सामग्री र औजारको उपयोग, पाल्तु पशुपन्छीको सङ्ख्या, सहायक कृषि कृषकलासम्बन्धी विवरण, कृषि कार्यमा संलग्न जनशक्ति, कृषि वन, कृषि ऋण, विमा, अनुदान, कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनको प्रभाव, कृषिमा हरितगृह/टनेल पद्धतिको प्रयोग, माटो परीक्षण, कृषि बजारसम्मको पहुँच, फोहोरको व्यवस्थापनजस्ता विविध विषयहरूमा तथ्याङ्क संकलन गरी यी विषयहरूसम्बन्धी महत्वपूर्ण नतिजाहरू प्रकाशित गरिएका छन्। यस कृषिगणनाबाट कृषि क्षेत्रको नीति निर्माण योजना तर्जुमा कार्यान्वयन तथा मूल्याङ्कनका लागि देशलाई आवश्यक पर्ने आधारभूत तथ्याङ्कहरू (Benchmark Statistics) प्राप्त भएका छन्।

गणना विधि

राष्ट्रिय कृषिगणना २०७८ मा गणनाको एकाइ कृषिचलनलाई लिएको थियो। सामान्यता कृषक परिवार र कृषिचलन प्रयत्नवाचि जस्तै देखिएतापनि तलका मध्ये कम्तिमा कुनै एक अवस्था पुष्टि भएमा मात्र त्यस कृषक परिवारलाई कृषिचलन मानिएको र कृषिगणनामा समावेश गरिएको थियो।

- हिमाल र पहाडका जिल्लामा भए कम्तीमा ४ आना र तराईका जिल्लामा भए कम्तीमा ८ धुर क्षेत्रफलमा बाली लगाएको भएमा, वा
- जुनसुकै उमेरका कतीमा १ वटा गाईभ—ैंसी जस्ता ठूला चौपाया पालेको भएमा, वा
- कतीमा ५ वटा भेडाबाखा ज—स्ता साना चौपाया पालेको भएमा, वा
- माउ चल्ला गरि कम्तीमा २० वटासम्म पाल्तु पन्छीकुखुरा), हाँसपालेको भएमा। (

१५.१ कृषक परिवार सङ्ख्या, क्षेत्रफल, कित्ता सङ्ख्या, औषतकित्ता सङ्ख्या तथा सिंचित क्षेत्रफल

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार मधेश प्रदेशमा कुल ७,३८,३४० कृषक परिवारले ४,९२,४९७.१ हेक्टर जमिनमा खेती गरिरहेका छन् भने जम्मा २१,७४,७९८ कित्ता रहेको छ र औसत कित्ता सङ्ख्या २.९ छ। कुल कृषक परिवारमध्ये ६,१२,३२७ (करिब ८३ प्रतिशत) ले सिंचाइ सुविधा प्रयोग गरेका छन् र ३,६५,६३०.४ हेक्टर (करिब ७४ प्रतिशत)

क्षेत्रफल सिंचित रहेको छ। यसले प्रदेशस्तरमा कृषियोग्य जमिनको ठूलो हिस्सा सिंचाइ पहुँचमा रहेको देखाउँछ, यद्यपि अझै केही क्षेत्र असिंचित रहेकाले सिंचाइ विस्तारको आवश्यकता विद्यमान छ।

महोत्तरी जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारले ५९,४१७.७ हेक्टर क्षेत्रफलमा खेती गर्दै आएका छन् र जम्मा २,४१,०५५ कित्ता रहेको छ। औसत कित्ता सङ्ख्या २.८ रहेको छ, जसले जमिन टुक्रिकरण मध्यम अवस्थालाई संकेत गर्दछ। जिल्लामा ६१,३४४ कृषक परिवार (करिब ७० प्रतिशत) सिंचाइ सुविधामा आबद्ध छन् भने ३३,९६९.४ हेक्टर (करिब ५७ प्रतिशत) जमिन सिंचित छ। प्रदेशको तुलनामा जिल्लामा सिंचाइ पहुँच कम देखिन्छ, जसले कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि सिंचाइ पूर्वाधार विस्तारको सम्भावना औँल्याउँछ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारले ३,४७५.१ हेक्टर जमिनमा खेती गरिरहेका छन् र १५,४७९ कित्ता रहेका छन्। यहाँ औषत कित्ता सङ्ख्या २.८ छ, जुन जिल्लाको औषत सरह हो। नगरपालिकामा ४,४१६ कृषक परिवार (करिब ८० प्रतिशत) ले सिंचाइ सुविधा प्रयोग गरेका छन् र २,८००.२ हेक्टर (करिब ८१ प्रतिशत) क्षेत्रफल सिंचित रहेको छ। यस आधारमा जलेश्वर नगरपालिका जिल्लाको औषतभन्दा राम्रो सिंचाइ पहुँच भएको क्षेत्रका रूपमा देखिन्छ, जसले कृषि उत्पादन र बहुवाली प्रणाली विस्तारका लागि सकारात्मक आधार प्रदान गर्दछ।

क्षेत्र	जम्मा कृषकपरिवार सङ्ख्या	कृषक परिवारलेचलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा कित्तासङ्ख्या	औषत कित्तासङ्ख्या	सिंचाई सुविधाप्रयोग गर्ने कृषक परिवारको सङ्ख्या	सिंचित क्षेत्रफल (हेक्टर)
मधेश प्रदेश	७३८३४०	४९२४९७.१	२१७४७९८	२.९	६१२३२७	३६५६३०.४
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	५९४१७.७	२४१०५५	२.८	६१३४४	३३९६९.४
जलेश्वर नगरपालिका	५४९३	३४७५.१	१५४७९	२.८	४४१६	२८००.२

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.२ जग्गाको स्वामित्व अनुसार जग्गा कमाउने परिवार सङ्ख्या तथा कमाएको जग्गाको क्षेत्रफल

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार **मधेश प्रदेशमा** कुल ७,३८,३४० कृषक परिवारले ४,९२,४९७.१ हेक्टर जमिन उपयोग गरिरहेका छन्। तीमध्ये ६,०२,३२५ परिवार (करिब ८२%) ले केवल आफ्नै हकको जमिन मात्र कमाएका छन्, जसअन्तर्गत ३,८७,१६८.६ हेक्टर क्षेत्रफल पर्छ। ८,९५२ परिवार (करिब १.२%) ले अरुको हकको जमिन मात्र कमाएका छन् भने १,२८५ परिवार अन्य प्रकारको उपभोग अन्तर्गत रहेका छन्। साथै १,२५,७७८ परिवार (करिब १७%) ले एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्वअन्तर्गत ९९,९४६.१ हेक्टर जमिन उपयोग गरेका छन्। यसले प्रदेशमा अधिकांश कृषक आफ्नै स्वामित्वमा निर्भर भए पनि उल्लेख्य हिस्सा मिश्रित स्वामित्व (आफ्नो र अरुको दुवै) प्रणालीमा रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारले ५९,४१७.७ हेक्टर जमिन कमाएका छन्। तीमध्ये ७०,१८१ परिवार (करिब ८१%) ले आफ्नै हकको जमिन मात्र कमाएका छन्, जसको क्षेत्रफल ४५,८८२.३ हेक्टर छ। १,१०२ परिवार (करिब १.३%) ले अरुको हकको जमिन मात्र कमाएका छन् भने ४९ परिवार अन्य प्रकारको उपभोगमा छन्। एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्वअन्तर्गत १५,७२९ परिवार (करिब १८%) ले १२,८००.६ हेक्टर जमिन उपयोग

गरेका छन्। प्रदेशको जस्तै जिल्लामा पनि प्रमुख रूपमा स्वामित्वमा आधारित खेती प्रचलित छ, तर मिश्रित स्वामित्वको अभ्यास पनि उल्लेख्य देखिन्छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारले ३,४७५.१ हेक्टर जमिन उपयोग गरेका छन्। तीमध्ये ३,६९८ परिवार (करिब ६७%) ले आफ्नै हकको जमिन मात्र कमाएका छन्, जसको क्षेत्रफल २,९९९.९ हेक्टर छ। २०४ परिवार (करिब ३.७%) ले अरुको हकको जमिन मात्र कमाएका छन्। एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्वअन्तर्गत ९,५९९ परिवार (करिब २९%) ले ९,२२६.० हेक्टर जमिन उपयोग गरेका छन्। यस तथ्याङ्कले जलेश्वर नगरपालिकामा जिल्ला र प्रदेशको तुलनामा मिश्रित स्वामित्व प्रणालीको हिस्सा बढी रहेको देखाउँछ, जसले भाडा, ठेक्का वा साझेदारी खेतीको अभ्यास अपेक्षाकृत सक्रिय रहेको संकेत गर्दछ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	कृषक परिवारले चलनगरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर.)	एक प्रकारको स्वामित्व						एकभन्दा बढी प्रकारको स्वामित्व	
			परिवारको हकको जग्गामात्र कमाउने		अरुकोहकको जग्गामात्र कमाउने		अन्यप्रकारको उपभोगअन्तरगत			
मधेशप्रदेश	७३८३४०	४९२४९७.९	६०२३ २५	३८७९६८ .६	८९५ २	५९४५ .३	९२८ ५	२३७ ९	९२५७७८	९९९४६.९
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	५९४९७.७	७०९८ ९	४५८८२ .३	९९० २	७२९. ८	४९	५.०	९५७२९	९२८००.६
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	३४७५.९	३६९८	२९९९.९	२०४	९३७.३	०		९५९९	९२२६.०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.३ कृषिचलनले चलन गरेको जग्गाको उपयोग

उपलब्ध तथ्याङ्कअनुसार **मधेश प्रदेशमा** कुल ७,३८,३४० कृषक परिवारले करिब ४,९२४,९७९.० हेक्टर जमिन उपयोग गरेका छन्। त्यसमध्ये ४,३७,२०३.० हेक्टर (करिब ८९%) जमिन खेतीयोग्य रहेको छ। खेतीयोग्य जमिनमध्ये ४,२९,२३७.३ हेक्टर (करिब ९८%) मा अस्थायी बाली लागेको छ भने ९९,३८७.३ हेक्टर जमिन स्थायी बाली अन्तर्गत रहेको छ। अन्य खेतीयोग्य जग्गा ७,९६६.९ हेक्टर रहेको छ भने ३५,९०६.५ हेक्टर क्षेत्रफल अन्य प्रयोजनका जमिनमा पर्छ। यसले प्रदेशमा खेती मुख्यतः अस्थायी (धान, गहुँ, मकै आदि) बालीमा केन्द्रित रहेको र स्थायी बालीको हिस्सा तुलनात्मक रूपमा न्यून रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारले ५९,४९७.७ हेक्टर जमिन उपयोग गरेका छन्। तीमध्ये ५२,५०६.८ हेक्टर (करिब ८८%) खेतीयोग्य जमिन हो। खेतीयोग्य जमिनमध्ये ५९,२३७.० हेक्टर (करिब ९८%) मा अस्थायी बाली लागेको छ भने ३,०२६.३ हेक्टर जमिन स्थायी बाली अन्तर्गत छ। अन्य खेतीयोग्य जमिन ९,२६९.८ हेक्टर रहेको छ र ३,८८४.६ हेक्टर अन्य जग्गा श्रेणीमा पर्छ। प्रदेशको जस्तै जिल्लामा पनि अस्थायी बालीको वर्चस्व स्पष्ट देखिन्छ र स्थायी बालीको विस्तारको सम्भावना रहेको संकेत गर्दछ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारले ३,४७५.९ हेक्टर जमिन उपयोग गरेका छन्। तीमध्ये ३,०२६.९ हेक्टर (करिब ८७%) खेतीयोग्य जमिन हो। खेतीयोग्य जमिनमध्ये २,९९०.९ हेक्टर (करिब ९९%) मा अस्थायी

बाली लगाइएको छ भने २५४.६ हेक्टर क्षेत्रफल स्थायी बाली अन्तर्गत छ। अन्य खेतीयोग्य जमिन ३५.२ हेक्टर मात्र रहेको छ र १९४.४ हेक्टर अन्य जग्गा श्रेणीमा पर्दछ। यसबाट जलेश्वर नगरपालिकामा खेतीयोग्य जमिनको उच्च उपयोग दर रहेको र मुख्यतः अस्थायी बालीमा निर्भर कृषि प्रणाली रहेको देखिन्छ। स्थायी बाली विस्तार तथा बाली विविधीकरणका लागि सम्भावना विद्यमान रहेको निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषक परिवारले चलनगरे को जग्गा क्षेत्रफल (हेक्टर)	जम्मा खेतीयोग्य जग्गा		अस्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य खेतीयोग्य जग्गा		स्थायी बाली लागेको जग्गा		अन्य जग्गा	
			परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
मधेश प्रदेश	७३८३ ४०	४९२४९७ १.०	६९७ २८२	४३७२ ०३.०	६८४५ ७४	४२९२ ३७.३	४१४२ २	७९६ ६.१	१३७२४ ०	१९३ ८७.३	७३८३ ४०	३५९ ०६.५
महोत्तरी जिल्ला	८७०६ २	५९४१७.७	८१५ ७३	५२५० ६.८	८११९५	५१२३ ७.०	६२९८	१२६ ९.८	२१२६६	३०२ ६.३	८७०६ २	३८८ ४.६
जलेश्वर नगरपालिका	५४९३	३४७५.१	५०२ ८	३०२६. १	५००६	२९९० .९	२५५	३५. २	१९९६	२५४ .६	५४९३	१९४. ४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.४ विभिन्न अस्थायी बालीको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार सङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार मधेश प्रदेशमा अस्थायी बालीमध्ये खाद्यान्न बालीको स्पष्ट वर्चस्व देखिन्छ। प्रदेशका ६,६३,६७० कृषक परिवारले ६,६७,५५२.३ हेक्टर क्षेत्रमा खाद्यान्न बाली उत्पादन गरेका छन्। त्यसपछि कोसे/दाल बाली २,३६,५७२ परिवारद्वारा ५५,६७५.४ हेक्टरमा, कन्दमूल बाली १,३२,०३५ परिवारद्वारा ११,२१३.० हेक्टरमा र तेल बाली १,१२,७३७ परिवारद्वारा १८,९७७.३ हेक्टरमा उत्पादन भएको छ। तरकारी बाली १,०९,२०३ परिवारले १४,२५५.३ हेक्टरमा लगाएका छन् भने अन्य अस्थायी बाली १,४८,६२५ परिवारद्वारा ३६,८६०.४ हेक्टरमा उत्पादन भएको छ। यसले प्रदेशको कृषि प्रणाली मुख्यतः खाद्यान्नमा केन्द्रित रहेको तर विविध बाली प्रणाली पनि विद्यमान रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा पनि खाद्यान्न बाली नै प्रमुख रहेको छ। ७६,२४४ कृषक परिवारले ७४,४५८.५ हेक्टर क्षेत्रमा खाद्यान्न बाली लगाएका छन्। कोसे/दाल बाली ३१,५७१ परिवारले ७,८५२.५ हेक्टरमा, कन्दमूल बाली ९,७०३ परिवारले १,०७२.६ हेक्टरमा, तेल बाली ७,४२१ परिवारले ८२२.४ हेक्टरमा उत्पादन गरेका छन्। तरकारी बाली १२,७५४ परिवारद्वारा १,९७६.२ हेक्टरमा र अन्य अस्थायी बाली १६,३०९ परिवारद्वारा ५,३३५.६ हेक्टरमा उत्पादन भएको छ। जिल्लामा खाद्यान्न उत्पादनको प्रभुत्व भए पनि दलहन तथा अन्य बालीको पनि उल्लेख्य सहभागिता देखिन्छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ४,८७० कृषक परिवारले ४,९७०.६ हेक्टर क्षेत्रमा खाद्यान्न बाली लगाएका छन्, जुन अस्थायी बालीमध्ये सबैभन्दा ठूलो हिस्सा हो। कोसे/दाल बाली २,०३८ परिवारले ४४३.९ हेक्टरमा, कन्दमूल बाली १५०

परिवारले १४.३ हेक्टरमा र तेल बाली ३४३ परिवारले ३१.१ हेक्टरमा उत्पादन गरेका छन्। तरकारी बाली ४०२ परिवारद्वारा ३४.९ हेक्टरमा तथा अन्य अस्थायी बाली ३७९ परिवारद्वारा १८.७ हेक्टरमा लगाइएको छ। यसबाट जलेश्वर नगरपालिकाको कृषि प्रणाली मुख्यतः खाद्यान्न उत्पादनमा केन्द्रित रहेको, दलहनको पनि राम्रो उपस्थिति रहेको तर तरकारी, तेलहन र कन्दमूल बालीको क्षेत्रफल तुलनात्मक रूपमा कम रहेको देखिन्छ। बाली विविधीकरण तथा उच्च मूल्यका बाली प्रवर्द्धनका लागि अझै सम्भावना रहेको निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ।

क्षेत्र	खाद्यान्न बाली		कोसे/दालबाली		कन्दमूल बाली		तेलबाली		तरकारी बाली		अन्य अस्थायी बाली	
	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
मधेशप्रदेश	६६३६७०	६६७५५२.३	२३६५७२	५५६७५.४	१३२०३५	११२१३.०	११२७३७	१८९७७.३	१०९२०३	१४२५५.३	१४८६२५	३६८६०.४
महोत्तरी जिल्ला	७६२४४	७४४५८.५	३१५७१	७८५२.५	९७०३	१०७२.६	७४२१	८२२.४	१२७५४	१९७६.२	१६३०९	५३३५.६
जलेश्वरनगरपालिका	४८७०	४९७०.६	२०३८	४४३.९	१५०	१४.३	३४३	३१.१	४०२	३४.९	३७९	१८.७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

४(क) मुख्य अस्थायीबाली लागेका जग्गाको क्षेत्रफल तथा कृषक परिवार सङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्कअनुसार मधेश प्रदेशमा मुख्य अस्थायी बालीमध्ये धान र गहुँको स्पष्ट वर्चस्व देखिन्छ। प्रदेशभर ६,४३,६७३ कृषक परिवारले ३,८४,५५२.७ हेक्टरमा धान खेती गरेका छन् भने ५,२९,५६७ परिवारले २,४७,६०८.७ हेक्टरमा गहुँ उत्पादन गरेका छन्। मकै ९९,५५४ परिवारद्वारा ३३,७१८.८ हेक्टरमा उत्पादन भएको छ। कोदो, जौ/उवा र फापर जस्ता परम्परागत बालीहरू अत्यन्त न्यून क्षेत्रफलमा सीमित छन् (कोदो १,०१६.० हे., जौ/उवा १७४.५ हे., फापर १५७.४ हे.)। यसले प्रदेशको कृषि प्रणाली तराई क्षेत्रको अनुकूलताअनुसार मुख्यतः धान-गहुँ आधारित रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा पनि यस्तै प्रवृत्ति देखिन्छ। ७२,८१५ परिवारले ४२,६३९.० हेक्टरमा धान खेती गरेका छन् भने ६४,४६७ परिवारले ३०,१३७.७ हेक्टरमा गहुँ उत्पादन गरेका छन्। मकै ६,७५८ परिवारद्वारा १,३३६.८ हेक्टरमा उत्पादन भएको छ। कोदो, जौ/उवा र फापरको उत्पादन अत्यन्त न्यून क्षेत्रमा सीमित छ। यसबाट जिल्लाको कृषि प्रणाली पनि मुख्यतः धान-गहुँ चक्रमा आधारित रहेको स्पष्ट हुन्छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ४,७०० कृषक परिवारले २,७६३.९ हेक्टरमा धान खेती गरेका छन् भने ४,४१२ परिवारले २,२०३.३ हेक्टरमा गहुँ उत्पादन गरेका छन्। मकै अत्यन्त न्यून (११ परिवार, ०.२ हेक्टर) क्षेत्रमा मात्र सीमित छ। कोदो (०.९ हे.) र फापर (२.२ हे.) जस्ता बालीहरू नगण्य अवस्थामा रहेका छन् भने जौ/उवा खेती गरिएको छैन। यसले जलेश्वर नगरपालिकामा कृषि प्रणाली अत्यधिक रूपमा धान-गहुँ केन्द्रित रहेको र अन्य अन्नबालीको

विविधता निकै कम रहेको देखाउँछ। कृषि विविधीकरण तथा वैकल्पिक अन्नबाली प्रवर्द्धनका लागि सम्भावना रहेको निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ।

क्षेत्र	धान		गहुँ		मकै		कोदो		जौ/उवा		फापर	
	६४३६ ७३	३८४५५ २.७	५२९५ ६७	२४७६० ८.७	९९५५ ४	३३७९८ .८	५५२ ३	१०१६. ०	१३३ ४	१७४. ५	८९ ५	१५७. ४
मधेशप्रदेश	७२८१ ५	४२६३९. ०	६४४६ ७	३०१३७.७	६७५८	१३३६. ८	१०७ ५	२३३.२	२५६	४१.९	१७ ४	१८. ४
महोत्तरी जिल्ला	४७००	२७६३.९	४४१२	२२०३.३	११	०.२	११	०.९	०		११	२.२
जलेश्वरनगरपालिका												

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.५ : बगैँचाको रुपमालगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट सङ्ख्या, छरिएर रहेका बोट सङ्ख्या र कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा ७,३८,३४० कृषक परिवारमध्ये २,२०,६३८ परिवार (करिब ३०%) स्थायी बाली खेतीमा संलग्न छन्। कुल १९,३८७.३ हेक्टर क्षेत्रमा बगैँचाको रूपमा स्थायी बाली लगाइएको छ। तीमध्ये १६,०४५.२ हेक्टर क्षेत्रफल फल लाग्ने उमेरका बोटले ओगटेको छ भने ३,३४२.१ हेक्टरमा फल नलाग्ने उमेरका बोट रहेका छन्। फल लाग्ने उमेरका बोट सङ्ख्या ३७,००,९४० र फल नलाग्ने उमेरका बोट सङ्ख्या २८,४७,९८४ रहेको छ, साथै छरिएका बोटमध्ये ९,९७,८१० फल लाग्ने र १०,८८,३५४ फल नलाग्ने अवस्थामा छन्। यसले प्रदेशमा बगैँचामुखी कृषि विस्तार भइरहेको भए पनि अझै पनि कुल कृषक परिवारको तुलनामा स्थायी बालीको हिस्सा मध्यम स्तरमा रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये २७,५३८ परिवार (करिब ३२%) स्थायी बाली खेतीमा आबद्ध छन्। ३,०२६.३ हेक्टर क्षेत्रफलमध्ये २,५९०.५ हेक्टरमा फल लाग्ने उमेरका र ४३५.८ हेक्टरमा फल नलाग्ने उमेरका बोट रहेका छन्। फल लाग्ने उमेरका बोट सङ्ख्या ४,४२,३६८ र फल नलाग्ने ४,२२,१०० रहेको छ भने छरिएका बोटमध्ये १,३४,७३१ फल लाग्ने र १,७५,८१३ फल नलाग्ने अवस्थामा छन्। जिल्लामा स्थायी बालीको सहभागिता प्रदेश औसतभन्दा केही बढी देखिन्छ, जसले फलफूल तथा बगैँचामुखी खेतीको सम्भावना दर्शाउँछ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये २,२०२ परिवार (करिब ४०%) स्थायी बाली खेतीमा संलग्न छन्, जुन जिल्ला र प्रदेश दुवैको औसतभन्दा उच्च हो। २५४.६ हेक्टर क्षेत्रफलमध्ये १९८.१ हेक्टरमा फल लाग्ने उमेरका र ५६.५ हेक्टरमा फल नलाग्ने उमेरका बोट रहेका छन्। फल लाग्ने उमेरका बोट सङ्ख्या ४६,९७२ र फल नलाग्ने ५५,८८० रहेको छ। साथै छरिएका बोटमध्ये ७,७८८ फल लाग्ने र ४०,६८७ फल नलाग्ने अवस्थामा छन्। यसले जलेश्वर नगरपालिकामा बगैँचामुखी तथा फलफूल खेतीको आधार विस्तार हुँदै गएको र आगामी वर्षहरूमा उत्पादन वृद्धि हुने सम्भावना रहेको संकेत गर्दछ।

तालिका ५ : बगैँचाको रुपमालगाइएका जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट सङ्ख्या, छरिएर रहेका बोट सङ्ख्या र कृषक परिवार सङ्ख्या

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषक परिवारले चलन गरेको जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल (हेक्टर)	स्थायी बाली									
			कृषक परिवार सङ्ख्या	बगैचाको रूपमा लगाइएको जम्मा स्थायी बालीको क्षेत्रफल (हेक्टर)	बगैचाको रूपमा लगाइएका						छरिएका बोट सङ्ख्या	
					फल लाग्ने उमेरको			फल नलाग्ने उमेरको			फल लाग्ने उमेरको	फल नलाग्ने उमेरको
					परिवार सङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोटसङ्ख्या	परिवारसङ्ख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोटसङ्ख्या		
मधेशप्रदेश	७३८३४०	४९२४९७.१	२२०६३८	१९३८७.३	१२४३५३	१६०४५.२	३७००९४०	४९०७१	३३४२.१	२८४७९८४	९९७८१०	१०८८३५४
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	५९४१७.७	२७५३८	३०२६.३	१९७५७	२५९०.५	४४२३६८	६७९८	४३५.८	४२२१००	१३४७३१	१७५८१३
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	३४७५.१	२२०२	२५४.६	१८८१	१९८.१	४६९७२	९३४	५६.५	५५८८०	७७८	४०६८७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५(क) : बगैचाको रूपमालगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट सङ्ख्या, छरिएर रहेका बोट सङ्ख्या र कृषक परिवार सङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार मधेश प्रदेशमा कागती खेती ९,९९० कृषक परिवारले १३७.२ हेक्टर क्षेत्रमा बगैचाको रूपमा गरेका छन्। बगैचामा लगाइएका कागतीका बोट सङ्ख्या १,२६,७१० रहेको छ भने छरिएका बोट सङ्ख्या २२,८०६ रहेको छ। यसले प्रदेशस्तरमा कागती खेती विस्तारको सम्भावना भए पनि कुल स्थायी बाली क्षेत्रफलको तुलनामा यसको हिस्सा सानो रहेको देखाउँछ। महोत्तरी जिल्लामा ७१० कृषक परिवारले ११.२ हेक्टर क्षेत्रमा कागती खेती गरेका छन्। बगैचामा ४,२३४ बोट रहेका छन् भने २,७८६ बोट छरिएका रूपमा रहेका छन्। यसले जिल्लामा कागती खेती सीमित तर व्यावसायिक रूपमा विकास हुने सम्भावना भएको बालीको रूपमा देखिन्छ। स्थानीय तहगत रूपमा हेर्दा बर्दिया नगरपालिका (१६५ परिवार, २.६ हे.) रमनरा शिसवा नगरपालिका (१०२ परिवार, २.५ हे.) मा कागती खेती अपेक्षाकृत बढी देखिन्छ। एकडारा गाउँपालिका (९१ परिवार, १.५ हे.) र पिपरा गाउँपालिका (६० परिवार, १.८ हे.) मा पनि उल्लेख्य सहभागिता छ। केही स्थानीय तहमा क्षेत्रफल अत्यन्त न्यून (०.०-०.६ हे.) रहेको छ। जलेश्वर नगरपालिकामा कागती खेती नगण्य अवस्थामा रहेको देखिन्छ (० हेक्टर, ० बोट)। यसले जलेश्वर क्षेत्रमा कागती खेती व्यावसायिक रूपमा विकास नभएको संकेत गर्दछ। जलवायु, बजार पहुँच र प्राविधिक सहयोगको आधारमा यहाँ कागती खेती विस्तारको सम्भावना अध्ययन गर्न सकिन्छ। समग्रमा, महोत्तरी जिल्लामा कागती खेती सीमित क्षेत्रफलमा भए पनि केही स्थानीय तहमा केन्द्रित रूपमा विकसित हुँदै गएको देखिन्छ भने जलेश्वर नगरपालिकामा यसको प्रवर्द्धनका लागि विशेष कार्यक्रम आवश्यक देखिन्छ।

क्षेत्र	कागती			
	कृषक परिवार सङ्ख्या	बगैचाको रूपमा लगाइएका		छरिएका बोट सङ्ख्या
		क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोटसङ्ख्या	
मधेशप्रदेश	९९९०	१३७.२	१२६७१०	२२८०६
महोत्तरी जिल्ला	७१०	११.२	४२३४	२७८६

जलेश्वरनगरपालिका	०.०	०	०
------------------	-----	---	---

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

५(ख) : बगैँचाको रुपमालगाइएका मुख्य स्थायी बालीको क्षेत्रफल, बोट सङ्ख्या, छरिएर रहेका बोट सङ्ख्या रकृषक परिवार सङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार मधेश प्रदेशमा मुख्य स्थायी बालीमध्ये आँप प्रमुख रहेको छ। प्रदेशभर १,९७,८१३ कृषक परिवारले १५,४३३.२ हेक्टर क्षेत्रमा आँप बगैँचा लगाएका छन्, जसमा २७,३३,६१७ बोट रहेका छन् र ९,०३,१९६ बोट छरिएका रूपमा छन्। यसको तुलनामा केरा खेती २७,२२५ कृषक परिवारले १,१८२.६ हेक्टर क्षेत्रमा गरेका छन्, जसमा ११,३७,३८३ बोट बगैँचामा र २,४४,२०१ बोट छरिएका रूपमा रहेका छन्। यसले प्रदेशमा आँप दीर्घकालीन तथा प्रमुख फलफूल बालीका रूपमा स्थापित रहेको र केरा तुलनात्मक रूपमा कम क्षेत्रफलमा सीमित रहेको देखाउँछ।

महोत्तरी जिल्लामा २५,८३५ कृषक परिवारले २,५८२.२ हेक्टरमा आँप खेती गरेका छन्। बगैँचामा ४,२३,९८४ बोट र १,४६,७७१ छरिएका बोट रहेका छन्। केरा खेती २,०७८ परिवारले ७५.४ हेक्टरमा गरेका छन्, जसमा ३६,२०३ बोट बगैँचामा र ९,८८९ छरिएका बोट छन्। जिल्लामा पनि आँप प्रमुख स्थायी बालीका रूपमा देखिन्छ भने केरा सीमित तर व्यावसायिक सम्भावना भएको बालीको रूपमा रहेको छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा २,०७७ कृषक परिवारले २०५.८ हेक्टर क्षेत्रमा आँप खेती गरेका छन्। यहाँ ४८,३९३ बोट बगैँचामा र ९,३५३ बोट छरिएका रूपमा रहेका छन्, जसले नगरपालिकामा आँप खेतीको राम्रो आधार रहेको देखाउँछ। केरा खेती २७१ परिवारले ६.७ हेक्टर क्षेत्रमा गरेका छन्, जसमा ५,२२९ बोट बगैँचामा र ११ बोट मात्र छरिएका रूपमा छन्। यसले जलेश्वरमा आँप प्रमुख स्थायी बालीका रूपमा स्थापित भइसकेको र केरा खेती अझै सानो क्षेत्रफलमा सीमित रहेको देखाउँछ। समग्रमा, जलेश्वर नगरपालिका महोत्तरी जिल्लाभित्र आँप उत्पादनका दृष्टिले उल्लेख्य स्थानमा रहेको देखिन्छ र फलफूल आधारित कृषि विस्तारका लागि उपयुक्त आधार रहेको निष्कर्ष निकाल्न सकिन्छ।

क्षेत्र	आँप				केरा			
	कृषक परिवार सङ्ख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका		छरिएकाबोट सङ्ख्या	कृषकपरिवार सङ्ख्या	बगैँचाको रूपमा लगाइएका		छरिएकाबोट सङ्ख्या
		क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोटसङ्ख्या			क्षेत्रफल (हेक्टर)	बोटसङ्ख्या	
मधेशप्रदेश	१९७८१३	१५४३३.२	२७३३६१७	९०३१९६	२७२२५	११८२.६	११३७३८३	२४४२०१
महोत्तरी जिल्ला	२५८३५	२५८२.२	४२३९८४	१४६७७१	२०७८	७५.४	३६२०३	९८८९
जलेश्वरनगरपालिका	२०७७	२०५.८	४८३९३	९३५३	२७१	६.७	५२२९	११

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.६: प्रमुख बालीहरुमाकृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्कअनुसारमधेश प्रदेशमा धान खेती गर्ने ६,४३,६७३ कृषक परिवारमध्ये:

- बीउविजन प्रयोग गर्ने कृषक परिवार:
 - स्थानीय बीउ: ३,२१,७६५
 - उन्नत बीउ: २,७२,४७५
 - वर्णशंकर/हाइब्रिड: ४९,४३३
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने कृषक परिवार: ४,६५,८८३
- मलको प्रयोग:
 - स्थानीय/जैविक: ५४,०७६
 - खनिज/रासायनिक: २,४३,१३५
 - दुवै प्रकारको मल: ३,४६,४६२

यसबाट स्पष्ट हुन्छ कि प्रदेशमा धानखेतीमा उन्नत बीउ र कीटनाशक/विषादीको प्रयोग व्यापक छ। मल प्रयोगमा पनि आधुनिक खनिज/रासायनिक मलको उपयोग बढी छ, तर स्थानीय/जैविक मल पनि केही मात्रामा प्रयोग भइरहेको छ।

महोत्तरी जिल्लामा ७२,८१५ कृषक परिवार धानखेतीमा संलग्न छन्:

- स्थानीय बीउ: ३५,९१३
- उन्नत बीउ: ३२,४८८
- हाइब्रिड: ४,४१४
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने परिवार: ५२,८५२
- मल प्रयोग: स्थानीय/जैविक: ६,६२०, खनिज/रासायनिक: २९,३४५, दुवै: ३६,८५०

जिल्लामा पनि उन्नत बीउ र रासायनिक मलको प्रयोग महत्त्वपूर्ण छ, स्थानीय बीउ र जैविक मल पनि प्रयोग भइरहेको छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ४,७०० कृषक परिवारले धानखेतीमा संलग्न छन्:

- स्थानीय बीउ: ३,३९९
- उन्नत बीउ: १,१९५
- हाइब्रिड: १०६
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने परिवार: ३,४४५
- मल प्रयोग: स्थानीय/जैविक: ६६८, खनिज/रासायनिक: २,८८८, दुवै: १,१४४

यसबाट जलेश्वरमा धानखेतीमा मुख्यतः स्थानीय बीउको प्रयोग उच्च छ, तर उन्नत बीउ र आधुनिक मल/कीटनाशकको प्रयोग पनि देखिन्छ। यो संकेत गर्दछ कि नगरपालिकामा परम्परागत धानखेती अझै प्रबल छ, तर नयाँ प्रविधि र रासायनिक मलको प्रयोग बढ्दै गएको छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारस	धान			
		कृषक	विजनको किसिम	कीटनाश	मलको प्रयोग

	इख्या	परिवार सङ्ख्या	प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या			क विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषक परिवार सङ्ख्या		
			स्थानीय	उन्नत	वर्णशंकर (हाइब्रिड)		स्थानीय / जैविक मल	खनिज/रासायनिक मल	दुवै
मधेशप्रदेश	७३८३४०	६४३६७३	३२१७६५	२७२४७५	४९४३३	४६५८८३	५४०७६	२४३१३५	३४६४६२
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	७२८१५	३५९१३	३२४८८	४४१४	५२८५२	६६२०	२९३४५	३६८५०
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४७००	३३९९	११९५	१०६	३४४५	६६८	२८८८	११४४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६(क): प्रमुखबालीहरुमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारसङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसार मकै खेतीमा कृषक परिवारको कृषि सामग्री प्रयोग निम्नानुसार देखिन्छः

प्रदेशस्तर (मधेश प्रदेश)

- कुल कृषक परिवार: ९९,५५४
- बीउविजन प्रयोग:
 - स्थानीय: ४५,०१९
 - उन्नत: २७,५८७
 - वर्णशंकर/हाइब्रिड: २६,९४८
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने परिवार: ६९,३९५
- मल प्रयोग:
 - स्थानीय/जैविक: १८,४२५
 - खनिज/रासायनिक: २६,७६६
 - दुवै प्रकार: ५४,३६४

प्रदेशस्तरमा मकै खेतीमा स्थानीय बीउको प्रयोग बढी भए पनि उन्नत र हाइब्रिड बीउको पनि पर्याप्त प्रयोग भइरहेको छ। मल र विषादी/कीटनाशकको प्रयोग मध्यम स्तरमा छ।

महोत्तरी जिल्ला

- कुल कृषक परिवार: ६,७५८
- स्थानीय बीउ: ५,०४५
- उन्नत बीउ: १,१४७
- हाइब्रिड: ५६६

- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने परिवार: ३,७५३
- मल प्रयोग: स्थानीय/जैविक: १,५४५, खनिज/रासायनिक: ८११, दुवै: ४,४०२

जिल्लामा स्थानीय बीउको प्रयोग प्रमुख छ, तर उन्नत/हाइब्रिड बीउ प्रयोग कम छ। मलको प्रयोग अपेक्षाकृत सीमित र विषादी/कीटनाशक मध्यम मात्रामा प्रयोग भइरहेको छ।

जलेश्वर नगरपालिका

- कुल कृषक परिवार: ११
- स्थानीय बीउ: ११
- उन्नत/हाइब्रिड: ०
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग: ११
- मल प्रयोग: स्थानीय/जैविक: ०, खनिज/रासायनिक: ११, दुवै: ०

जलेश्वर नगरपालिकामा मकै खेती धेरै सीमित छ। सबै कृषक स्थानीय बीउ प्रयोग गर्छन्, र खनिज/रासायनिक मलको प्रयोग मात्र देखिन्छ। उन्नत/हाइब्रिड बीउ वा मिश्रित मल प्रयोग नगरी परम्परागत प्रणालीमा आधारित छ।

तालिका ६(क): प्रमुखबालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारसङ्ख्या

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	कृषक परिवार सङ्ख्या	मकै						
			विजनको किसिम			कीटनाशक क विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	मलको प्रयोग		
			प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या				कृषक परिवार सङ्ख्या		
स्थानीय	उन्नत	वर्णशंकर (हाइब्रिड)	स्थानीय / जैविक मल	खनिज/रासायनिक मल	दुवै				
मधेशप्रदेश	७३८३४०	९९५५४	४५०१९	२७५८७	२६९४८	६९३९५	१८४२५	२६७६६	५४३६४
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	६७५८	५०४५	११४७	५६६	३७५३	१५४५	८११	४४०२
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	११	११	०	०	११	०	११	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

६(ख): प्रमुखबालीहरूमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारसङ्ख्या

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसारगहुँ खेतीमा कृषि सामग्री (बीउविजन, कीटनाशक/विषादी, मल) प्रयोगको विश्लेषण यस्तो छ:

प्रदेशस्तर (मधेश प्रदेश)

- कुल कृषक परिवार: ७३८,३४०

- गहुँ खेतीमा बीउ प्रयोग: ५२९,५६७ परिवार
 - स्थानीय बीउ: २३९,१७०
 - उन्नत बीउ: २९०,३९७
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने कृषक: ३३६,७८८
- मल प्रयोग:
 - स्थानीय/जैविक: ५२,१०३
 - खनिज/रासायनिक: २१३,०९८
 - दुवै प्रकार: २६४,३६६

प्रदेशस्तरमा गहुँ खेतीमा उन्नत बीउ प्रयोग स्थानीय बीउभन्दा केही बढी छ। विषादी/कीटनाशकको प्रयोग मध्यम स्तरमा छ भने मलको प्रयोग व्यापक छ, विशेषगरी दुवै प्रकारको मल प्रयोग उच्च छ।

महोत्तरी जिल्ला

- कुल कृषक परिवार: ८७,०६२
- गहुँ खेतीमा बीउ प्रयोग: ६४,४६७ परिवार
 - स्थानीय बीउ: २७,६३३
 - उन्नत बीउ: ३६,८३५
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग गर्ने परिवार: ४३,०७८
- मल प्रयोग: स्थानीय/जैविक: ७,४०६, खनिज/रासायनिक: २६,०९९, दुवै प्रकार: ३०,९६३

जिल्लामा उन्नत बीउको प्रयोग स्थानीय बीउभन्दा बढी छ। विषादी र मल प्रयोग मध्यम स्तरमा छ, तर दुवै प्रकारको मल प्रयोग अपेक्षाकृत उच्च छ।

जलेश्वर नगरपालिका

- कुल कृषक परिवार: ५,४९३
- गहुँ खेतीमा बीउ प्रयोग: ४,४१२ परिवार
 - स्थानीय बीउ: २,३४१
 - उन्नत बीउ: २,०७१
- कीटनाशक/विषादी प्रयोग: २,६३५
- मल प्रयोग: स्थानीय/जैविक: ७५८, खनिज/रासायनिक: २,६३५, दुवै: १,०१९

जलेश्वर नगरपालिकामा गहुँ खेतीमा स्थानीय र उन्नत बीउ दुवै प्रयोग भइरहे पनि स्थानीय बीउ थोरै बढी प्रयोग भएको छ। विषादी/कीटनाशक प्रयोग मध्यम स्तरमा छ। मल प्रयोगमा खनिज/रासायनिक मल बढी र स्थानीय/जैविक कम प्रयोग भइरहेको छ।

तालिका ६(ख): प्रमुखवालीहरुमा कृषि सामग्री (बीउविजन, विषादी, मल) प्रयोग गर्ने कृषक परिवारसङ्ख्या

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	गहुँ						
		कृषक परिवार सङ्ख्या	विजनको किसिम		कीटनाशक विषादीको प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	मलको प्रयोग		
			स्थानीय	उन्नत		कृषक परिवार सङ्ख्या		
			स्थानीय/जैविक मल	खनिज/रासायनिक मल	दुबै			
मधेशप्रदेश	७३८३४०	५२९५६७	२३९१७०	२९०३९७	३३६७८८	५२१०३	२१३०९८	२६४३६६
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	६४४६७	२७६३३	३६८३५	४३०७८	७४०६	२६०९९	३०९६३
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४४१२	२३४१	२०७१	२६९१	७५८	२६३५	१०१९

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.७: पाल्तु चौपाया तथापन्छीको सङ्ख्या र कृषक परिवार

उपलब्ध तथ्याङ्क अनुसारप्रदेशस्तर (मधेश प्रदेश)

- कुल कृषक परिवार: ७३८,३४०
- पाल्तु चौपाया:
 - गाई/गोरु: १७८,२४० परिवार, ३,७९,७८० गाई/गोरु
 - राँगा/भैसी: २६१,२४८ परिवार, ५,२८,९८४ राँगा/भैसी
 - बाखा/च्याङ्ग्रा: ३८४,६४३ परिवार, १४,४७,५२६ बाखा/च्याङ्ग्रा
 - भैंडा/भैंडी: २,२०० परिवार, ९,३१८ भैंडा/भैंडी
 - सुगुर/बंगुर: ५,०१९ परिवार, २२,३८३ सुगुर/बंगुर
- पाल्तु पन्छी:
 - कुखुरा: ६४,७५२ परिवार, २४,६१३,६६ कुखुरा
 - अन्य पन्छी: ६४,४१२ परिवार, ६,०१,१७८ अन्य पन्छी

प्रदेशमा गाई/भैसीको सङ्ख्या मध्यम भए पनि बाखा/च्याङ्ग्रा पालक कृषक धेरै छन्। कुखुरा र अन्य पन्छी पनि व्यापक रूपमा पालन हुन्छ।

महोत्तरी जिल्ला

- कुल कृषक परिवार: ८७,०६२
- गाई/गोरु: १८,५८६ परिवार, ३६,४२९ गाई/गोरु
- राँगा/भैसी: ३३,४५४ परिवार, ६७,०९४ राँगा/भैसी
- बाखा/च्याङ्ग्रा: ४७,३८७ परिवार, १,७५,०४६ बाखा/च्याङ्ग्रा

- भैंडा/भैंडी: ९८ परिवार, ३०७ भैंडा/भैंडी
- सुगुर/बंगुर: ३५६ परिवार, १,२६१ सुगुर/बंगुर
- कुखुरा: ४,४६२ परिवार, ३०४,८३६ कुखुरा
- अन्य पन्छी: ५,०३१ परिवार, ४६,२७१ अन्य पन्छी

जिल्लामा बाखा/च्याङ्गा पालन उच्च छ, कुखुराको सङ्ख्या पनि उल्लेखनीय छ।

जलेश्वर नगरपालिका

- कुल कृषक परिवार: ५,४९३
- गाई/गोरु: १,४६२ परिवार, २,४३३ गाई/गोरु
- राँगा/भैंसी: १,६२५ परिवार, २,७३८ राँगा/भैंसी
- बाखा/च्याङ्गा: २,७०० परिवार, ८,९६६ बाखा/च्याङ्गा
- भैंडा/भैंडी: ११ परिवार, ४५ भैंडा/भैंडी
- सुगुर/बंगुर: ५६ परिवार, २९२ सुगुर/बंगुर
- कुखुरा: २०४ परिवार, ८,१९८ कुखुरा
- अन्य पन्छी: ११४ परिवार, ५२२ अन्य पन्छी

जलेश्वर नगरपालिकामा पनि बाखा/च्याङ्गा पालन सर्वाधिक छ। गाई/भैंसीको पालन मध्यम छ, तर कुखुरा र अन्य पन्छी तुलनात्मक रूपमा कम मात्रामा पालिएका छन्।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार सङ्ख्या	पाल्तु चौपाया						
		पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा सङ्ख्या	गाई/गोरु		राँगा/भैंसी		बाखा/च्याङ्गा	
			कृषक परिवार सङ्ख्या	गाई/गोरु सङ्ख्या	कृषक परिवार सङ्ख्या	राँगा/भैंसी सङ्ख्या	कृषक परिवार सङ्ख्या	बाखा/च्याङ्गा सङ्ख्या
मधेशप्रदेश	७३८३४०	५६२४९०	१७८२४०	३७९७८०	२६१२४८	५२८९८४	३८४६४३	१४४७५२६
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	६७१०३	१८५८६	३६४२९	३३४५४	६७०९४	४७३८७	१७५०४६
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४०६५	१४६२	२४३३	१६२५	२७३८	२७००	८९६६

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार सङ्ख्या	पाल्तु चौपाया						
		पशु चौपाया पाल्ने कृषक परिवारको जम्मा सङ्ख्या	भैंडा/भैंडी		सुगुर/बंगुर		अन्य पशु	
			कृषक परिवार सङ्ख्या	भैंडा/भैंडी सङ्ख्या	कृषक परिवार सङ्ख्या	सुगुर/बंगुर सङ्ख्या	कृषक परिवार सङ्ख्या	अन्य पशु सङ्ख्या

		सङ्ख्या						
मधेशप्रदेश	७३८३४०	५६२४९०	२२००	९३१८	५०१९	२२३८३	१९९८	५०७७
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	६७१०३	९८	३०७	३५६	१२६१	२१३	४०२
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४०६५	११	४५	५६	२९२	०	

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	पाल्तुपन्छी			
		कुखुरा		अन्यपन्छी	
		कृषकपरिवार सङ्ख्या	कुखुरासङ्ख्या	कृषकपरिवार सङ्ख्या	अन्यपन्छी सङ्ख्या
मधेशप्रदेश	७३८३४०	६४७५२	२४६१३६६	६४४१२	६०११७८
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	४४६२	३०४८३६	५०३१	४६२७१
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	२०४	८१९८	११४	५२२

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.८: कृषि कामदारको किसिमअनुसार कामदारहरूको सङ्ख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा कृषि कामदारको प्रयोग अत्यन्त व्यापक छ। यहाँ कुल ७,३८,३४० कृषक परिवारमध्ये १५,२६० परिवारले स्थायी कामदार प्रयोग गरेका छन्, जसमा २८,८१६ पुरुष र १७,१९२ महिला कामदार छन्। अस्थायी कामदार प्रयोग गर्ने परिवार भने ४,६५,७५१ छन्, जसले २१९३१,७९७ व्यक्ति-दिनको काम पुर्याएका छन् (९,६२,६८८ पुरुष र १,२,३०,९०८ महिला)। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा अस्थायी कामदार प्रयोग निकै व्यापक र मुख्यतः सिजनल/अस्थायी काममा केन्द्रित छ भने स्थायी कामदार मुख्य रूपमा परिवार स्तरको नियमित कृषि कार्यमा संलग्न छन्।

महोत्तरी जिल्लामा कुल ८७,०६२ कृषक परिवार छन्। स्थायी कामदार प्रयोग गर्ने परिवार ३,७८२ छन्, जसमा ६,६४४ पुरुष र ३,९६० महिला छन्। अस्थायी कामदार प्रयोग गर्ने परिवार ५२,८५० छन् र २,१६,५,८२७ व्यक्ति-दिनको योगदान दिएका छन्। जिल्लामा पनि स्थायी कामदार परिवार कम सङ्ख्या भएका छन्, तर अस्थायी कामदारको प्रयोग व्यक्ति-दिन हिसाबले अत्यन्त महत्वपूर्ण छ, जो मुख्यतः खेतीका विशेष सिजनमा प्रयोग हुन्छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवार छन्। यहाँ स्थायी कामदार प्रयोग गर्ने परिवार ८२७ छन् (१०९९ पुरुष र ६३५ महिला), र अस्थायी कामदार प्रयोग गर्ने परिवार ३,९३० छन् जसले २,११,६६७ व्यक्ति-दिनको काम गरेका छन्। नगरपालिकामा पनि अस्थायी कामदारको प्रयोग स्थायी कामदारको तुलनामा व्यापक छ, तर स्थायी कामदार स्थानीय कृषकहरूको नियमित कृषि कार्यमा दीर्घकालीन योगदान पुर्याउँछन्।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार	स्थायी कामदार		अस्थायी कामदार	
		कामदार प्रयोग गर्ने	स्थायी कामदार सङ्ख्या	कामदार प्रयोग	अस्थायी कामदारको व्यक्ति दिन

	सङ्ख्या	कृषक परिवारसङ्ख्या	जम्मा	पुरुष	महिला	गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	जम्मा	पुरुष	महिला
मधेशप्रदेश	७३८३४०	१५२६०	२८८१६	१७१९२	११६२४	४६५७५१	२१९३१७९७	९६२६८८९	१२३०४९०८
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	३७८२	६६४४	३९६०	२६८४	५२८५०	२१६५८२७	१३३९०४८	८२६७७९
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	८२७	१०९९	६३५	४६४	३९३०	२११६६७	१५१४५४	६०२१३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.९: कृषि कामदारको किसिम अनुसार कामदारहरुको सङ्ख्या र कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा कृषि कामदारको प्रयोग व्यापक छ। यहाँ कुल ७,३८,३४० कृषक परिवारमध्ये पर्ममा कामदार प्रयोग गर्ने परिवार १,१३,७९२ छन् र तिनीहरूले १८,४९,६१९ व्यक्ति-दिनको योगदान दिएका छन्। ठेक्का कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार भने ४१,३०० छन्, जसले ११,२९,८१६ व्यक्ति-दिनको कृषि काम सम्पन्न गर्छन्। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा स्थायी/पर्म कामदारको प्रयोग बढी नियमित र व्यापक छ भने ठेक्का कामदार प्रायः विशेष काम वा सिजनल गतिविधिमै केन्द्रित छन्।

महोत्तरी जिल्लामा कुल ८७,०६२ कृषक परिवार छन्। पर्ममा कामदार प्रयोग गर्ने परिवार ४,०१३ छन् र ५२,२०३ व्यक्ति-दिनको योगदान दिएका छन् भने ठेक्का कामदार प्रयोग गर्ने परिवार ६,०१७ छन् र १,२६,३५८ व्यक्ति-दिनको काम सम्पन्न भएको छ। यसले जनाउँछ कि जिल्लामा ठेक्का कामदारको प्रयोग पर्म कामदारको तुलनामा कम कृषक परिवारमा भए पनि व्यक्ति-दिन अनुसार बढी प्रभावकारी छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा कुल ५,४९३ कृषक परिवार छन्। यहाँ पर्ममा कामदार प्रयोग गर्ने २१५ परिवारले २,७८७ व्यक्ति-दिनको काम गरेका छन् भने ठेक्का कामदार प्रयोग गर्ने ९१ परिवारले २,२०१ व्यक्ति-दिनको योगदान दिएका छन्। यसले देखाउँछ कि नगरपालिकामा पर्म र ठेक्का कामदारको प्रयोग दुवै हुन्छ, तर पर्ममा कामदारको योगदान अलिक बढी नियमित र दीर्घकालीन छ, जबकि ठेक्का कामदार छोटो अवधिका विशेष कामका लागि केन्द्रित छन्।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार सङ्ख्या	पर्ममालगाएका कामदार			ठेक्कामालगाएका कामदार				
		कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवारसङ्ख्या	पर्ममा लगाएका कामदारको व्यक्ति दिन			कामदार प्रयोग गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	ठेक्कामालगाएका कामदारको व्यक्ति दिन		
			जम्मा	पुरुष	महिला		जम्मा	पुरुष	महिला
मधेशप्रदेश	७३८३४०	११३७९२	१८४९६१९	६९९००८	११५०६१०	४१३००	११२९८१६	५८१९५०	५४७८६६

महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	४०१३	५२२०३	२६०११	२६१९२	६०१७	१२६३५८	७०१८७	५६१७०
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	२१५	२७८७	१८३६	९५१	९१	२२०१	१२४७	९५४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१०: कृषि ऋण, थप ऋणको आवश्यकता, बिमा तथा अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा कुल ७,३८,३४० कृषक परिवार मध्ये १,१९,७६६ परिवारले कृषि ऋण लिएका छन्, जबकि २,३३,०८० परिवारले थप ऋणको आवश्यकता व्यक्त गरेका छन्। बीमा गरिएका कृषक परिवार सङ्ख्या ८,९३१ रहेको छ भने सरकारी अनुदान पाउने परिवार सङ्ख्या २७,५६८ छ। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा कृषकहरूले वित्तीय सहयोगको आवश्यकता धेरै महशुस गरिरहेका छन्, तर बीमा र अनुदानको पहुँच अपेक्षाकृत कम छ।

महोत्तरी जिल्लामा कुल ८७,०६२ कृषक परिवार मध्ये १५,१४१ परिवारले कृषि ऋण लिएका छन्, २९,५२९ परिवारले थप ऋणको आवश्यकता व्यक्त गरेका छन्। बीमा गरिएका कृषक परिवार सङ्ख्या ६११ मात्र छ भने सरकारी अनुदान पाउने परिवार १,७८५ छन्। यसले जिल्लामा कृषकहरूको वित्तीय सशक्तिकरण अझै सीमित रहेको देखाउँछ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये १,४७९ परिवारले कृषि ऋण लिएका छन् र १,४०१ परिवारले थप ऋणको आवश्यकता जनाएका छन्। बीमा गरिएका कृषक परिवार तथा अनुदान प्राप्त गर्ने परिवार सङ्ख्या शून्य छ। नगरपालिकामा कृषकहरूले वित्तीय सहायता र जोखिम व्यवस्थापनको पहुँच कम भएको स्पष्ट छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषकपरिवार सङ्ख्या	कृषि ऋण लिएका कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषि ऋण / थप ऋणको आवश्यकता उल्लेख गर्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषिक्रियाकलापको लागि बिमा गरेका कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषि कार्यको लागि सरकारी अनुदान प्राप्त गरेका कृषक परिवार सङ्ख्या
मधेशप्रदेश	७३८३४०	११९७६६	२३३०८०	८९३१	२७५६८
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	१५१४१	२९५२९	६११	१७८५
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	१४७९	१४०१	०	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.११: जलवायु परिवर्तनबारे जानकारी राख्ने र कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभावअनुसारकृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा कुल ७,३८,३४० कृषक परिवारमध्ये २,८७,०४७ परिवारले जलवायु परिवर्तनको बारेमा जानकारी राखेका छन्। यसमध्ये २,४९,४६२ परिवारले कृषि उत्पादनमा कमी आएको अनुभव गरेका छन्, २०८,६०४ परिवारले उत्पादनमा वृद्धि देखेका छन् भने फल/फसलको आकारमा परिवर्तन, स्वादमा परिवर्तन, बाली लगाउने समयमा फरक, वर्षाको अत्यधिक/अल्पता, रोग/किराको प्रकोप, प्रजातिको उत्थान वा लोपजस्ता विविध प्रभावहरू पनि उल्लेख गरेका छन्। प्रदेशमा कृषकहरूले जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई व्यापक रूपमा महसुस गरिरहेका छन्, विशेषगरी उत्पादनमा कमी र रोग/किरा प्रकोपमा वृद्धि।

महोत्तरी जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये ३५,०७७ परिवारले जलवायु परिवर्तनको बारेमा जानकारी राखेका छन्। उत्पादनमा कमीको अनुभव गर्ने परिवार २४,८०२ छन् भने अन्य प्रभावहरू, जस्तै बालीको आकार, स्वाद, वर्षा र रोग/किरा प्रकोपमा वृद्धि पनि उल्लेखनीय छन्। यसले जिल्लामा कृषकहरूले जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई प्रत्यक्ष अनुभव गरिरहेका छन् भन्ने देखाउँछ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये ३,१५२ परिवारले जलवायु परिवर्तनको जानकारी राखेका छन्। उत्पादनमा कमी अनुभव गर्ने परिवार २,२६७ छन् र रोग/किरा प्रकोपमा वृद्धि २,३७१ परिवारले रिपोर्ट गरेका छन्। बाली लगाउने समयमा परिवर्तन, फल/फसलको आकार, स्वाद र अन्य प्रभावहरू पनि उल्लेख छन्। यसले नगरपालिकामा कृषकहरूले जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई स्पष्ट रूपमा महसुस गरिरहेका छन्, र विशेष गरी उत्पादन र रोग/किरा प्रकोपमा यसको प्रभाव बढी देखिएको छ। सारांशमा, मधेश प्रदेश, महोत्तरी जिल्ला र जलेश्वर नगरपालिकामा कृषकहरूले जलवायु परिवर्तनबारे जानकारी राखेका छन् र यसले उत्पादन, रोग/किरा प्रकोप, वर्षा र बाली लगाउने समयमा उल्लेखनीय प्रभाव पारेको देखिन्छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवार सङ्ख्या	जल वायु परिवर्तन बारे थाहा हुने कृषक परिवार सङ्ख्या	कृषि कार्यमा जलवायु परिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभाव उल्लेख गर्ने कृषक परिवार	कृषि कार्यमा जलवायुपरिवर्तनले पुऱ्याएको प्रभावअनुसार कृषक परिवार									
				उत्पादनमा कमी	उत्पादनमा वृद्धि	फल/फसलको आकारमा परिवर्तन	स्वादमा परिवर्तन	बाली लगाउने समयमा फरक	धेरै वा कम वर्षा	रोग/किराको प्रकोपमा वृद्धि	ब्रिडिङ समयमा परिवर्तन	प्रजातिको लोप / उत्थान	अन्य
मधेशप्रदेश	७३८३४०	२८७०४७	२४९४६२	२०८६०४	२४६२६	७१५३१	५२३१४	९८३८५	१२१०९५	१३६२३२	१८०६१	१६६०४	७१९
महोत्तरी	८७०६	३५०	३१९८६	२४	२०६९	८०९०	६८१०	१५१	१८	१८६	४६४१	४५०९	१

जिल्ला	२	७७		८०				८२	५१६	०२			१
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	३१५२	२९७१	२२६७	३४	६९२	६८१	१९८६	२७६७	२३७१	९५४	४५४	२३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१२: कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा ७,३८,३४० कृषक परिवारमध्ये सबैभन्दा बढी परिवारले फोहोर जलाउने (२,८४,९७०) र कम्पोष्ट बनाउने (२,३१,३४२) तरिकाले व्यवस्थापन गरेका छन्। गाडेर व्यवस्थापन गर्ने १,८७,०९७ परिवार छन् भने इन्धनको रूपमा प्रयोग गर्ने १,९१,४६७ परिवार रहेका छन्। अन्य तरिकाले व्यवस्थापन गर्ने परिवार २,०६,८२४ छन्। यसमा ९९,०५४ परिवारले कुनै व्यवस्थापन नगरेको देखिन्छ। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा कृषकहरूले कृषि फोहोर व्यवस्थापनका विभिन्न उपायहरू अपनाएका छन्, तर अझै १३%भन्दा बढी कृषकले फोहोर व्यवस्थापन नगरेको छ।

महोत्तरी जिल्लामा कुल ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये १८,२३९ परिवारले फोहोर जलाएका छन् र १८,५४७ परिवारले कम्पोष्ट बनाएका छन्। गाडेर व्यवस्थापन गर्ने १५,८६४ परिवार छन् भने इन्धनको रूपमा प्रयोग गर्ने १४,७४१ परिवार रहेका छन्। अन्य तरिकाले व्यवस्थापन गर्ने ३६,४२३ परिवार छन् र १६,७५१ परिवारले कुनै व्यवस्थापन नगरेको देखिन्छ। यसले जिल्लामा पनि कृषकहरूले विविध तरिकाले फोहोर व्यवस्थापन गरिरहेका छन्, तर केहीले अझै व्यवस्था नगरी छोडेका छन्।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये सबैभन्दा धेरै ३,६७७ परिवारले फोहोर अन्य तरिकाले व्यवस्थापन गरेका छन्, १,७१४ परिवारले कुनै व्यवस्थापन नगरेको देखिन्छ। कम्पोष्ट बनाउने परिवार २०६, जलाउने २२९ र गाडेर व्यवस्थापन गर्ने ६८ परिवार मात्र रहेका छन्। इन्धनको रूपमा प्रयोग गर्ने कृषक परिवार १,३७६ छन्। यसले नगरपालिकामा कम्पोष्ट बनाउने र गाडेर व्यवस्थापन गर्ने प्रवृत्ति कम भएको र अधिकांश कृषकले अन्य तरिकामा वा केहीले कुनै व्यवस्थापन नगरी छोडेको देखाउँछ। सारांशमा, मधेश प्रदेश र महोत्तरी जिल्लामा कृषकहरूले कृषि फोहोर व्यवस्थापनमा तुलनात्मक रूपमा विविध र सक्रिय भूमिका खेलेका छन् भने जलेश्वर नगरपालिकामा व्यवस्थापनका केही उपायहरू सीमित मात्र प्रयोगमा छन्।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	कृषि चलनबाट निस्किएका फोहोरको निम्नअनुसार व्यवस्थापन गरेका कृषक परिवार सङ्ख्या						
		गाडेर	जलाएर	फोहोरव्यवस्थाप कलाई पठाएर	कम्पोष्ट बनाएर	इन्धनको रूपमा प्रयोग गरेर	अन्यतरिकाले व्यवस्थापन गरेर	कुनैव्यवस्थापन नगरेको
मधेशप्रदेश	७३८३४०	१८७०	२८४९	४४१६८	२३१३	१९१४६७	२०६८२४	९९०५४

		९७	७०		४२			
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	१५८६४	१८२३९	३८६८	१८५४७	१४७४१	३६४२३	१६७५१
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	६८	२२९	६८	२०६	१३७६	३६७७	१७१४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१३: लिङ्गानुसार मुख्यकृषकको सङ्ख्या तथा कृषक परिवारको जनसङ्ख्या

मधेश प्रदेशमा कुल ७,३८,३४० कृषक परिवार छन्, जसमा पुरुष मुख्य कृषक ६३३,५२३ र महिला मुख्य कृषक १,०४,८१६ छन्। यस अनुसार कुल कृषक परिवारको जनसङ्ख्या पुरुषमा २,१८,७०२३ र महिला २,०४,३३२५ रहेको छ। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा पुरुष कृषक प्रमुख भूमिकामा बढी संलग्न छन्, तर महिला कृषक पनि कम छैनन्, करिब १४% महिला मुख्य कृषकको अनुपात देखिन्छ।

महोत्तरी जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये पुरुष मुख्य कृषक ७१,६८१ र महिला मुख्य कृषक १५,३८१ छन्। कृषक परिवारको जनसङ्ख्यामा पुरुष २,५६,९१५ र महिला २,३५,६४६ रहेका छन्। यसले जिल्लामा पनि पुरुष कृषक बढी सक्रिय देखिन्छन्, तर महिला कृषकको सहभागिता उल्लेखनीय छ।

जलेश्वर नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवार छन्, जसमा पुरुष मुख्य कृषक ४,३३३ र महिला मुख्य कृषक १,१६० छन्। कृषक परिवारको जनसङ्ख्या पुरुषमा १७,७४१ र महिला १५,४०४ रहेको छ। यसले देखाउँछ कि नगरपालिकामा पुरुष मुख्य कृषकको अनुपात उच्च छ, तर महिला कृषक परिवारको संलग्नता करिब २०% छ, जुन प्रदेश र जिल्लासँग मिल्दोजुल्दो छ। सारांशमा, मधेश प्रदेश, महोत्तरी जिल्ला र जलेश्वर नगरपालिकामा पुरुष मुख्य कृषकको सङ्ख्या महिला भन्दा बढी छ, तर महिला कृषक पनि ग्रामीण कृषि कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेलि रहेका छन्।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	लिङ्गानुसारमुख्य कृषक सङ्ख्या		कृषकपरिवारको जनसङ्ख्या	
		पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
मधेशप्रदेश	७३८३४०	६३३५२३	१०४८१६	२१८७०२३	२०४३३२५
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	७१६८१	१५३८१	२५६९१५	२३५६४६
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४३३३	११६०	१७७४१	१५४०४

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१४: लिङ्गानुसार कृषि तालिम, कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागिता तथा कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समय उल्लेख गर्ने १० वर्ष वा सोभन्दा माथी उमेरका कृषक परिवारको जनसङ्ख्या

मधेश प्रदेश:प्रदेशभरका कृषक परिवारमध्ये १०४,०१४ पुरुष र ५२,१५६ महिला कृषकले औपचारिक कृषि तालिम लिएका छन्। कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमा सहभागी हुने कृषक परिवारको जनसङ्ख्या पुरुषमा १०,००,३९७ र महिलामा ७,६१,८६१ रहेको छ। क्रियाकलापमा दिनको समय वितरण हेर्दा, धेरै समय (६०%-९९%) दिने कृषक परिवार पुरुष २,६०,८२५ र महिला २,९०,३८८ छन्, जबकि सबै (१००%) समय दिने कृषक परिवार पुरुष ३,५४,१४० र महिला २,७४,४२६ छन्। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा कृषक परिवार प्रायः औपचारिक तालिम कम पाएका भए पनि कृषि निर्णय र कार्यमा सक्रिय छन्।

महोत्तरी जिल्ला:जिल्लामा औपचारिक तालिम लिएका कृषक परिवार पुरुष १०,९०६ र महिला ५,२५८ छन्। कृषि निर्णयमा सहभागी हुने कृषक परिवार पुरुष १,१८,०६९ र महिला ८६,६२७ छन्। धेरै समय दिने (६०%-९९%) कृषक परिवार पुरुष २७,२५९ र महिला ३०,९४० छन् भने सबै समय दिने कृषक परिवार पुरुष ३५,५८८ र महिला २७,०२० छन्। यसले देखाउँछ कि जिल्ला स्तरमा कृषक परिवार तालिमको पहुँच मध्यम छ तर कार्यमा सशक्त सहभागिता छ।

जलेश्वर नगरपालिका:नगरपालिकामा औपचारिक तालिम लिएका कृषक परिवार पुरुष ४५३ र महिला २६३ छन्। कृषि निर्णयमा सहभागी हुने कृषक परिवार पुरुष ८,३३१ र महिला ६,५३९ छन्। धेरै समय दिने कृषक परिवार पुरुष ३,७५९ र महिला २,८१६ छन्, जबकि सबै समय दिने कृषक परिवार पुरुष ४,४६८ र महिला ५,५२७ छन्। यसले संकेत गर्छ कि जलेश्वर नगरपालिकामा औपचारिक तालिम कम भए पनि कृषक परिवारहरू कृषि कार्यमा अपेक्षाकृत बढी सक्रिय र समय दिने अभ्यासमा अग्रणी छन्। सारांशमा, मधेश प्रदेश, महोत्तरी जिल्ला र जलेश्वर नगरपालिकामा कृषक परिवार औपचारिक तालिममा केही सीमित भए पनि कृषि निर्णय र कार्यमा सक्रिय सहभागी छन्। नगरपालिकामा विशेष गरी सबै समय दिने कृषक परिवारको अनुपात उच्च देखिन्छ, जसले साना तहमा कृषकहरूको कार्य प्रतिबद्धता बलियो रहेको देखाउँछ।

क्षेत्र	औपचारिक कृषि तालिम लिएका कृषकपरिवारको जनसङ्ख्या		कृषि कार्यसम्बन्धी निर्णयमासहभागिता जनाउने कृषक परिवारको जनसङ्ख्या	
	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
मधेशप्रदेश	१०४०१४	५२१५६	१००४३९७	७६१८६१
महोत्तरी जिल्ला	१०९०६	५२५८	११८०६९	८६६२७
जलेश्वरनगरपालिका	४५३	२६३	८३३१	६५३९

क्षेत्र	कृषि क्रियाकलापमा सरदर दिएको समयअनुसार कृषकपरिवारको जनसङ्ख्या				
	कम (<40%)	करिबआधा (40%-59%)	धेरै (60%-99%)	सबै (100%)	समयनै नदिएको

	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला
मधेशप्रदेश	३२७८४ ३	३०६२६ ७	२६०८२ ५	२९०३८ ८	३५४९४ ०	२७४४२ ६	३३०८९ ७	२५३७८ २	८६४९०३	५५४४९३
महोत्तरी जिल्ला	३४४३६	३२८२ ८	२७२५९	३०९४०	३५५८८	२७०२०	४५३८९	३०८४ ८	६७९६९	७२३४५
जलेश्वरनगरपालिका	२०४९	९४९२	९७५९	९९५७	२०५८	९८९४	३७५९	२८९६	४४६८	५५२७

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१५: कृषि चलनमा परिवारमूली र कृषि चलनको स्थिति

मधेश प्रदेश: प्रदेशभर ७३४,३४० कृषक परिवारमध्ये ७०२,४०४ परिवारमा मुख्य कृषक आफैले परिवारमूलीको भूमिका निर्वाह गरेका छन्, जबकि ३५,९३५ परिवारमा परिवारमूली अन्य व्यक्तिहरू छन्। कृषि चलनको दृष्टिले हेर्दा, अधिकांश परिवार (७९०,७२७) एक-चलन परिवारका रूपमा वर्गीकृत छन्, बहु-चलन परिवार २३,२०४ र साझा-चलन परिवार ४,४०९ छन्। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा कृषक परिवार प्रायः परिवारको मुख्य सदस्यले कृषि कार्य सञ्चालन गर्छन् र सिंगो चलनमा केन्द्रित छन्।

महोत्तरी जिल्ला: जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये ८३,८३९ परिवारमा मुख्य कृषक आफैले परिवारमूली भूमिका निर्वाह गरिरहेका छन्, जबकि ३,२३९ परिवारमा अन्य व्यक्तिहरू परिवारमूली छन्। एक-चलन परिवारको सङ्ख्या ८२,७४२, बहु-चलन परिवार ३,८८७ र साझा-चलन परिवार ४३४ छन्। यसले देखाउँछ कि महोत्तरी जिल्लामा पनि कृषक परिवार मुख्यतः एक-चलनको अभ्यासमा छन्, तर बहु-चलन र साझा-चलनको अनुपात मध्यम छ।

जलेश्वर नगरपालिका: नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये ५,४५८ परिवारमा मुख्य कृषकले परिवारमूलीको भूमिका निर्वाह गरिरहेका छन्, र ३५ परिवारमा अन्य व्यक्ति छन्। कृषि चलनको हिसाबले, ५,३६८ परिवार एक-चलन, ९२५ बहु-चलन, र साझा-चलन ० परिवार छन्। यसले स्पष्ट देखाउँछ कि जलेश्वरमा कृषक परिवार प्रायः मुख्य कृषक आफैले एक-चलन व्यवस्थापन गर्छन् र बहु-चलन वा साझा-चलन धेरै छैन। प्रदेश, जिल्ला र नगरपालिका स्तरमा कृषक परिवार प्रायः मुख्य कृषक आफैले परिवारमूलीको भूमिका निर्वाह गर्ने र एक-चलन प्रणाली अपनाउने प्रवृत्ति स्पष्ट देखिन्छ। जलेश्वर नगरपालिकामा साझा-चलनको अनुपात शून्य छ, जसले स्थानीय स्तरमा कृषकहरूको निर्णय र जिम्मेवारी एकल मुख्य कृषकमा केन्द्रित रहेको संकेत दिन्छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	परिवारमूली			कृषि चलनको स्थिति	
		मुख्य कृषक आफै परिवारमूली	परिवारमूलीअन्य व्यक्ति	एक-चलनपरिवार	बहु-चलनपरिवार	साझा-चलनपरिवार
मधेशप्रदेश	७३४३४०	७०२४०४	३५९३५	७९०७२७	२३२०४	४४०९
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	८३८३९	३२३९	८२७४२	३८८७	४३४
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	५४५८	३५	५३६८	९२५	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१६ कृषि चलनको प्रमुख उत्पादन/क्रियाकलापअनुसार कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेश:प्रदेशभर ७३८,३४० कृषक परिवारमध्ये ६५४,५४० परिवारले मुख्य रूपमाखाद्यान्न बालीउत्पादनमा संलग्न छन्। तरकारी बालीमा २७,६४८, फलफूलमा ५,२५५, नगदे बालीमा १२,४१८, पशुपालनमा ३३,०७०, पन्छीपालनमा १,०५५, र अन्य क्रियाकलापमा ४,३५३ परिवार संलग्न छन्। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा कृषक परिवार मुख्यतः अन्नबालीमा केन्द्रित छन्, जबकि पशुपालन र नगदे बालीले पनि महत्वपूर्ण भूमिका खेल्छ।

महोत्तरी जिल्ला:जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये ७२,७७३ परिवारखाद्यान्न बालीमा संलग्न छन्। तरकारी बालीमा ५,५४३, फलफूलमा ७७७, नगदे बालीमा ३,४४७, पशुपालनमा ३,९९०, पन्छीपालनमा ११९, र अन्य क्रियाकलापमा ४१३ परिवार संलग्न छन्। यसले महोत्तरीमा पनि मुख्य ध्यान अन्नबालीमा रहेको देखाउँछ, तर नगदे बाली र पशुपालनले तुलनात्मक रूपमा बढी भूमिका खेल्छ।

जलेश्वर नगरपालिका:नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये ४,९९५ परिवारखाद्यान्न बालीमा संलग्न छन्। तरकारी बाली ६८, नगदे बाली ०, पशुपालन ४०७, पन्छीपालन ० र अन्य क्रियाकलाप २३ परिवारमा संलग्न छन्। जलेश्वरमा कृषक परिवार मुख्यतः अन्नबालीमा केन्द्रित छन्, पशुपालन पनि केही परिवारले गर्दै आएको छ, तर तरकारी र नगदे बालीमा संलग्नता न्यून देखिन्छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	कृषि चलनको प्रमुखउत्पादन/क्रियाकलापअनुसार कृषक परिवार सङ्ख्या						
		खाद्यान्न बाली	तरकारीबाली	फलफूलबाली	नगदेबाली	पशुपालन	पन्छीपालन	अन्य
मधेशप्रदेश	७३८३४०	६५४५४०	२७६४८	५२५५	१२४१८	३३०७०	१०५५	४३५३
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	७२७७३	५५४३	७७७	३४४७	३९९०	११९	४१३
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४९९५	६८	०	०	४०७	०	२३

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१७: कृषि चलनबाट भएकोप्रमुख उत्पादनको मुख्य प्रयोगअनुसार कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेश:प्रदेशका ७३८,३४० कृषक परिवारमध्ये ४६२,३३२ परिवारले आफ्नो उत्पादनपूर्ण रूपमा घरायसी उपभोगका लागि प्रयोग गर्छन्। २२१,७७१ परिवारलेमुख्य घरायसी उपभोग र केही बिक्री, ४१,२३३ परिवारलेमुख्य बिक्री र केही घरायसी उपभोग, र १३,००४ परिवारलेसम्पूर्ण बिक्रीका लागि उत्पादन प्रयोग गर्छन्। यसले देखाउँछ कि प्रदेशमा कृषक परिवारको मुख्य उद्देश्यघरायसी उपयोगहो, बिक्री अपेक्षाकृत कम मात्र प्रचलित छ।

महोत्तरी जिल्ला:जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये ५६,४०९ परिवारलेपूर्ण घरायसी उपभोग, २१,८८४ परिवारलेमुख्य घरायसी उपभोग र केही बिक्री, ५,५९० परिवारलेमुख्य बिक्री र केही घरायसी उपभोग, र ३,१७९ परिवारलेसंपूर्ण बिक्रीका लागि उत्पादन प्रयोग गर्छन्। यसले महोत्तरीमा पनि कृषक परिवारको प्राथमिक उद्देश्यखानपानको लागि उत्पादनहुनु मुख्य रहेको देखाउँछ, बिक्री सीमित मात्रामा भइरहेको छ।

जलेश्वर नगरपालिका:नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये ४,८०५ परिवारलेसम्पूर्ण घरायसी उपभोग, ६२० परिवारलेमुख्य घरायसी उपभोग र केही बिक्री, ६८ परिवारलेमुख्य बिक्री र केही घरायसी उपभोग, र कुनै परिवारलेपूर्ण बिक्रीका लागि उत्पादन प्रयोग गर्दैन। यसले जलेश्वरमा कृषक परिवारको उत्पादन मुख्य रूपमाघरायसी उपयोगमा केन्द्रित रहेको पुष्टि गर्छ, बजारतर्फको बिक्री न्यून रहेको देखिन्छ।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	कृषि उत्पादनको मुख्यप्रयोगअनुसार कृषक परिवार सङ्ख्या			
		सबै घरायसी उपभोग	मुख्यघरायसी उपभोग र केही बिक्री	मुख्यबिक्री र केही घरायसी उपभोग	सबैबिक्री
मधेशप्रदेश	७३८३४०	४६२३३२	२२१७७१	४१२३३	१३००४
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	५६४०९	२१८८४	५५९०	३१७९
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	४८०५	६२०	६८	०

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

१५.१८: कृषक परिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत, आफ्नै कृषि उत्पादनबाट भएको आम्दानीले मात्र वर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषिचलनको अवस्था तथा परिवारलाई खान नपुग्ने अवधिअनुसार कृषक परिवार सङ्ख्या

मधेश प्रदेश:प्रदेशका ७३८,३४० कृषक परिवारमध्ये ४७४,४०३ परिवारको मुख्य आम्दानीकृषिबाट छ भने २,६३,९३७ परिवारको मुख्य आम्दानीगैरकृषिस्रोतबाट छ। कृषि उत्पादनबाट आम्दानीले वर्षभर परिवारलाई खान नपुग्ने परिवार ३१७,५४६ रहेको देखिन्छ। तीमध्ये १-३ महिनासम्म खान नपुग्ने परिवार ८७,९७८, ४-६ महिनासम्म १४१,०४३, ७-९ महिनासम्म ५८,८४८, र १०-१२ महिनासम्म २९,६७७ परिवार छन्। यसले देखाउँछ कि कृषक परिवारको ठूलो हिस्सा कृषि आम्दानीमा निर्भर भए पनि धेरै परिवार वर्षको केही अवधिमा खाद्य असुरक्षामा जोखिममा छन्।

महोत्तरी जिल्ला:जिल्लामा ८७,०६२ कृषक परिवारमध्ये ५२,८१२ परिवारको मुख्य आम्दानीकृषिबाट छ। कृषि आम्दानीले वर्षभर खान नपुग्ने परिवार ४०,७९६ छन्। १-३ महिनाका लागि १०,९७६, ४-६ महिनाका लागि १७,२८६, ७-९ महिनाका लागि ८,३९५ र १०-१२ महिनाका लागि ४,१३९ परिवार जोखिममा छन्। यसले महोत्तरी जिल्लामा मध्यम मात्रामा खाद्य असुरक्षा देखाउँछ।

जलेश्वर नगरपालिका:नगरपालिकामा ५,४९३ कृषक परिवारमध्ये २,६६६ परिवारको मुख्य आम्दानीकृषिबाट छ। कृषि आम्दानीले वर्षभर परिवारलाई खान नपुग्ने परिवार ४,१०४ छन्। १-३ महिनाका लागि ३७३, ४-६ महिनाका लागि १,९९६, ७-९ महिनाका लागि ८३९ र १०-१२ महिनाका लागि ८९६ परिवार यस अवस्थाबाट प्रभावित छन्। जलेश्वरमा देखिएको अवस्था प्रदेश र जिल्लाको तुलनामा प्रतिशतमै कम छ, तर अझै केही परिवार दीर्घकालीन खाद्य असुरक्षामा छन्।

क्षेत्र	जम्मा कृषक परिवारसङ्ख्या	कृषकपरिवारको आम्दानीको मुख्य स्रोत		कृषि उत्पादनबाट भएकोआम्दानी ले मात्रवर्षभरी परिवारलाई खान नपुग्ने कृषक परिवार सङ्ख्या	परिवारलाईखान नपुग्ने अवधिअनुसार कृषक परिवार सङ्ख्या			
		कृषि	गैरकृषि		१देखि ३ महिना	४देखि ६ महिना	७देखि ९ महिना	१०देखि १२ महिना
मधेशप्रदेश	७३८३४०	४७४४०३	२६३९३७	३१७५४६	८७९७८	१४१०४३	५८८४८	२९६७७
महोत्तरी जिल्ला	८७०६२	५२८१२	३४२५०	४०७९६	१०९७६	१७२८६	८३९५	४१३९
जलेश्वरनगरपालिका	५४९३	२६६६	२८२७	४१०४	३७३	१९९६	८३९	८९६

स्रोत: राष्ट्रिय कृषि गणना २०७८

**खण्ड सोह
विविध**

१६.१ स्थानीय न्यायिक समितिमा उजुरी परेका मुद्दा सङ्ख्या तथा किनारा लागेका मुद्दा सङ्ख्या:

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ बाट २०८०/८१ सम्म उजुरीको सङ्ख्या निरन्तर बढ्दै गएको देखिन्छ (३६ बाट ८५ सम्म)। यसले स्थानीय स्तरमा न्यायिक समितिप्रति नागरिकको विश्वास बढ्दै गएको वा समाजमा विवादका घटनाहरू वृद्धि भएको संकेत गर्छ। उजुरीको सङ्ख्या बढे पनि मुद्दा किनारा लाग्ने दर भने अपेक्षाकृत बढ्न सकेको छैन। विशेष गरी २०८०/८१ मा सबैभन्दा धेरै (८५ वटा) उजुरी पर्दा जम्मा १९ वटा मात्र किनारा लागेका छन्। पछिल्लो आर्थिक वर्षमा उजुरीको सङ्ख्या केही घटेर ६० पुगेको छ, तर किनारा लागेका मुद्दाको सङ्ख्या (११) निकै कम देखिन्छ।

आर्थिक वर्ष	उजुरी परेका मुद्दा सङ्ख्या	किनारा लागेका मुद्दा सङ्ख्या
२०७७।७८	३६	२०
२०७८।७९	४६	१५
२०७९।८०	५०	१६
२०८०।८१	८५	१९
२०८१।८२	६०	११

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१६.२ स्थानीय मेलमिलाप समितिमा परेका उजुरी सङ्ख्या र मेलमिलाप भएको सङ्ख्या:

मेलमिलापको न्यून दर: उजुरीको सङ्ख्याको तुलनामा मेलमिलाप सफल हुने दर निकै न्यून देखिन्छ। विशेष गरी आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ५० वटा उजुरी पर्दा जम्मा ५ वटा (१०%) मात्र मेलमिलाप हुनुले स्थानीय स्तरमा सहमति जुट्न कठिन भइरहेको संकेत गर्छ।

उजुरीको चाप र क्षमता: आर्थिक वर्ष २०८०/८१ मा उजुरीको चाप (८५ वटा) उच्च हुँदा पनि मेलमिलाप भएका मुद्दाको सङ्ख्या (९ वटा) सीमित देखिन्छ। यसले मेलमिलापकर्ताहरूको सङ्ख्या वा उनीहरूको सीप विकासमा थप लगानी आवश्यक रहेको देखाउँछ।

सुधारात्मक संकेत: पछिल्लो वर्ष (२०८१/८२) मा उजुरीको सङ्ख्या ६० मा झरे पनि मेलमिलाप हुने सङ्ख्या बढेर १० पुगेको छ, जसले गर्दा सफलताको प्रतिशत (१६.७%) मा केही सुधार आएको देखिन्छ।

आर्थिक वर्ष	उजुरी सङ्ख्या	मेलमिलाप भएका सङ्ख्या
२०७७।७८	३६	७
२०७८।७९	४६	८
२०७९।८०	५०	५

२०८०।८१	८५	९
२०८१।८२	६०	१०

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

१६.३ कार्यपालिका सदस्यहरूको नामावली

वडा नं.	नाम	पद	सम्पर्क नं.
	सुरेश साह सोनार	नगर प्रमुख	९८४४०२९७५०
	रौशन खातुन	नगर उपप्रमुख	९७४१८७५५९०
१	अनिल कुमार झा	वडा अध्यक्ष	९८४४०५६५९३
२	बरुण कुमार दहाल	वडा अध्यक्ष	९८६४०४२४४०
३	रतन कुमार चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८४४०३१२२१
४	हरिशा चन्द्र महतो	वडा अध्यक्ष	९८१७६१४५३०
५	कृष्ण मोहन शर्मा	वडा अध्यक्ष	९८४४०७३१०९
६	रविन्द्र कुमार साह	वडा अध्यक्ष	९८४४०५६६६२
७	राम छबिला यादव	वडा अध्यक्ष	९८४४३८००१३
८	बिजय कुमार सिंह	वडा अध्यक्ष	९८१७६९१११२
९	रविन्द्र यादव	वडा अध्यक्ष	९८०४८१६५२८
१०	काउ दास कथवनिया	वडा अध्यक्ष	९८२५८९९५०५
११	मनोज कुमार साह	वडा अध्यक्ष	९८१६८२१२७५
१२	मनोज कुमार मंडल	वडा अध्यक्ष	९८४४३८३३५४
	कृष्णा शंकर साह	कार्यपालिका सदस्य	९८५४०३०९०७
	बिशेश्वर महतो	कार्यपालिका सदस्य	९८४४०२६१११
	शम्भु ठाकुर	कार्यपालिका सदस्य	९८५४०३१५१७
	गुलाब चौधरी यादव	कार्यपालिका सदस्य	९८००८९०६२६
	सोगारा खातुन	कार्यपालिका सदस्य	९८१२१३३२२०
	साइदा खातुन	कार्यपालिका सदस्य	९८१२११५०८३
	बरहनीया देवी	कार्यपालिका सदस्य	९८२९९०३४४९
	सुदामा देवी मंडल	कार्यपालिका सदस्य	९८१२१९४९४८

स्रोत: जलेश्वर नगरपालिकाको कार्यालय

